

ISHE 2010

1. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu

1st International Symposium on History Education

Abstracts

16 – 18 Haziran, 2010
Erzurum

Symposium Chair

Prof. Dr. Hikmet Koçak, Rector, Ataturk University

Organization Committee

1. Prof. Dr. Ali Yıldırım, Dean, Ataturk University Kazım Karabekir SOE
2. Prof. Dr. Muammer Demirel, Ataturk University Kazım Karabekir SOE
3. Assoc. Prof. Dr. İ. Hakkı Demircioğlu, Karadeniz Technical University, SOE
4. Assist. Prof. Dr. Ersin Gülsoy, Ataturk University Kazım Karabekir SOE
5. Assist. Prof. İbrahim Turan, Ataturk University Kazım Karabekir SOE

Advisory Board

1. Prof. Dr. Salih Özbaran
2. Prof. Dr. Mustafa Safran, Dean, Gazi University, Gazi SOE
3. Prof. Dr. Cemil Öztürk, Dean, Marmara University, Ataturk SOE
4. Prof. Dr. Mustafa Ergün, Dean, Afyon Kocatepe University SOE
5. Prof. Dr. Nuri Köstüklü, Selcuk University, Selcuk SOE
6. Assoc. Prof. Dr. Yücel Kabapınar, Marmara University, Ataturk SOE
7. Assoc. Prof. Dr. Ahmet Ali Gazel, Afyon Kocatepe University, SOE
8. Assoc. Prof. Dr. Bahri Ata, Gazi University, Gazi SOE
9. Assoc. Prof. Dr. Ahmet Şimşek, Marmara University, Ataturk SOE
10. Assist. Prof. Dr. İsmail Acun, Usak University, SOE
11. Assist. Prof. Dr. Şahin Oruç, Nigde University, SOE
12. Assist. Prof. Dr. Ahmet S. Candan, Karabuk University, FAS
13. Dr. Yosanne Vella, University of Malta, SOE

Secretarait

1. Mr. Hasan Aslan, Ataturk University Kazım Karabekir SOE
2. Ms. Fatma Kaya, Ataturk University Kazım Karabekir SOE

Abstracts

for

1st International Symposium on History Education

16-18 June, 2010

**Ataturk University
Kazim Karabekir School of Education
Department of History Education
Erzurum - TURKEY**

Prepared By

İbrahim TURAN

Hasan ASLAN

TABLE of CONTENTS
İÇİNDEKİLER**Abdullah YILDIZ**

Tarihsel Hayal Gücünün Tarih Öğretimine Yansımalarına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi1

Abdul Nasser Kaadan

Why History of Medicine Education..... 2

Adnan ALTUN - Bahri ATA

Unesco'nun Tarih Eğitimi Yayınlarına Yönelik Bir Değerlendirme (1947-2009).....2

Ahmet Ali Gazel

II. Meşrutiyet Döneminde Eğitimle İlgili Olarak Meclis-i Mebusan'a Verilen Takrirler.....3

Ahmet Sait CANDAN

Tarih Öğretiminde Destekleyici Okuma Materyalleri.....3

Ahmet ŞİMŞEK- Funda KOCA

Liselerde Kültürlerarası Bir Uygulama Örneği Olarak Kanada Programı: Tarih Dersleri Üzerine Öğrenci Görüşleri.....4

Ahmet ŞİMŞEK- Mehmet Suat BAL

Tarih Şeridi Yoluyla Öğretmen Adaylarının Tarihsel Zaman Algısının İncelenmesi.....6

Alev GÖZCÜ

Şerafettin Turan Tarihçiliğini Değerlendirme Denemesi.....6

Ali İrfan KAYA

Tedrisât Mecmûası Örneğinde Meşrutiyet Dönemi Tarih Eğitiminin Amaçları, Yöntem ve Metodları Açısından Bir İnceleme.....7

Aydın GÜVEN- Ramazan KAYA

Tarih Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları.....8

Aysun Aynur YILMAZ

Bir Cumhuriyet Dönemi Eğitimcisi ve Yazarı: EMİN ALİ ÇAVLI (1889-1968).....9

Ayşe BİLGİÇ

Tarih ve Sosyal Bilgiler Öğretmenleri İçin Hizmet İçi Eğitimi Fırsatları: Avrupa Boyutu.....9

Ayten KİRİŞ

Tarih Eğitiminde “Öğrenmek İçin Yazma” Aktivitelerinin Kullanımı.....10

Cem KARAKILIÇ- Abdurrahman ÜZÜLMEZ

Tarihselcilik Yoluyla Modern Türkiye'nin İnşası (Tarih I-II-III-IV Ders Kitapları Örnek Olayı).....11

Cengiz GÖKŞEN

Tarih Bilincinin Geliştirilmesinde Sözlü ve Yazılı Edebi Ürünlerden Faydalanma.....13

Çağlar ÇETİNKAYA

Enderun Mektebi ve Günümüzde Üstün Zekâlıların Eğitimi.....13

Chrysa Tamisoglou

Educational Policies About Textbooks and History Textbooks: The Case of Greece.....14

Edvins Snore

Visualising The Teaching of History.....14

Efkan UZUN- Hüseyin Hilmi ALADAĞ

İlköğretim 8. Sınıf Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Ders Kitaplarında Görsel Materyaller.....15

Efkan UZUN- Şahin ORUÇ

Osmanlı Tarihçilerinin (Vekayi'nüvis) Gelir Kaynakları.....16

Eleni Filippidou- Banu Çulha Özbaş

Konu: İstanbul'un Fethi" Eskiden Yeniye Türk ve Yunan Tarih Ders Kitaplarında İstanbul'un Fethi Konusunun Karşılaştırmalı Analizi17

Elvan YALÇINKAYA

İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Tarih Kavramına İlişkin Metaforları.....18

Elvan YALÇINKAYA

İlköğretim Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Kullanılan Slogan Bulma Yöntemine İlişkin Öğrenci Görüşleri.....18

Ercan YALÇIN- Remzi ÇETİN

Yüksek Lisans Öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüleri'ndeki Yüksek Lisans Eğitim ve Öğretimi Üzerine Kapsam, Yöntem ve Nitelik Analizi.....19

Erhan METİN

Disiplinler Arası Bir Etkinlik: Sözlü Tarih Çalışmaları (Tarih ve Edebiyat Öğretmenlerinin Sözlü Tarih Hakkındaki Görüşleri-Örnek Uygulamalar).....20

Ersin GÜLSOY

II. Meşrutiyet Dönemi'nde Evkaf Nezareti'ne Memur Yetiştirmek Gayesiyle Açılan Bir Eğitim-Öğretim Kurumu: Mekteb-i Evkaf.....21

Fatih DEMİREL

Osmanlı Eğitim Sisteminin Modernleşmesi Sürecinde Hiyerarşi.....22

Fatih YAZICI

Yurttaşlık Erdemlerinin Aktarılmasında Tarih Öğretimi.....23

Fatma KAYA

Bir Nizamname Örneği: Halkalı Ziraat Mektebi Nizamnamesi.....24

Fevzi ÇAKMAK

Türkiye'de Tarihçiliğin Gelişiminde Süreli Yayınların Etkisine Bir Örnek: Ülkü Dergisi.....25

Gül KARACAER

Tevhid-i Tedrisat'tan Çok Partili Döneme Türkiye'de Eğitimin Şekillenmesi ve Tarih Eğitimi (Orta Eğitim Kurumlarında).....26

Gülin KARABAĞ- Semiha YELBAŞ

Tarih Öğretmen Adaylarının Kavram Yanılgıları ve Bu Yanılgıların Nedenleri.....27

Hacer ÇELİK

Türkiye'de Tarih Eğitimi ve Algılamasının Yeniden Biçimlendirilmesinde Türk Tarih Tezi ve “Tarih IV” Kitabı.....27

Hamlet İSAHANLI

Kalıplar İçinde Yazılmış Tarihler.....28

Hatim MahamidThe *Madrasa* in Late Medieval Syria; from Rise to Fall.....30**Nihan EROL- Hamza KELEŞ**

9. Sınıf Lise Tarih Ders Kitaplarında Yer Alan Etkinliklerin Sınıf Ortamında Uygulanması Hakkında Öğretmen Görüşleri.....30

Hasan GÜNAL- Nilgün ZAMAN

Tarih Öğretmenlerinin Harita Okur-Yazarlığı Hakkındaki Düşünceleri Üzerine Bir Araştırma: Erzurum Örneği.....31

Hasan IŞIK

Ortaöğretim Tarih Derslerinde Birinci ve İkinci El Kaynaklar İle Etkinlik Temelli Ders İşlemenin Öğrencilerin Tarihsel Düşünme Becerilerine Etkisi.....32

Hasan Taner KERİMOĞLU

Mavi Anadoluçuluk Örneğinde Türkiye’de Hümanist Tarih Anlayışı.....33

Hatip YILDIZ

Osmanlı Yenileşme Dönemi’nde Taşrada Sivil Mesleki Teknik Eğitim: Diyarbakır Örneği.....34

Hüseyin KÖKSAL

Tarih Öğretmen Adaylarının Kültür Okuryazarlık Düzeyleri.....35

İrakli Chkhaidze

Key Problems of the Post-Soviet Historiography (The Case of Georgia).....36

İbrahim Caner TÜRK

Osmanlı Devletinde Tarih Eğitimi Sansürüne Örnek Bir Olay “Selim Sabit Efendi Vakası”.....36

İbrahim KURAN

The New Media and the Digital History: New Ways of Making and Writing History.....38

İbrahim TURAN

Tarih Programlarında Tematik Tasarım.....39

İsmail Hakkı Demircioğlu- Celal Mutluer- Ebru Demircioğlu

Vatandaşlık Aktarımı ve Tarih Öğretimi: Öğretmen Görüşleri.....39

João Couvaneiro

Social Sciences Teachers and Students in The Portuguese Nineteenth Century - Prosopographic Study.....40

Kemal ARI

Atatürk İlkeleri ve İnkilâp Tarihi Enstitüleri'nin Lisansüstü Tarih Eğitime İlişkin Kimi Saptamalar.....41

Kemal BAKIR

Emrullah Efendi'nin Eğitim Felsefesinde Meşrutiyet/Hürriyet-Bilim İlişkisi.....42

Kürşad Çağrı BOZKIRLI

İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Ders Kitaplarındaki Türk Tarihine Yönelik Metinlerin İncelenmesi.....43

K.K. Yau Edmond

The Age of Reform: the Development of Public Education in Hong Kong, 1860s-1870s.....43

M. Ahmet TOKDEMİR- A. Nihan EROL

Tarih Öğretiminde Hipotetik Soruların Kullanılması.....44

Mehmet KÖSEOĞLU

Avrupa Devletlerinin Türkiye İle Olan Dış Politikasını Öğrenmede Tarih Derslerinde Politik Karikatürleri Kullanabilir Miyiz? "Girit Örneği".....45

Mehmet Salih ERKEK

II. Meşrutiyet Döneminde Mesleki Eğitimin Üç Sacayağı: Sanayi, Ziraat ve Ticaret Mektepleri.....45

Mehmet Suat BAL

Türkiyede Tarih Öğretiminin Sorunları ve Çözüm Yolları Konusunda Aday Öğretmen ve Öğretmen Görüşlerinin Karşılaştırılması.....46

Meltem TOKSOY ÇAĞAL- Celal MUTLUER

Tarih Öğretiminde Gazetelerin Yeri ve Önemi: Tarih Öğretmenlerinin Görüşleri.....47

Merve İrem Yapıcı

Annales Okulu'nun Siyasi Tarih Disiplinine Etkileri.....47

Mesut ÇAPA

Ders Kitaplarında, Kurtuluş Savaşı Dönemiyle İlgili Kullanılan Fotoğraflar Üzerine Bir İnceleme.....49

Mithat Kadri Vural

Üniversiteye Giriş Sisteminin Tarih Eğitime Olan Etkileri ve Bu Bağlamda Eğitim Sistemi İçinde Sosyal Bilimlerin Yeri.....49

Miyase Koyuncu KAYA- Niyazi KAYA

Yenilenen Öğretim Programlarının Felsefesinin Benimsetilmesine Tarihimizden Örnek Bir Çalışma: Herkesin Nelere İhtiyacı Vardır?.....51

Murat KEÇE –Erkan DİNÇ

Öğretmen Adaylarının Tarihi ve Kültürel Eserler Hakkındaki İlgi ve Farkındalıklarının İncelenmesi.....52

Murat KÜÇÜKÜĞURLU

Muallimler Birliği Cemiyeti'nin Taşradaki Faaliyetleri (1925-1926).....53

Mustafa CİHAN Dilthey’da İnsan ve Tarihsellik.....	54
Mustafa DEMİRCİ Türk Tarih Eğitiminde Avrupa Merkezilik Sorunu.....	54
Namık ÇENCEN- Neval AKÇA Ortaöğretim Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Şiir Kullanımı ve Öğretmenlerin ‘Şiir Kullanımı’na İlişkin Görüşleri.....	55
Natalija Gjeri- Zoran Žitnik Interpretation of history National Assessment Results from Primary Schools in Republic of Croatia in 2008: Differences in Schools’ Reasons of Their Results Deviation from Croatian Average Results.....	56
Nurgün KOÇ Köy Enstitüleri Modeli İle Kırsal Kesimin Eğitim Ve Sorunlarına Farklı Yaklaşımlar.....	57
Onur ER İlköğretim Birinci Kademe Türkçe Ders Kitaplarındaki Türk Tarihine Yönelik Metinlerin İncelenmesi.....	58
Özlem YILDIZ II. Meşrutiyet Döneminde Denizcilik Eğitimi ve Denizcilik Okulları.....	59
Pelin İskender Kılıç- Emine Altunay Şam Lise Öğrencilerinin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersindeki Kavram Yanılgıları.....	59
Peruzat Altınay "Genç Türkiye Cumhuriyeti'nde Darülelhan'dan Konservatuara Geçiş".....	60
Ramazan KAYA- Aydın GÜVEN İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Tarih Derslerinin İşlenişi ve Tarihin Değeri İle İlgili Görüşleri.....	61
Rajha shehab What is The Role of Hammurabi in The Essential of Education?.....	62
Riyad SHIHAB The History of Education in Mesopotamia in Its Role in Civilizations.....	62
Shalala Mammadova Does History Needs Heroes?.....	63
Saša Marković - Mr Miša Antolović Cultural History in Education As Condition of Multiculturalism of Vojvodina.....	63
Seher Boykoy II. Dünya Savaşı Yıllarında Türkiye’de Tarih Öğretimi Üzerine Bir İnceleme.....	64
Selçuk ILGAZ-Hasan ASLAN Osmanlı Tarih Yazarlarına Göre “Düşman”.....	64
Serdar ERKAN Osmanlı Döneminde Tarih Öğreniminin Tarihçesi.....	65

Serdar ÖSEN

Mevlevîhanelerin Türk Eğitim Tarihi İçerisindeki Yeri.....66

Seyfettin ARSLAN

İlköğretim 8. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkilâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi'nde Öğrencilerin Yaşadığı Kavram Yanılgılarına İlişkin Öğretmen Görüşleri (Diyarbakır İli Örneği).....67

Songül KEÇECİ KURT

II.Abdülhamid Döneminde Açılan Hususi Kız Rüşdiyeleri.....68

Şaban ORTAK

1921 Maarif Kongresi'nin Türk Eğitim Tarihi Açısından Önemi.....69

Şerafettin ARIDİL - Tuba ŞENGÜL – Namık ÇENCEN

Ortaöğretim Türkiye Cumhuriyeti İnkilâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Şiir Kullanımı ve Öğretmenlerin 'Şiir Kullanımı'na İlişkin Görüşleri.....69

Gagnidze Tamara

Black Sea Synergy.....71

Utku Yapıcı - Merve İrem Yapıcı

R. G. Collingwood'un Tarih Düşüncesi: Tarih Felsefesi ve Tarihyazımı Süreçleri Üzerine Bir Tartışma.....71

Yasemin ER - Fatma GÜLTEKİN

Ortaöğretim 9. ve 10. Sınıf Öğrencilerinin Tarihsel Materyallere İlişkin Soru Sorma Becerilerinin Belirlenmesi.....72

Yasin DOĞAN

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sözlü Tarih Yönteminin Uygulanışıyla İlgili Görüşleri: Üniversiteli Gençler Adıyaman'ın Yakın Tarihini Araştırıyor.....73

Yavuz ÖZDEMİR-Elif AKTAŞ

Atatürk İlkeleri ve İnkilap Tarihi Dersinde Temel Kavramlarda Yaşanan Anlam Kargaşası.....74

Yılmaz KARADENİZ - Selçuk Beşir DEMİR

T.C. İnkilap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Tutum Ölçeği: Açıklayıcı ve Doğrulayıcı Faktör Analizi Çalışması.....75

Yusuf KESKİN

Milli Eğitim Bakanı Hasan Âli Yücel Döneminde Ortaokul-Lise Tarih Programları ve Ders Kitaplarındaki Dönüşüm.....76

Tarihsel Hayal Gücünün Tarih Öğretimine Yansımalarına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Abdullah YILDIZ - Ankara Yenimahalle Gazi İlköğretim Okulu

Özet

Tarih eğitimi, geçmişi, geçmişte yaşayan insanların duygu ve düşüncelerini anlamayı, bu duygu ve düşüncelerin onların davranışlarına etkisini keşfetmeyi öğrencilere kazandırılacak temel hedeflerden birisi olarak ortaya koymuştur. Geçmişte yaşayan insanların bizden farklı olduklarını anlayabilmek ve bu kişilerin inançları, değerleri ve amaçları arasındaki bağlantıları kavrayabilmek için öğrencilerin tarihsel hayal gücü becerilerini geliştirmeleri gerekmektedir. Tarihsel hayal gücünü kullanabilen öğrenci geçmişte yaşanan bir olayı farklı bakış açılarından görebilecek ve bu olay içerisinde rol alan insanların neden öyle davrandıkları üzerinde anlayış geliştirebilecektir. Böylece öğrenci, geçmişte yaşayan insanların zihinlerine girerek onların rollerini bir anlamda oynamış olacaktır. Öğrenciyi tarih derslerinde aktif hale getiren ve tarih dersine olan ilgilerini artıran tarihsel hayal gücünü tarih öğretmenlerinin tarih derslerinde kullanmaları ve bu beceriyi öğrencilere kazandırmaları önemlidir.

Bu çalışmada, tarihsel hayal gücünün kullanılması ve öğrencilerde bu becerinin geliştirilmesi hakkında tarih öğretmenlerinin görüşlerinin ortaya konması ve değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Çalışma ortaöğretim kurumlarında görev yapan tarih öğretmenleriyle yapılacak ve veri toplama aracı olarak anket ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak tarih öğretmenlerinin görüşleri alınacaktır. Anketlerden elde edilen veriler SPSS programı kullanılarak analiz edilecek, nitel veriler ise içerik analizi yapılarak ve doğrudan alıntılarla desteklenerek yorumlanacaktır.

Bu çalışma ile tarih öğretmenlerinin tarihsel hayal gücü hakkındaki bilgileri ve tarih derslerinde tarihsel hayal gücünden derslerde nasıl yararlandıkları konusundaki görüşleri ortaya konacak ve öneriler sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Orta Öğretim, Tarih Öğretimi, Tarihsel Empati, Tarihsel Hayal Gücü

Evaluation of Teacher Perceptions about the Reflection of Historical Imagination in Teaching History

Abdullah YILDIZ - Ankara Yenimahalle Gazi Primary School

Abstract

One of the main goal of teaching history which students should gain/obtain is understanding the past, the feelings and thoughts of the people who lived in past and also investigating the effect of these feelings and thoughts to the past people's behaviors. Students have to develop their historical imaginations due to understanding why the past people were different from us and comprehending the relations between these people's beliefs, merits and aims.

Students using historical imagination can see an event from different perspectives and they will develop a comprehension over the reason of past people's acts they displayed. Thus students will act the role of past people by entering their minds. Historical imagination is a part of history lesson programme in developed countries. So that it is significant for history teachers using historical imagination and engaging students in this skill.

The purpose of this paper is to bring out and evaluate teachers' perceptions about the use of historical imagination in history lessons and the development of this skill in students. This study will be applied in secondary education schools to the history teachers and semi structured interview will be used to investigate perceptions of teachers.

By this study history teachers' knowledge about historical imagination and their perceptions about how they impose historical imagination in their classes will be presented and suggestions will be declared.

Keywords: Secondary Education, Teaching History, Historical Empathy, Historical Imagination.

Why History of Medicine Education?
Abdul Nasser Kaadan - University of Aleppo - Syria

Abstract

History of medicine emerged in the early twentieth century to become an important dimension of history science education. In the west; Harvard, Johns Hopkins, University College London, Oxford, Cambridge, Glasgow, Melbourne, and Berlin all have prominent and influential Centers for the History of Medicine. The history of medicine figures prominently in the funding of the largest charitable foundation in the world – the Wellcome Trust – which sees medical humanities as an important component of their larger mission to inform the public and to advance the biomedical sciences. Recently the older term ‘medical history’ or ‘history of medicine’ has been widened to include health history (broadly defined).

The concept that medicine is exclusively the products of Western minds remains unquestioned by most individuals. A review of any of the standard texts or encyclopedias regarding the history of medicine would support this view. The unavoidable conclusion is that major contributions to the development of the modern medicine by other cultures are minimal. Most texts give little or no mention of the advancements made by ancient Indian, Chinese, Ottoman or, particularly Muslim physicians. The British surgeon, George Perkins, is considered now the pioneer of what is called the delayed splint age theory, while we can see that Avicenna talked about this theory in his book Al-Qanunn one thousand year before Perkins. George Sarton states that modern Western medicine did not originate from Europe and that it actually arose from the orient.

The aim of this paper is to shed lights on the importance of history of medicine education, to understand the mechanism of medicine development during different ages on one hand, and to reveals some of Asian and Middle Eastern physicians' achievements or contributions, and still attributed to some Western physicians on the other hand.

Keywords: History of Medicine, History Education, Importance of History of Medicine

Unesco'nun Tarih Eğitimi Yayınlarına Yönelik Bir Değerlendirme (1947-2009)

Adnan ALTUN – Gazi Üniversitesi
Bahri ATA - Gazi Üniversitesi

Özet

Bu çalışmanın amacı UNESCO'nun kuruluşundan bugüne kadar tarih eğitimi ile ilgili olarak yapmış olduğu yayınları değerlendirmektir. Bu yayınlar kurumun web sayfasındaki eğitim yayınları içerisinde yer alan makaleleri, kitapları, raporları ve dokümanları içermektedir.

UNESCO tarafından yayınlanan tarih eğitimi ile ilgili yaklaşık 300 çalışma değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Bu betimsel çalışmada, söz konusu yayınlar; yayın yıllarına, yayın türlerine, temalara ve coğrafi faaliyet alanına göre analiz edilmiştir. Ayrıca bu yayınların incelenmesinde içerik analizine başvurulmuştur.

Tarih eğitimi yayınlarının öğretim materyalleri, tarih konuları ve disiplinler arası tarih öğretimi gibi birkaç ana temayla ilgili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Konuya yönelik incelemede ders kitaplarına yönelik çalışmaların tüm çalışmalar içerisinde %25'ten daha fazla bir ağırlığı olduğu görülmektedir. Coğrafi faaliyet alanına yönelik yapılan incelemede ise yapılan çalışmaların %25'inden fazlasının Avrupa'da yoğunlaştığı ve ülke bazında da en fazla çalışmanın ABD ve Fransa gibi batılı ülkelerle ilgili olduğu görülmüştür.

Sonuç olarak UNESCO bir dünya kurumu olarak nitelendirilmesine rağmen, tarih eğitimi konusunda Avrupa odaklı bir kurum izlenimi vermektedir. Ayrıca UNESCO ilk yıllarıyla karşılaştırılacak olursa, tarih ders kitaplarında dünya ve ulusal tarihin nasıl yer aldığına ilişkin büyük ve sistematik ilgisini son yıllarda herhangi bir tarih eğitimi konusunda gösterememiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarih Eğitimi, UNESCO, İçerik Analizi

An Evaluation of the UNESCO Publications on History Education (1947-2009)

Adnan ALTUN –Gazi University
Bahri ATA – Gazi University

Abstract

The aim of this study is to evaluate the publications on history education made by UNESCO from the date of its establishment to nowadays. These publications include published articles, books, reports, and documents which are available on its web site.

The present study examined over 300 publications on the history education by UNESCO. In this descriptive study, the publications were analyzed according to their publication years, kinds, themes, and geographical scopes. Moreover, the content analysis was also used to analyze these publications.

Results revealed that the history education publications were related to several main themes such as instructional materials, historical topics, and interdisciplinary history teaching. The rate of publications pertaining to history textbook is approximately 25%. The main geographical scope of the publications is Europe with 25 percentages. The scope of these publications was largely concerned with western countries as USA and France.

In conclusion, even the UNESCO seems to have a world institution characteristics, it concentrates on Europe in terms of history education. However, the UNESCO has not recently given great importance to the appearance of the world and national histories in history textbooks compared to its early years.

Keywords: History Education, UNESCO, Content Analysis

II. Meşrutiyet Döneminde Eğitimle İlgili Olarak Meclis-i Mebusan'a Verilen Takrirler

Ahmet Ali GAZEL - Afyon Kocatepe Üniversitesi

Özet

23 Temmuz 1908 tarihinde meşrutiyetin yeniden ilanıyla tarihimizde İkinci Meşrutiyet olarak adlandırılan bir dönem başlamış ve bunun bir sonucu olarak parlamento açılmıştır. Bu dönemde mebuslar bir çok konuda takrirler vererek hem hükümeti denetlemişler hem de kendi seçim bölgeleri ile ilgili problemleri genel kurula taşımışlardır. Mebusların parlamentoya taşıdıkları konulardan biri de eğitimdir. Osmanlı Mebusan Meclisine eğitimle ilgili olarak 30 takrir, 2 sual takriri, 10 istizah takriri verilmiştir.

Bu bildiride İkinci Meşrutiyet döneminde verilen takrirler ve bu takrirler hakkındaki tartışmalar incelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: II. Meşrutiyet Dönemi, Eğitim, Meclis-i Mebusan Takrirleri

Tarih Öğretiminde Destekleyici Okuma Materyalleri

Ahmet Sait CANDAN - Karabük Üniversitesi

Özet

Son yıllarda ülkemizde eğitim ve öğretime, dolayısıyla tarih öğretimine artan bir ilgi gözlenmektedir. Toplum olarak tarihsel şura sahip olabilmek ve çağın bilgi donanımlarıyla sorunlarını çözen gençler yetiştirmek için tarihi iyi bilmek ve öğretmekten başka çare yoktur.

Günümüzde tarihi iyi öğretmenin çeşitli yolları üzerinde çok sayıda yöntemler geliştirilmiş ve çeşitli teknikler önerilmiştir. Bunlardan biri de tarih öğretiminde destekleyici okuma materyallerinin kullanılmasıdır.

Öğretmenler tarih derslerinde sık sık yazılı materyaller kullanmalıdırlar. Çünkü bu tür materyaller öğrencilere kavramların keşfinde, örgütlenme, okuma, anlama ve düşünme becerilerinin gelişiminde katkı sağlarlar.

Kapsamlı bir tarih programı farklı okuma materyallerine de yer verir. Bunlar: tarihi romanlar, destanlar, efsaneler, masallar, hikâyeler, şiirler, seyahatnameler, biyografiler, otobiyografiler, atlaslar, ansiklopediler, hatırlar, orijinal metinler, vb.dir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Öğretim, Tarih Eğitimi, Tarih Öğretimi, Destekleyici Okuma

Supporting Reading Materials in Teaching History

Ahmet Sait CANDAN –Karabük University

Abstract

In recent years, training and education in our country, and thus an increasing interest in history teaching has been observed. Community as having historical consciousness and age information to solve problems with equipment for growing on young people who know better to teach and there is no other choice.

Today, on a large number of good teachers on ways to improved methods and various techniques have been proposed. One of these in history teaching, supporting the use of reading materials.

Teachers should use written materials in history lessons frequently. Because this type of material to students in the exploration of concepts, organization, reading, understanding and help in the development of thinking skills provide.

A comprehensive history of the program at different reading materials is included. These are: historical novels, epics, legends, folk tales, stories, poems, travel books, biographies, autobiographies, atlases, encyclopedias, memories, the original texts, etc. is.

Keywords: Education, Teaching, History Education, Teaching History, Supporting Reading

Liselerde Kültürlerarası Bir Uygulama Örneği Olarak Kanada Programı: Tarih Dersleri Üzerine Öğrenci Görüşleri

Ahmet ŞİMŞEK - Marmara Üniversitesi
Funda KOCA Eğitim Vakfı – Kemer Okulları

Özet

Kanada programı, İstanbul'da bazı özel liselerin öğrencilerine çift diploma verme çerçevesinde anlaştıkları başka bir ülkeden bir lise ile yürüttükleri ortak bir programlardan biridir. Zeynep Mutlu Eğitim Vakfı Özel Kemer Lisesi ile Kanada hükümeti aracılığıyla Manitoba Eyaleti arasında yürütülen programa göre lise öğrencileri 9. sınıftan itibaren Kanadalı öğretmenler öncülüğünde bir Kanada programına dahil olmaktadır. Bu çerçevede lise tarih öğretimi de Kanada müfredatı çerçevesinde yine Kanadalı tarih öğretmenlerince yürütülmektedir. Böylelikle lise öğrencisi başka bir ülkenin tarih programını görme imkanı bulmaktadır.

Bu çalışma ile Kanada programına dahil olmuş öğrencilerin Türk ve Kanada tarih eğitimini kısmi olarak karşılaştırmaları amaçlanmaktadır. Bu karşılaştırma tamamen öğrencilerin bilgi, algı ve inançları doğrultusunda gerçekleştirilecektir. Kanada programına dahil olan bu öğrencilerde; özellikle iki kültürü de tanımaları bağlamında tarih öğretim alanına yönelik barışçı ve kültürlerarası bir yaklaşım geliştirmelerinin mümkünlüğünün sorgulanması da yapılacaktır. Kanada ve Türk programına dahil olan lise öğrencilerinden rastgele seçilecek 16'şar öğrenci ile aşağıdaki sorular çerçevesinde veri toplanacaktır:

1. Kanada Programı tarih dersleri hakkındaki genel düşünceleriniz nelerdir?
2. Sizce Kanada ve Türk programları tarih dersleri karşılaştırıldığında farklar ve benzerlikler nelerdir?
3. Kanada Programındaki Social Studies dersinin içeriğini neler oluşturmaktadır?

4. Kanada Programında, Türk programında olduğu gibi Çağdaş Dünya Tarihi dersi veriliyor mu? Veriliyorsa konuların işlenişinde tarafsız olduğunu düşünüyor musunuz? Neden?
5. Kanada Programı tarih dersleri işlenirken diğer toplumların uygarlığa yaptıkları katkıların yeterince ele alındığını düşünüyor musunuz? Neden?
6. Kanada Programında tarih derslerinin barışçı bir dünya tasarımına hizmet ettiğini düşünüyor musunuz? Neden?
7. Kanada Programı tarih derslerinde kültür ve toplum etkileşimini belirten ya da çağrıştıran konular var mıdır? Varsa bu konular nasıl işleniyor?
8. Kanada programındaki tarih derslerinin size kattığı en önemli özelliklerin neler olduğunu düşünüyorsunuz? Neden?
9. Kanada ve Türk programını karşılaştırdığınızda tarih derslerinin işleniş ve müfredatı açısından hangisi size daha gerçekçi geliyor? Neden?
10. Kanada ve Türk Programları karşılaştırıldığında öğretmen yeterlilikleri açısından hangisini daha olumlu buluyorsunuz? Neden?

Elde edilen veriler yazıya geçirilecek ve analitik bir bakış açısıyla çözümlenerek sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Karşılaştırmalı Araştırma, Kanada, Türkiye

The Canadian Program as an Application Example in High Schools: Students' Opinions on the History Lessons

Ahmet ŞİMŞEK – Marmara University
Funda KOCA - Education Foundation – Kemer Schools

Abstract

Canadian Program is one of the programs which some of the colleges in Istanbul, in agreement with a foreign high school; give the opportunity of receiving two diplomas to their students. Held between Zeynep Mutlu Eğitim Vakfı Özel Kemer Lisesi and the state of Manitoba (in association with the Canadian Government), the program applies to students starting from the 9th degree, with Canadian teachers on lead. With respect to this, history lessons are also held by Canadian teachers and as per Canadian syllabus. This grants the student the opportunity to see and learn another country's history program.

The aim of this program is to have the students partially compare Turkish and Canadian history courses. This comparison will be performed completely with students' own knowledge, perception and beliefs. Applicant students will also question the possibility of maintaining a peaceable and inter-cultural approach on history education, as they come to have more knowledge on both cultures. Data will be gathered from 16 randomly selected applicant students, using the questions listed below:

1. What are your general opinions on the Canadian Program's history lessons?
2. What are the similarities and differences between Canadian and Turkish history lessons?
3. What are the contents of the lesson named "Social Studies" held in the Canadian Program?
4. Is the "Modern World History" lesson being given in the Canadian Program, like in the Turkish Program? Do you think the topics of the lesson are held objectively and free from bias? Why?
5. Do you think that while the Canadian Program's lessons are being given, the contributions of other communities to the civilization are held sufficiently? Why?
6. Do you think that the Canadian Program's history lessons serve to realize the idea of a peaceful world? Why?
7. Considering the Canadian program's history lessons, are there any topics that indicate or evoke the interaction between culture and community? If any, how are these topics held?
8. What do you think are the most important assets given to you by the history lessons of the Canadian program? Why?
9. When Canadian and Turkish programs are compared, which one's syllabus and topic coverage is more realistic for you? Why?
10. When Canadian and Turkish programs are compared, which of these ones' teachers do you find to have more adequacy and proficiency? Why?

Gathered data will be written down and presented after an analytical sort-out.

Keywords: Comparative Research, Canada, Turkey

Tarih Şeridi Yoluyla Öğretmen Adaylarının Tarihsel Zaman Algısının İncelenmesi

Ahmet ŞİMŞEK- Marmara Üniversitesi
Mehmet Suat BAL- Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Özet

Tarih bilimi geçmişe ilişkin yaşanmış gerçeklerden anlamlı bulduklarımızı konu edinir ve inceler. Bunu yaparken yaşanmış önemli olayları, yaşamış önemli kişileri, oluşturulmuş önemli organizasyonları vs. belli bir zamansal süreç içinde ele alır. Tarih çalışma alanında zamansal yapıyı göz ardı ederek konu edilen(ler)i anlamlı bir biçimde ele almak mümkün değildir. Bu en azından geçmişte gerçekleşmiş olanları kendi dönemsel özgüllükleri içinde değerlendirmek için gereklidir. Kaldı ki pek çok tarihçiye göre tarihsel zaman (kronoloji) tarih biliminin çatısı, omurgasıdır. Onsuz tarih çalışılmaz.

Tarihsel zaman en genel anlamıyla; geçmişin değerli bulunan gerçekliklerini şimdiki zamanda inşa etme çabasında kullandığımız birimsel bir süreçtir. Süreçtir, çünkü hayali bir başlangıç icat edilse de geleceğin bilinmezine doğru aktığı varsayılan bir yapıyı içerir.

Tarihsel zaman kavramı bu bağlamda sadece tarihçilerin kullandığı teknik bir kavram değildir. Geçmişin gerçekliğini şimdiki zamanda inşa etme kaygısını taşıyan hiç kimse bundan kaçamaz. Bu yüzden tarihle ilgilenen herkes aynı zamanda tarihsel zamanla ilgilenmek zorunda kalır.

Tarihsel zaman tam olarak tanımlanamasa da tarih boyunca farklı ifade edilmiştir. Bugün hakim inanış, modernizmin temellerini oluşturan aydınlanma düşüncesinin bir mirası olarak zamanı geçmişten geleceğe doğru akan bir çizgi olduğu biçimindedir. Ancak tarihte eski Yunan'dan bu yana zamanı biçimsel olarak tanımlama eğiliminin dönemsel olarak değiştiğini göstermektedir. Bunda kültürel farklar ve dünya algılarının etkili olduğu bilinmektedir. Üç temel zamansal algı formundan bahsedilir. Bunlar; en bilindik olan çizgisel, çevrimsel (döngüsel) ve inişli-çıkışlı çizgisel bir ilerleyişi temsil edendir.

Tarihsel zaman algısı, bireylerin gelişim süreçleri içinde yapılanmaktadır. Bireyde oluşan zaman algısı onun tarihe bakışına ve tarihsel olayları yorumlamasına doğrudan etki etmektedir. Öğretmen adaylarının özellikle tarih derslerini genel bir bakış açısıyla bütün olarak ele alan ve anlatan sınıf öğretmenlerinin, tarihsel zaman algılarının incelenmesi gerekmektedir.

Bu araştırmada bir öğretmen adayının tarihsel zaman algıları, onlara yaptırılan tarih şeritleri üzerinden bir okuma ile anlaşılmaya çalışılmıştır. Bu amaçla, Gaziantep Üniversitesi İlköğretim Sınıf öğretmenliği 1. Sınıf öğrencilerinden (56 kişi) bir çalışma grubu oluşturulmuştur. Bu gruptan tarihte önemli buldukları olayları içeren bir zaman şeridi yapmaları istenmiştir. Belli bir süre sonunda tarih şeritlerini yapan çalışma grubundaki öğrencilere konu hakkında 11 açık uçlu sorudan oluşan bir de anket uygulanmıştır.

Araştırma nitel yöntemlerin kullanıldığı betimsel analiz desenindedir. Çalışma grubunun ürünleri olan tarih şeritleri, uygulanan anketle paralel bir okuma ile analiz edilecek ve değerlendirilecektir.

Toplanan verilerin ilk okumaları neticesinde; öğrencilerin tarihsel zamanın düz bir çizgi, yükselen bir basamak veya gelişme gösteren bir süreç(gece-gündüz) olarak algıladıkları görülmüştür. Öğretmen adaylarının tarihsel süreçleri kendi düşünceleri doğrultusunda ifade etme eğiliminde olmalarından dolayı tarih şeritlerini yaparken farklı yöntem ve ifadeler kullandıkları tespit edilmiştir. Veriler henüz tam olarak analiz edilmemiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarihsel Zaman Algısı, Tarih Şeridi, Öğretmen Adayları

Şerafettin Turan Tarihçiliğini Değerlendirme Denemesi

Alev GÖZCÜ - Dokuz Eylül Üniversitesi

Özet

Şerafettin Turan, Cumhuriyetin ilk kuşağına mensup yaşayan önemli tarihçilerimizden biridir. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi geleneğinde yetişmiş ve uzun yıllar aynı fakültede öğretim üyeliği yapmıştır. Cumhuriyet idealine inanmış bir aydın olarak bu duruşunu hiçbir dönem değiştirmemiştir.

Şerafettin Turan, başta “Osmanlı Teşkilatında Hassa Mimarları”, “Kanuni'nin Oğlu Şehzade Bayezid” ve daha pek özgün araştırmasıyla Osmanlı Tarihi alanı çalışmalarına önemli katkılar yapmıştır. Bunun yanı sıra yine Türkiye- İtalya ilişkilerini de ilk anda sayılmalıdır.

Turan'ın Osmanlı Tarihi üzerine yaptığı çalışmalar kadar Kültür Tarihi üzerine de eser vererek çalışma alanının ne derece zengin olduğunu göstermiştir.

Fakat bu önemli tarihçi sadece yukarıda sözü geçen alanlar üzerine çalışmamış aynı zamanda Cumhuriyet Tarihimiz üzerine kaynak sayılacak eserler vermiştir.

Cumhuriyet tarihçiliği son otuz yıl içinde önemli bir aşama geçirdi. Çoğu zaman, bu dönem üzerine çalışmanın bir tarihçilik olarak görülüp görülmeyeceği üzerine tartışmalar yaşanırken, belki de tarih disiplini içinde en büyük atılımlardan birisi bu alanda yaşandı. Popüler tarihin yanı sıra, akademik tarihçilik çalışmaları da büyük bir ivme kazandı. Yakın dönem Türkiye Tarihi'nin oluşumunu sağlayan tarihsel olgular, daha derinlemesine ve değişik boyutlardan irdelenir oldu.

Profesör Dr. Şerafettin Turan, söz konusu alanda akademik tarihçiliğin önemli isimlerindedir. Özellikle emeklilik sonrasında bu alanla ilgili yaptığı çalışmalarında, dönem üzerine pek çok kitap yazmış, alanın temel sorunları üzerine yoğunlaşmış ve Cumhuriyet tarihçiliğinde, başta biyografi çalışmaları olmak üzere önemli bir açılım yapmıştır. Üstelik Osmanlı Tarihçiliğinin önemli isimlerinden birisi olmasının da etkisiyle, Cumhuriyet tarihine bilimsel yönden bakma çabalarında en başta gelen isimler arasında yer almıştır.

Bu bildiride; Şerafettin Turan'ın belli başlı eserlerinden ve “Tarih Yaşanmış Hayattır; Şerafettin Turan Kitabı” adlı söyleşi-çalışmamda doğrudan Şerafettin Turan'ın söylediklerinden, yorumlarından ve yaklaşımlarından da hareket ederek, onun tarihçiliğinin bu çok yönlülüğü, tarihçiliğinde geçirdiği evreler tarih bilimine yaptığı katkılar göz önüne alınarak yakın tarihe bakışı ele alınıp irdelenmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Şerafettin Turan, Tarihçilik, Tarih, Cumhuriyet

Tedrisât Mecmûası Örneğinde Meşrutiyet Dönemi Tarih Eğitiminin Amaçları, Yöntem ve Metodları Açısından Bir İnceleme

Ali İrfan KAYA - Milli Eğitim Bakanlığı

Özet

Balkan uluslarının 20. Yüzyılın başlarında sürdürdükleri ve kendi milli eğitim anlayışı etrafında oluşturdukları ulusal eğitim politikaları, Osmanlı Devletinin de kendi eğitim ve öğretim hayatını bu açıdan şekillendirmesinde etkili oldu. Tanzimatın Osmanlılık politikası Meşrutiyet döneminde yerini Türkçülüğe bırakmış ve bu ideoloji eğitim kurumlarında da sıcak bir şekilde sürdürülmüştür.

Satı Bey'in girişimiyle yayın hayatına başlayan mecmuada yayınlanan tarih dersi ve tarih bilimi ile ilgili metinler, Meşrutiyetin ideolojik şemsiyesi altında tarih eğitim anlayışını yansıtmaları nedeniyle amaç, yöntem ve metod bakımından incelenerek dönemin tarih eğitimi anlayışı ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Mecmuada yayınlanan tarih dersleri ve makalelerde, tarih dersine yüklenen toplumsal misyon, hükümet ideolojisinin yansımaları, işlenen konularda ele alınan olaylara bakış açısı, konuların niteliği, tarih ve kimlik bilinci ilişkisi incelenmiştir. Diğer taraftan tarih derslerinde kullanılan soru-cevap, sunum, problem çözme, empati kurma, gezi gözlem ve inceleme, drama gibi yöntem ve tekniklerin uygulanışı ve araç-gereçler değerlendirilmiş, bunun yanı sıra değişim ve gelişim bilinci, olaylar arasındaki sebep- sonuç ilişkisi, objektiflik ve kronoloji bilgisi türündeki kazanımlar da incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tedrisat Mecmuası, Satı Bey, Eğitim

A Study of the Objectives and Methods Relating the Teaching of History during Constitutional Monarchy As Described in Tedrisat Periodical

Ali İrfan KAYA - National Ministry of Education

Abstract

Nationalist educational policies carried out by Balkan nations in the early 20th century and formed in accordance with their own national education understanding affected the formation of educational life of the Ottoman State. Ottomanism politics during the constitutional monarchy eas replaced by Turkism and that ideology was maintained wholeheartedly in educational institutions.

The texts relating history classes and history as a science, published in the periodical that was introduced to the world of periodicals by the efforts of Satı Bey, were examined with respect to objectives and methods since they reflect the perspectives in the teaching of history during Meşrutiyet Period's ideological atmosphere and thus it was aimed to depict the understanding of history teaching at the time.

In history courses and articles published in the periodical, social mission of history class, reflections of governmental ideology, viewpoints relating the issues handled, features of the issues and the relationship between history and identity consciousness and techniques as question- answer, presentation, problem solving, empathy, observation and drama, which were used in history classes, and other means of education are evaluated, and consciousness of change and progress, cause and effect relationship between events, objectivity and chronology knowledge are examined

Keywords: Tedrisat Mecmuası, Satı Beg, Education

Tarih Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları

Aydın GÜVEN- Atatürk Üniversitesi
Ramazan KAYA - Atatürk Üniversitesi

Özet

Bu çalışmanın amacı, tarih öğretmeni adaylarının çeşitli değişkenler açısından öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının belirlenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu, 2009-2010 öğretim yılında Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Tarih öğretmenliği bölümünde okuyan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırma tarama modelindedir. Veri toplama aracı olarak Ş.Çetin tarafından geliştirilen ve 35 maddeden oluşan ölçek kullanılacaktır. Konu ile ilgili elde edilecek bulgular, SPSS programı yardımıyla tablolar halinde yorumlanacaktır. Araştırmanın analizinde ise yüzde, frekans, t testi, ve f testi kullanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tarih, Tutum, Öğretmenlik Mesleği, Öğretmen Adayları

Pre-Service History Teachers' Attitudes to the Profession of Teaching

Aydın GÜVEN –Ataturk University
Ramazan KAYA– Ataturk University

Abstract

The aim of this study is to determine the attitudes of pre-service history attitudes towards the profession of teaching in terms of various factors. The participants of the study consist of the students in the branch of history teaching in Ataturk University Kazım Karabekir Education Faculty during the academic year of 2009-2010. The type of the study is survey. The scale that has been developed as a data collection tool by Ş. Çetin was formed of 35 items. The findings to be obtained are going to be interpreted in the shapes of schedules with the assistance of 'SPSS' program. In the analysis of the data, the tests of percentage, frequency, t and f tests will be used.

Keywords: History, Attitude, Teacher Profession, Pre-Service Teachers

Bir Cumhuriyet Dönemi Eğitimcisi ve Yazarı: EMİN ALİ ÇAVLI (1889-1968)

Aysun Aynur YILMAZ - Selçuk Üniversitesi

Özet

Cumhuriyet'in ilanından sonra 'tarih' eğitimi için yurtdışına gönderilen öğrenciler arasında yer alan Emin Ali Çavlı, Lille Üniversitesi'nde eğitim görmüştür. Çavlı, yurda dönüşünden itibaren ilköğretim ve ortaöğretim için ders kitapları hazırlamasının yanı sıra 1915-1959 tarihleri arasında tarih eğitimi ve farklı alanlar ile ilgili görüşlerini ifade eden yazılarını başta; *İş ve Düşünce*, *Son Telgraf*, *Yeni Mecmua*, *Cumhuriyet* gazetesinde yayımlanmıştır.

Bu bildiride, erken Cumhuriyet döneminde tarih eğitiminin kurulması ve yerleşmesinde önemli katkılarda bulunan E.Ali Çavlı'nın hayatı, meslekî görevleri, özellikle müfredata ve tarih eğitimine dair görüşleri ile eserleri hakkında bilgi verilecektir.

Anahtar Kelimeler: E.Ali Çavlı, Tarih, Tarih Eğitimi

**An Intellectual and Educator of The Early Republican Period:
Emin Ali Çavli (1889-1968) His Life and Works**

Aysun Aynur YILMAZ –Selçuk University

Abstract

Emin Ali Çavlı was one of the students who sent abroad for "history education" in early period of Republic. He has completed his education at the University of Lille, France. As soon as he returned to Turkey he started to contribute to writing the primary and secondary school history books. Moreover, he wrote articles about history education and other topics between 1915-1959 in *İş ve Düşünce*, *Son Telgraf*, *Yeni Mecmua*, *Cumhuriyet* newspapers and periodicals.

In this paper, as a great contributor of history education and its development in early Republican era I am going to present the life story, works of E. Ali Çavlı and with particular stress on his opinion about history education and its curriculum.

Keywords: E. Ali Çavlı, History, History Education

Tarih ve Sosyal Bilgiler Öğretmenleri İçin Hizmet İçi Eğitimi Fırsatları: Avrupa Boyutu

Ayşe BİLGİÇ - Abidin Pak-Pakmaya Anadolu Lisesi

Özet

Türkiye'de görev yapan tarih ve sosyal bilgiler öğretmenleri 2004 yılından beri AB Hayat Boyu Öğrenme Programları Comenius (Okul Eğitimi) alanında hizmet içi eğitim faaliyetlerinden Türk Ulusal Ajansı aracılığıyla bireysel olarak faydalanma olanağına sahiptirler. Ajansı'nın verilerine göre tarih ve sosyal bilgiler öğretmenlerinin bu programlara katılımları çok azdır. Çalışmamızın amacı tarih ve sosyal bilgiler öğretmenlerini Comenius eğitim faaliyetleri hakkında bilgilendirmek, onların bu programlara katılımları önündeki engelleri tespit etmek ve çözüm önerileri getirmektir.

Çalışma modelimiz nitel olup araştırmamız iki aşamada gerçekleşmiştir. Birinci aşamada Comenius ve Grundtvig Programları hakkında literatür araştırması ve gözlem uygulaması tamamladı. Literatür araştırmasında internet temelli kaynaklara öncelik verilirken, gözlem uygulamasında çalışmanın yazar Comeius HİE faaliyetine bireysel olarak katıldı; eğitim faaliyetlerin uygulama boyutunu inceledi. İkinci aşamada, tarih ve sosyal bilgiler öğretmenlerimizin Comenius ve Grundtvig Programları hakkında bilgi ve fikirleri görüşme yoluyla soruldu. Çalışmanın sonucunda, AB Hayat Boyu Öğrenme Programlarından üst düzeyde verim alınabilmesi için tarih ve sosyal bilgiler öğretmenlerinin Comenius ve programları hakkında bilgilerinin artırılması ve yabancı dil öğrenimi konusunda teşvik edilmeleri önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: AB Hayat Boyu Öğrenme Comenius (Okul Eğitimi), Hizmet İçi Eğitim

In-Service Training Opportunities for History and Social Studies Teachers: European Dimension

Ayşe BİLGİÇ - AbidinPak-Pakmaya Anatolian High School

Abstract

History and social studies teachers who work in Turkey have opportunities to participate in European Union Life Long Learning Programs (EU LLP) Comenius (School Education) in-service-training courses individually through Turkish National Agency since 2004. According to Agency's data, history and social studies teachers' participations in these programs are very low. Our goal is to inform history and social studies teachers about Comenius program, to determine obstacles in the way of their participations and to suggest several solutions.

Our work model is qualitative and our research has been carried out in two stages. In the first stage, literature review and observation were done about Comenius Program. Literature review was done mainly by using internet resources. For observation, the author of the present work has individually participated in Comenius in-service-training (IST) course; there, educational activities were observed. In the second stage, history and social studies teachers were asked through interviews their knowledge and opinions about Comenius and programs.

By this work, it is suggested here that in order to best benefit from EU LLP, history and social studies teachers need to develop their knowledge about Comenius and Grundtvig programs and they need to be encouraged to learn foreign languages.

Keywords: EU LLP Comenius Programs, In-Service-Training

Tarih Eğitiminde “Öğrenmek İçin Yazma” Aktivitelerinin Kullanımı

Ayten KİRİŞ - Muğla Üniversitesi

Özet

Çeşitli disiplinlerde yapılan çalışmalar sonucunda yazmanın sadece bir dil becerisi olarak düşünülmesi ve dil öğretiminin bir parçası olarak ele alınması yaklaşımından uzaklaşmış ve yazmanın öğrenmeyi güçlü bir şekilde destekleyen bir araç olduğuna dikkat çeken bulgular elde edilmiştir. Son yıllarda yurtdışında tarih eğitimi üzerine eğitim psikologları, dilbilimciler ve eğitimciler tarafından da araştırmalar yapılmakta ve tarih eğitimi içerisinde özellikle tarih konularının öğretiminde yazmanın önemi üzerine özel ilgi gösterilmektedir. Aslında diğer disiplinlerde olduğu gibi tarih eğitiminde de yazmaya dikkatin çekilmesi 1970'lerde İngiltere ve 1980 'lerde Amerika'da “Müfredat İçerisinde Yazma” “Writing Across the Curriculum” programı ile başlamıştır. Bu program ile birlikte özellikle üniversite düzeyinde yazma dersleri oluşturulmuş ve öğrencilerin tarih sınıfında “nasıl yazacaklarını” ve “tarih yazarak nasıl öğreneceklerini” anlamalarını sağlamak amaçlanmıştır.

Tarih ya da sosyal bilgiler sınıfında öğrenciler yazmayı açık uçlu bir soruyu cevaplama, araştırma ödevi yazma ya da sınavlarda cevap kâğıdına yazma olarak algılamaktadırlar. Hâlbuki tarih dersinde çeşitli yazma etkinliğini kullanmak mümkündür. Yazma kalitesini artırmak için öğrencilerin aşama aşama birçok metin yazması sağlanmalıdır. Tarih sınıfında sıklıkla yazma öğrencilerin üst düzey düşünme becerilerini kullanmalarına fırsat verdiği için yazma konusunda öğrencilerin teşvik edilmeleri gerekir. Tarih öğretiminde yazma etkinliklerinin etkin bir şekilde kullanılması öğrencilerin tarih öğretimine aktif katılımını sağlar ve sadece iletişim kurmayı değil keşfetme, problem çözme ve organize etmeyi artırır. Ayrıca yazma bir düşünme aracıdır.

Bu çalışmanın amacı uluslar arası literatürde gittikçe önem kazanan yazma etkinliklerinin ilköğretim ve lise düzeyinde tarih öğretiminde kullanımı konusuna dikkat çekmek ve tarih eğitiminde yazma aktivitelerinin kullanılması ile ilgili yapılan çalışmalar hakkında bilgi vererek daha sonra yapılacak çalışmalara yardımcı olmaktır. Dolayısıyla bu çalışmada öncelikle yazma aktivitelerinin tarih eğitiminde kullanımı ve önemi vurgulandıktan sonra tarih dersinde öğrencilerin yazma becerilerini geliştirecek öğrenme amaçlı yazma aktivitelerinden örnekler verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarih Öğretimi, Yazma, Yazma Aktiviteleri.

The Use of “Writing to Learn” Activities in History Education

Ayten KİRİŞ – Muğla University

Abstract

As a result of the research conducted in various fields, many findings indicate that the researchers started to view writing more than a mere language skill and part of language teaching rather they considered writing a tool that should be used to strongly support learning. In recent years, psychologists, linguists and educators have also carried out research on history teaching across the world and in this research special emphasis has been put on the role of writing in history teaching and particularly in the teaching of historical subjects. In fact, as in other disciplines, interest in the use of writing in history education started to arouse with the implementation of “Writing across the Curriculum” program in England in 1970s and in America in 1980s. With this program, particularly at tertiary level, writing courses were incorporated into curriculums and the intent was to help students to learn “how to write” and “how to learn history by writing” through these courses.

In history and social studies classrooms, the students view writing as giving response to an open-ended question, producing a research paper or filling in an exam paper with answers. In reality, it is possible to use many writing activities in a history course. In order to improve the quality of writing, students should be made to write many essays. In a history class, as writing usually provides students with opportunities to use their higher thinking skills, the students should be encouraged to perform various writing activities. Effective use of writing activities in history teaching allows students to actively participate in history teaching and improves students’ exploratory, problem-solving and organizational skills as well as their communication skills. Moreover, writing is a means of thinking.

The purpose of the present study is to draw attention to the use of writing activities which are gaining more importance in the related literature in elementary and high school history education and give information about the work performed on the use of writing to learn activities in history education. Therefore, in the present study, first the importance of writing activities in history teaching is emphasized and then sample writing activities that can help students to improve their writing skills in a history course are presented.

Keywords: History Teaching, Writing; Writing Activities

Tarihselcilik Yoluyla Modern Türkiye'nin İnşası (Tarih I-II-III-IV Ders Kitapları Örnek Olayı)

Cem KARAKILIÇ - Ankara Üniversitesi
Abdurrahman ÜZÜLMEZ – Milli Eğitim Bakanlığı

Özet

Tarihselcilik (historism) çeşitli teori ve metinlerde farklı şekillerde tezahür edebilmektedir. Özcülük (essentialism), gerekircilik (determinizm) veya sosyal dinamikler, tarihsel kanunlar, tarihsel kehanet, tarihsel gelişme teorileri (Aguste Comte'un üç hal kanunu, Marxçı diyalektik materyalizm gibi), bütüncülük (holism) gibi kavram ve anlayışlar tarihselcilikle ilişkilendirilebilecek kavramlardır. Çünkü bu kavramlar sonuçta insanların geleceği inşasına ilişkin tasarım, veri (done) veya (muhtemel) gerçekliğe atıfta bulunur. Konusu geçmiş olmakla beraber, paradoksal bir şekilde gelecekle ilgili bu tasarımlarla ilişkilendirilen en önemli teori ve metinler tarihle ilgili olanlardır. Öyle veya böyle bugün yazılan bir metin olarak tarih, bugünle ilgili düşüncelerimizi yansıttığı gibi, gelecekle ilgili tasarım ve düşüncelerimize atıfta bulunur. Eric Rothacker'e inanmamız gerekirse bunun kaçınılmaz olduğunu kabul etmemiz gerekir. Zira “pratikte, bir bilim veya branşın konu ve sistematüğini çerçeve halinde veren uğraş” olarak “doğmatik”, bunu zorunlu kılar. Çünkü bu sistematik uğraş, Thomas Khun'un “paradigma” kavramına benzer bir şekilde yeniden üretilir.

Bu makale, 1930'lu yıllarda “Türk Tarih Tezi” çerçevesinde kaleme alınan ve orta öğrenim kurumlarında ders kitabı olarak okutulan “Tarih I, Tarih II, Tarih III, Tarih IV” başlıklı kitaplarda geleceğin nasıl kurgulandüğını göstermeyi amaçlamaktadır. Bu kurgu bize söz konusu dönemin toplumun modernleştirilmesi gerektiğini düşünen çoğu kez bürokratik kadrolarla ilişkili elitlerin nasıl bir gelecek kurguladıklarını ve toplumu nasıl ve nereye doğru yönlendirmek istedikleri hakkında önemli

ipuçları sunacaktır. Araştırmamız söz konusu kitapların bu çerçevede incelenmesi, açık veya zımnî olarak mündemiç geleceğin inşasıyla ilgili fantezi, tez ve sair anlatıların tespit edilmesi ve bu verilerin analizini esas alacaktır.

Bu şekilde elde edilen sonuçlar ile günümüz ders kitaplarının tetkiki ile elde edilebilecek sonuçları karşılaştırmanın elitlerin gelecek tasarımlarında ortaya çıkan değişmelere ışık tutacağı açıktır. Bu aynı zamanda söz konusu dönemle bugün arasında geleceğin inşasının tasarlanması konusunda ortaya çıkan görüşlerin birbirleriyle benzerliği bakımından makas açılmasına veya daralmasına işaret edeceği gibi, dünün (dede) ve bugünün nesilleri (torun) arasında nasıl bir farklılık veya benzerliğin ortaya çıktığını da anlamamıza hizmet edecektir. Bunun “Türk İnkılabı”nın gelecek inşasıyla tasarımının bugün ne kadar gerçekleşmiş veya benimsenmiş olduğuyla ilgili veriler sunacağı da açıktır.

Anahtar Kelimeler: Tarih, Tarihselcilik, Gelecek Tasarımı, Türk Tarih Tezi, Tarih Ders Kitabı.

Construction of Modern Turkey through Historicism (Sample Event of History Course Books of I-II-III-IV)

Cem KARAKILIÇ - Ankara University
Abdurrahman ÜZÜLMEZ – National Ministry of Education

Abstract

Historicism can occur in different ways, in various theories and documents. Such concepts and intellects as essentialism, determinism or social dynamics, historical codes, historical prophecy, historical development theories (like the law of three states by Auguste Comte, Marxist dialectics materialism) and holism are the concepts that will be associated with historicism. In fact, these concepts refer to design, data or (possible) reality concerning the construction of future by people. Having an issue in the past, the most significant theories and documents related to these designs regarding future in a paradoxical way are those connected to history. Whatever form they have, history as a document written in the current time refers to our designs and thoughts concerning future as well as those reflecting our ideas today. If we are to believe in Eric Rothacker, we should accept that it is inevitable. Indeed, *dogmatic*, as an “endeavor trying to give the issue and systematic of a science or a branch” makes it indispensable, as this systematic endeavor is reproduced in way similar to the concept of the “*paradigm*” by Thomas Khan.

The aim of the current study was to reveal how the future was speculated in the books with a title of “History I, History II, History III and History IV” written within the perspective of “Turkish History Thesis” in the 1930s and taught as a course book in secondary education institutions. Such a design would give us some significant clues over what kind of future most elite related to bureaucratic staff thinking that the society of the mentioned period should be modernized speculated and how and where they intended to direct the society. The current study would depend on examining these books within this framework, determining fantasies, theses and other stories concerning the construction of the future included in it either explicitly or implicitly and analyzing of the data.

The comparison of the results to be obtained through the examination of the modern books with the results obtained in this way would put a light on the changes appearing in the future designs of the elite. In addition to the fact that such an application would indicate the extension and contraction of the wings, it would also lead us to comprehend what kind of difference or similarity occurred between the generations of yesterday (grandfathers) and today (grandchildren). It is clear that such an application would offer data concerning to what extent the design of “Turkish Revolution” through the construction of future has been realized and adopted up to day.

Keywords: History, Historicism, Design of Future, Turkish History Thesis, History Course Book.

Tarih Bilincinin Geliştirilmesinde Sözlü ve Yazılı Edebi Ürünlerden Faydalanma

Cengiz GÖKŞEN - Kafkas Üniversitesi

Özet

Ülkemizde ilk öğretimin birinci kademesinden yüksek öğrenime kadar hemen bütün örgün eğitim süreçlerinde tarih dersleri verilmektedir. Tarih eğitimine bu kadar önem verilmesinin ve zaman ayrılmasının sebeplerinden biri, hem fert hem de toplum bazında ortak bir tarih bilincinin oluşturulmaya çalışılmasıdır. Ancak eldeki materyaller ve eğitim-öğretim anlayışıyla bu amacı gerçekleştirdiğimizi söylememiz mümkün değildir. Bu bilinci oluşturmada işlenen tarihi konularla ilgili sözlü veya yazılı edebi metinlerden faydalanılmasının amacı gerçekleştirmeye önemli katkılar sağlayacağı kanaatindeyiz. Bu bildiride ülkemizde orta öğretimde okutulan tarih kitaplarında konuların işleniş sırasında ilgili sözlü ve yazılı edebi metinlerden ne kadar faydalandığı üzerinde durulacaktır. Tarih, kişilerin ve toplumların ideallerini gerçekleştirebilmede en önemli referanslarından biridir. Bu yüzden bütün milletler kendi tarihlerini yeni nesillere öğretmeye çalışırlar. Bunu yaparken de bireylerin ilgilerini artırmak için sözlü ve yazılı edebi ürünlerden faydalanırlar. Çünkü insanlar, geçmişten günümüze hemen hayatlarının her döneminde edebi ürünlere karşı ilgili olmuşlardır.

Anahtar Kelimeler: Tarih Eğitimi, Ortak Tarih Bilinci, Sözlü Ve Yazılı Edebi

Utilization from Verbal and Written Literacy Products in Development of History Consciousness

Cengiz GÖKŞEN - Kafkas University

Abstract

History courses are given in formal education process starting from first level of elementary education to tertiary education. One of the main purposes of giving importance and allocating time for history education is to constitute history consciousness in both individuals and society. However, it is not possible to constitute this consciousness with available resources and teaching-learning approach in our minds. In constituting this consciousness, utilization from verbal and written literacy products, which are related with the historical topics, has important effects and this should be considered. In this paper, how much it is benefitted from related verbal and written literacy products during implementation of history books in secondary education will be emphasized. History is a significant reference in realizing individuals' and societies' aims. Thus, all nations try to explain their own history to new generations. While they are doing this, they benefit from their verbal and written products; because human beings have been interested in literacy products in every period in their lives since past times.

Keywords: History Education, Verbal And Written Literacy Products, Constitute History Consciousness

Enderun Mektebi ve Günümüzde Üstün Zekâlıların Eğitimi

Çağlar ÇETİNKAYA - Sakarya Üniversitesi

Özet

Üstün zekâlı ve yetenekli bireylerin keşfedilip potansiyellerinin değerlendirilmesi konusunda dünyadaki ilk uygulama Enderun Mektebi'dir. II.Murat zamanında kurulan ve Fatih Sultan Mehmet zamanında en büyük gelişimini gösteren Enderun Mektebi devlette ileri hizmetlerin sağlanması için yetenekli gençleri keşfedip, yetenekleri yönünde eğitmiştir. Tarihte Osmanlı Devleti başta olmak üzere birçok devletin bireylerin farklı üstün yeteneklerinden yararlandıkları görülmektedir. Enderun Mektebi'nde Türk milletinin kendine özgü bir eğitim sistemi kurularak başarılı sonuçlar alınmıştır. Bu başarılı sonuçların en önemlisi olarak merkezi otoritenin sağlanması gösterilebilir.

Türkiye bulunduğu konum, yer altı kaynakları, gelişen dinamik yapısı ile dünyada söz sahibi olma konusunda birçok ortak özelliği kendinde barındıran nadir ülkelerden birisidir. Söz konusu

özelliklerin geliştirilip bu gücün ilerlemesinde önemli bir yer tutacak olan üstün nitelikli bireylerin eğitilmeleri büyük önem arz etmektedir. Bireylerin üstün zekâ ve yeteneklerinden devlet adına yararlanma önemli bir eğitim görevidir. Bu anlamda üstün zekâ ve yeteneklere sahip bireylerin eğitimleri için büyük bir itina ile çalışılmalıdır.

Bu çalışmada Osmanlı Devleti ve daha önce kurulan devletlerde, yönetim kademesinde görev alacak üstün yetenekli bireylerden sarayda nasıl yetiştirildikleri incelenmiştir. Günümüzde üstün zekâlı ve yetenekli bireylerin eğitimi konusundaki çalışmalara ve bu bireylerin eğitimlerinde yeni alternatiflerin neler olabileceği geçmiş bilgiler ışığında irdelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Üstün Zekâlılar Eğitimi, Üstün Zekâlılar Eğitim Tarihi, Enderun Mektebi

Educational Policies about Textbooks and History Textbooks: The Case of Greece

Chrysa Tamisoglou - University of East Anglia

Abstract

The content and the use of history textbooks are defined by political contexts and vary from one social and educational context to the other. The particular study, at first place, constitutes an examination of educational policies that took place in Greece from the establishment of the state until nowadays. Next, this examination is linked with the development of history textbooks in the country in order to identify how and to what extent history textbooks and history education in general was influenced by particular policies. The conclusions of this study indicate that history textbooks were manipulated by different political systems in order to controversial political ideologies to be served and diffused into the Greek society. They were also used as the only authorised mean which could be used in history classes since they included the 'true' historical knowledge. Additionally, they were employed to provide homogeneity in education cultivating mostly national feelings and consciousness. The paper suggests that textbooks and history textbooks in particular should be liberated by the asphyxiating control of the state in order multiple voices about the past to be heard. By this way, the development of historical thinking and awareness could be achieved by pupils, an objective that is clearly stated in the History Curriculum of 2003.

Keywords: History Textbooks, Greece, Educational Policies

Visualizing the Teaching of History

Edvins Snore - University of Latvia

Abstract

Students are often resistant to the standard textbook approach to learning history. This tendency is particularly pronounced today when visual multimedia content is becoming more and more prevalent in mobile and online environments.

Instead of reading books young people prefer to watch video or use other means of interactive multimedia to acquire information and thereby shape their knowledge, including the knowledge of history.

In this paper we will address this problem and discuss a number of practical solutions to it, presenting a range of best practices of history teaching using innovative multimedia approaches both in Europe and in the world.

Most of the educational applications, which will be discussed in the paper, were developed and tested within the EU's Information and Communication Technologies programme [ICT] (<http://cordis.europa.eu/fp7/ict/>).

The author, Edvins Snore, has coordinated several EU ICT collaborative projects dealing with application of interactive multimedia and emerging technologies in the fields of cultural heritage and education.

The presentation will involve both video and animation, highlighting the key aspects of visualizing the specifics of history teaching, such as usage of interactive maps, timelines and immersive 3D environments of historical objects.

Keywords: Visualization of History Teaching; Multimedia; Interactive Education

İlköğretim 8. Sınıf Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Ders Kitaplarında Görsel Materyaller

Efkan UZUN - Niğde Üniversitesi
Hüseyin Hilmi ALADAĞ - Niğde Üniversitesi

Özet

2004 yılından itibaren ilköğretim programları Talim ve Terbiye Kurulunca değiştirilmiştir. Önceki programların temel yaklaşımı davranışçı iken yeni programlar yapılandırmacı yaklaşımı esas almıştır. Dolayısıyla ders kitaplarının da yeniden hazırlanması gündeme gelmiştir ki program değişikliğinin en somut yansıması ders kitaplarında görülebilir. Özellikle ders kitaplarının içeriği ve görselliği büyük ölçüde değişmiştir.

İlköğretim 8. Sınıf Atatürk İlkeleri ve inkılâp Tarihi ders kitaplarının içerik ve görsellik açısından değişmesinin en önemli göstergesi konularının sunum şekli ve çok çeşitli görsel materyallerin belirli bir amaç doğrultusunda kullanılmasıdır.

Tüm ders kitaplarında olduğu gibi İlköğretim 8. Sınıf Atatürk İlkeleri ve inkılâp Tarihi ders kitapları da Talim ve Terbiye kurulu tarafından incelenmekte ve başarılı görülen kitaplar Türkiye genelinde okutulmaya hak kazanmaktadır. İnceleme komisyonu kitapları önceden belirlenmiş olan kriterlere göre incelemektedir. Ders kitapları üç temel açıdan incelenmektedir: 1. İçerik Açısından, 2. Görsellik Açısından, 3. Dil ve İmla Açısından.

Bu araştırmanın temel amacı yeni İlköğretim 8. Sınıf Atatürk İlkeleri ve inkılâp Tarihi ders kitaplarında kullanılan görsel materyallerin neler olduğunu ve bu materyallere ne oranda yer verildiğini tespit etmektir.

Yapılan çalışmada Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan İlköğretim 8. Sınıf Atatürk İlkeleri ve inkılâp Tarihi ders kitabı nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman inceleme yöntemi ile incelenmiştir.

Yapılan araştırma sonucunda söz konusu ders kitabı görsel materyaller bakımında oldukça zenginleştirilmiştir. Ders kitabı içerisinde yer alan bu materyaller görsel bir süslemeden ziyade kazanımları gerçekleştirmeye yöneliktir. Bu durum ders kitaplarında ciddi bir yenilik ve gelişmedir.

Anahtar Kelimeler: Ders Kitabı, Görsel Materyal, Program

Visual Materials of the Principles of Atatürk and the History of Revolution Course books for 8th-Year Students

Efkan UZUN - Nigde University
Hüseyin Hilmi ALADAĞ- Nigde University

Abstract

Beginning from 2004, primary school schemes have been changing by "Board of Education and Discipline". Whereas the previous course schemes are based on behaviorism, recent programmers generally built on a structural approach. The new approach consequently requires the course books to be revised and added generally visual materials. The most important indicator of this change is modifying the presentation method allowing it to serve for a specific purpose.

Likewise all other course books, these books are examined by Board of Education and Discipline and the books found eligible are entitled to official use by lecturers in all over the country. The examination commission makes his work in line with the following pre-determined criteria: 1. Content 2. Visual Demonstration 3. Language.

The basic purpose of this study is to determine the visual materials used in the principles of Atatürk and the history of revolution course books for 8th-year students and to have an idea about their share in the book. In the study, the course book published by Ministry of National Education has been examined through document examination method which is one of the qualitative research methods.

After the research, the course book was enriched in terms of visual demonstration which will aim to ease the level of understanding by the students. This is believed to be an important innovation for the course books.

Keywords: Textbook, Visual Materials, Program

Osmanlı Tarihçilerinin (Vekayi'nüvis) Gelir Kaynakları

Efkan UZUN, Niğde Üniversitesi
Şahin ORUÇ- Niğde Üniversitesi

Özet

Vak'a-nüvis veya Vekayi'nüvis; Osmanlı'da devlet tarihçisine verilen ünvanıdır. Ne zaman veya hangi padişah döneminde başlatıldığı kesin olarak belirlenemeyen ama üzerinde muhtelif görüşler ileri sürülen bu memuriyet; Osmanlı Devleti'ne ait tarihi olayların, önemli kişilerin ve kronolojinin kaydedilmesi amacıyla ulema sınıfından insanlara tevcih edilirdi.

Ülkemizde ve dünyada, Osmanlı tarihi ile uğraşan bilim adamları tarafından Osmanlı tarihçileri, eserleri ile bu eserlerin tıpkıbasımı ve transkripsiyonları hakkında hatırı sayılır miktarda yayın yapılmış olmasına rağmen, bu insanların gelir kaynakları üzerinde detaylı bir çalışma yapılmamıştır.

Bu bildiride: Devlet tarihçiliğinde istihdamları için ehl-i ilim olmak, düşünme kabiliyetinde yükseklik ve kalite, güzel yazı yazabilmek, idrak sahibi olmak ve sürekli üretkenlik şartı aranan Osmanlı tarihçilerinin; gelir kaynaklarının neler olduğu, bu insanların hayatlarını nasıl idame ettirdikleri, geçinmeleri için gerekli olan maaş, ihsan, hediye ve ihtiyaçları için dile getirdikleri isteklerinin; resmi makamlar tarafından nasıl algılandığı ve yaşam standartları hakkında bilgi verilecektir.

Yapılan bu çalışma, nitel araştırma tekniklerinden biri olan tarama modeli ile hazırlanmıştır. Tarama modeli, geçmişte ve halen var olan bir durumu olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan yaklaşımlardır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde var olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez.

Araştırmanın evrenini Osmanlı tarihçileri oluşturmakta olup ağırlıklı örnekleme ise 19. yy Osmanlı tarihçileridir.

Osmanlı tarihçilerinin ekonomik gelirlerinin ve yaşam standartlarının oldukça iyi seviyede olduğunu söylemek mümkündür. Tarihçilik vazifelerini ve diğer bilimsel çalışmalarını yaparken ekonomik kaygılar içerisine düşükleri söylenemez.

Anahtar Kelimeler: Vekayinüvis, Tarih, Maaş, Atiyye, Paye.

Income Sources of Ottoman Historians (Vekayi'nüvis)

Efkan UZUN - Nigde University
Şahin ORUÇ- Nigde University

Abstract

Vak'a-nüvis or *Vekayi'nüvis* is the title given to State Historians in the Ottoman State. When or in which Sultan's term this (government) job was initiated could not be exactly determined but various opinions on this job alleged; this job was conferred to people of *Ulema* (Scholars) class so as to record historical events, important persons, and chronology of Ottoman State.

Although considerable number of publications has been issued on Ottoman historians, their works, facsimile editions and transcriptions of these works by scholars in our country and in the world who deal with Ottoman history, no detailed study have been carried out about source of income of these people.

In this declaration: information shall be provided concerning source of income of the Ottoman historians from whom conditions of being a scholar, high capability of thinking and quality, capability of calligraphy, having high capacity of comprehending and always being productive are required to be employed as State Historian. It is also informed that how these people earn their livings, the salaries, gifts and benefaction that they were paid to live off, their demands for their needs, how this is perceived by public officials as well as their life standards.

This study was carried out by means of scanning model which is one of the qualitative research techniques. Scanning model is an approach which aims to characterize a situation which existed in the past and still exists as it is. It is aimed to describe any incident, individual or object which is in scope of the research within its own conditions. It does not try to change or affect them in any way.

The universe of the study consists of Ottoman historians, and its weighted sampling covers Ottoman historians in the 19th century.

It is possible to note that economic income and life standards of Ottoman historians were considerably in good state. It cannot be stated that they had economic concerns while they were fulfilling their task as historians and other scientific studies.

Keywords: Vekayinüvis, History, Salary, Baksheesh, Honour

“Konu: İstanbul’un Fethi” Eskiden Yeniye Türk ve Yunan Tarih Ders Kitaplarında İstanbul’un Fethi Konusunun Karşılaştırmalı Analizi

Eleni Filippidou - Atina Üniversitesi,
Banu Çulha ÖZBAŞ - Dokuz Eylül Üniversitesi

Özet

Tarih ders kitaplarına ulusal kimliğin öğretilmesinde önemli bir rol yüklenir. Ders kitaplarında sunulan metinler insanların kim olduklarını ve yaşadıkları topluma bağlarının ne olduğunu gösterir. Fakat bu ders kitapları durağan değildir. Bilindiği gibi hem Türkiye’de hem de Yunanistan’da tarih ders kitaplarında yenilikler yapılmıştır. Bu araştırmanın da amacı “İstanbul’un Fethi” konusunu eski ve yeni Türk ve Yunan ders kitapları çerçevesinde analiz etmektir. Bunun için Türkiye’de ve Yunanistan’da devlet tarafından yazılan ve dağıtılan yeni ve eski 2 ders kitabı seçilmiştir. Bu kitaplardaki İstanbul’un Fethi konusu içerik ve betimsel analize tabi tutulmuştur. Araştırma sonucunda her iki ders kitabında da tarihsel kanıtların kullanımının ve aktif öğrenme etkinliklerinin arttığı ve daha barışçı bir tarih yazımının tercih edildiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Tarih Ders Kitapları, Tarih Eğitimi, İstanbul’un Fethi.

“Subject: The Conquering of Istanbul” Analyzing of the Conquering of Istanbul Topic in the Turkish and Greek New and Old History Textbooks

Eleni Filippidou, University of Atina
Banu Çulha ÖZBAŞ – Dokuz Eylül University

Abstract

School history textbooks play an important role in teaching students about their national identity. Historical narratives presented in the textbooks incorporate conceptions of who the people are and how they are linked to particular location. However, these narratives are never static. As it is known there were made some new changes in Turkish and Greek history textbooks recently. The aim of this article is to analyze Turkish and Greek old and new history textbooks in the topic of “The conquering of Istanbul”. For this purpose two history textbooks written and given by the government were chosen. And then content and descriptive analyses were applied to these books. At the end of the study we saw that using historical evidence and active learning activities increased in numbers and more peacefully history writing was chosen as an approach.

Keywords: History Textbooks, History Education, the Conquering of Istanbul.

İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Tarih Kavramına İlişkin Metaforları

Elvan YALÇINKAYA - İbn-i Sina İlköğretim Okulu

Özet

Tarih, milli, sosyal ve ahlaki değerlerin öğretiminde önemli bir yere sahiptir. Tarih kavramının ilköğretim sosyal bilgiler eğitiminde önemli rol oynadığı bir gerçektir. Bu çalışmanın amacı, tarih kavramına ilişkin olarak ilköğretim öğrencilerinin kullandıkları metaforları araştırmaktır. Çalışma, mevcut durumu ortaya koymayı amaçladığından betimsel bir araştırmadır. Araştırma, 2009-2010 eğitim-öğretim yılı ikinci döneminde Erzurum İbn-i Sina İlköğretim Okulu'nda 8. sınıf öğrencileri ile yürütülecektir. Öğrencilerin tarih kavramına ilişkin görüşlerini tespit etmek amacıyla veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan açık uçlu sorular kullanılacaktır. Katılımcılar kavramlarını belirtmek amacıyla "Tarih..... gibidir. Çünkü.....dir" boşluğunu tamamlayacaklardır. Veriler nitel olarak analiz edilecektir. Metaforlar farklı kavramsal kategoriler altında toplanacaktır. Bu çerçevede ilköğretim öğrencileri tarafından geliştirilen metaforlar beş aşamada analiz edilecek ve yorumlanacaktır:

Metaforların belirlenmesi
Metaforların sınıflandırılması
Kategorilerin geliştirilme
Geçerlilik ve güvenilirliğin sağlanması
SPSS paket programına nitel verilerin aktarılması

Anahtar Kelimeler: Tarih, Sosyal Bilgiler, Nitel Araştırma, Metafor.

Primary 8th Class Students' Metaphors about the Concept of History

Elvan YALÇINKAYA - İbn-i Sina Primary School

Abstract

History has an important role in teaching national, social and moral values. It is a reality that history concept play very substantial role at the primary social studies education. The aim of this study is to examine the metaphors of primary students about the concept of history. This is a descriptive study since it aims to display existing situation. The research will be carried out in first term of 2009-2010 academic years with 8th classes of İbn-i Sina Primary School in Erzurum. 101 students will participate in this research. Open ended questions constructed by investigator will be used as data collection tool to take students' opinions about history. Participants will complete the phrase of "History is like . . . because . . ." to indicate their conceptualizations of learner. Data will be analyzed as qualitative. Collected metaphors will be collected under different conceptual categories. Within this framework, the metaphors developed by primary students will be analyzed and commented in five steps:

Determining metaphors
Classification of metaphors
Developing categories
Conducting validity and reliability
Transferring quantitative data into SPSS package program.

Keywords: History, Social Studies, Qualitative Research, Metaphor.

İlköğretim Türkiye Cumhuriyeti İnkilâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Kullanılan Slogan Bulma Yöntemine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Elvan YALÇINKAYA - İbn-i Sina İlköğretim

Özet

Tarih ve sosyal bilgiler eğitiminde çeşitli yöntem ve tekniklerin kullanılması oldukça önemlidir. Bu öğretim yöntem ve teknikleri öğrenci merkezli olmalıdır. Bu çalışmada, tarih öğretiminde öğrenci

merkezli bir yöntem olan slogan bulma yönteminin kullanılmasına ilişkin öğrenci görüşleri belirlemeyi amaçlanmıştır. Erzurum'da bir ilköğretim okulunda öğrenim gören öğrencilerle İlköğretim Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde beş hafta süreyle slogan bulma yöntemi kullanılarak dersler işlenmiş ve bu uygulama sonunda öğrencilerin slogan bulma yöntemine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amacıyla görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Yirmi öğrenci ile görüşme yapılmıştır. Bu araştırma mevcut durumu ortaya koymayı amaçladığı için betimsel bir çalışmadır. Ayrıca nitel bir çalışmadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen, öğrencilerin drama yöntemine ilişkin görüşlerini ifade edebilecekleri, açık uçlu soruların olduğu formlar kullanılmıştır. Sonuç olarak öğrenciler yapılan görüşmelerde bu yöntemin birçok açıdan yararlar sağladığını bildirmişlerdir. Bu çalışmaya katılan öğrenciler genel olarak slogan bulma yönteminin kullanımına olumlu bakmaktadırlar ve konuyu bu yöntem sayesinde daha iyi anladıklarını ifade etmektedirler.

Anahtar Kelimeler: Öğretim Yöntemleri, Slogan Bulma, Öğrenci Görüşleri

Students Opinions Related to the Slogan Attainment Method Used in Primary Turkish Republic Revolution History and Kemalism

Elvan YALÇINKAYA, İbn-i Sina Primary School

Abstract

That various methods and techniques are used in history and social studies education is very important. This teaching methods and techniques should be student based. In this study, it was aimed to determine the opinions of students about the use of slogan attainment method, a student based method, in history education. Students were taught in a primary school in Erzurum by using slogan attainment method in Primary Turkish Republic Revolution History and Kemalism course for five weeks, and at the end of this practice, the interviews were held to determine the opinions of students about slogan attainment method. Twenty students have been interviewed. This is a descriptive study since it aims to display existing situation. Also, this study is a qualitative research. Open ended questions constructed by investigator was used as data collection tool to take students' opinions about slogan attainment method. The analyses of data obtained from the interviews were done through the use of descriptive analyses. As a result, students told that this method was useful in many respects. Most of the students participated in this study generally have positive impression of using slogan attainment method and told that they comprehended subject better with this method.

Keywords: Teaching Methods, Slogan Attainment, Student Opinions

Yüksek Lisans Öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüleri'ndeki Yüksek Lisans Eğitim ve Öğretimi Üzerine Kapsam, Yöntem ve Nitelik Analizi

Ercan YALÇIN- Dokuz Eylül Üniversitesi
Remzi ÇETİN- Dokuz Eylül Üniversitesi

Özet

Türkiye'de Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüleri 1980'li yıllardan bu yana Atatürk ve Türkiye Cumhuriyeti Tarihi konularında bilimsel araştırma yapmalarının yanı sıra alanla ilgili akademisyen yetiştirmek üzere yüksek lisans ve doktora düzeyinde eğitim veren kurumlardır. Ankara Üniversitesi'ne bağlı olan Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü'nün kuruluşunun çok daha eskilere gittiği düşünüldüğünde o günlerden bugüne bu konularla ilgili deneyimlerin hiç de az olmayacağı kolaylıkla görülebilir. Bunun yanı sıra, Türkiye'deki eğitim ve öğretim etkinlikleri kuramsal ve uygulamalı olarak merkezi bir örgütlenmeye dayanmaktadır. Bu eğitimden asıl yararlanan yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin derslerinin ve eğitim süreçlerinin amaç, yöntem ve kapsamı konularında düşünce, görüş ve önerilerine yer verilmediği gözlemlenmektedir. Oysa bugün Türkiye'de toplam altı Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsünde ve sosyal bilimlere bağlı olarak oluşturulmuş olan Türkiye Cumhuriyeti Tarihi alanlarında çok sayıda öğrenci yüksek lisans ve doktora düzeyinde eğitim almaktadır.

Bu bildiri de, Dokuz Eylül Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü'nde yüksek lisans öğrencileri üzerinde anket çalışmaları uygulanacaktır. Elde edilen verilerden hareketle eğitim ve öğretim süreçleri, derslerin adları ve içeriği, uygulamada kullanılan öğretim yöntemleri değerlendirilerek, alandan beklenen amaç ve kapsam konuları, öğrenci merkezli olarak sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü, Yüksek Lisans, Eğitim, Anket, Dokuz Eylül Üniversitesi.

The Analysis of Master's Degree Students Related to Master's Degree Education and Its Coverage, Method and Quality in The Atatürk Institute for Modern Turkish History

Ercan YALÇIN- Dokuz Eylül University
Remzi ÇETİN – Dokuz Eylül University

Abstract

The Atatürk Institutes for Modern Turkish History not only actualize scientific researches on Atatürk era and Republic of Turkey but also educate and train academics in graduate and doctoral level. When it considered the foundation of The Institute for Modern Turkish History connected to University of Ankara it can be understood that experience from that time to this day is not at all less. Apart from this, Education activities in Turkey based on a central organization theoretically and practically. Master's Degree and PhD students actually benefiting from this training is not playing an important role and their thoughts, opinions and observations are not included in proposals. Yet today, many Master's Degree and PhD students are being educated in the Atatürk Institute for Modern Turkish History the six nationwide and the fields of History of the Republic of Turkey.

In this paper, it will be mentioned about the surveys on Master's degree students of the University of Dokuz Eylül, The Atatürk Institute for Modern Turkish History. From the to be obtained, education and training process, names of the courses and its contents, methods being used in practice are going to be evaluated and presented from student's point of view.

Keywords: The Atatürk Institutes for Modern Turkish History, Master's Degree, Education, Survey, University of Dokuz Eylül.

Disiplinler Arası Bir Etkinlik: Sözlü Tarih Çalışmaları (Tarih ve Edebiyat Öğretmenlerinin Sözlü Tarih Hakkındaki Görüşleri-Örnek Uygulamalar)

Erhan METİN - Dicle Üniversitesi

Özet:

Sözlü Tarih çalışmaları özellikle kültürel kimliğin muhafaza edilerek kuşaklar arasında taşınabilmesine kaynak sağlayan bir araştırma alanı olmakla birlikte şehir tarihçiliği ve yerel tarihe de kaynaklık edebilmektedir. Bilimsel tarihçiliğin içerisinde yer alıp almaması halen tarihçilerce tartışma konusu ise de tarih eğitimi içerisinde bir etkinlik olarak kullanılabileceği, tarih derslerinde pasif olan öğrencilerin bu çalışma ile nasıl aktif hale getirilebileceği örnek uygulamaların eşliğinde açıklanmaya çalışılmıştır. Ayrıca sözlü tarih çalışmalarının sadece tarih dersleri için değil, aynı zamanda edebiyat dersleri içinde önemli bir etkinlik olduğu ifade edilmiştir; konu hakkında tarih ve edebiyat öğretmenlerinin görüş ve düşünceleri yine ilgili alan öğretmenlerine uygulanmış olan anket yardımı ile aktarılmaya çalışılmıştır. Sözlü tarih çalışmalarına katılmış olan öğrencilerle mülakatlar yapılarak öğrencilerin bu çalışmalara katılmış olmakla ulaştıkları kazanımlar tespit edilmeye çalışılmıştır. Sonuç olarak, sözlü tarih çalışmalarının disiplinler arası bir etkinlik olarak kullanılmasının okul-çevre ve öğretmen-öğrenci ilişkilerine sağlayacağı katkılar ifade edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sözlü Tarih, Disiplinler Arası Etkinlik, Tarih Eğitimi, Türk Dili Ve Edebiyatı Eğitimi, Okul-Çevre İlişkileri, Öğretmen- Öğrenci İlişkileri

An Interdisciplinary Activity: Oral History Studies
(History and Literature Teachers' Opinions on Oral History – Model Practices)

Erhan METİN - Dicle University

Abstract:

Oral history studies may be a resource for city historiography and local history as well as being a research area which particularly provides opportunities for transferring cultural identity across generations by conserving it. Even though whether oral history studies should be involved in scientific historiography is still being debated among historians; in this study, accompanied by model practices, it is tried to be explained that they can be used as an activity in history education and how students ,who are passive in history courses, can be made active by these activities. In addition it is stated that oral history studies are very crucial activities not only for history lessons but also for literature courses. The opinions of history and literature teachers about the issue are also tried to be conveyed with help of the questionnaire conducted to the related teachers. By interviewing the students who have participated in oral history studies, the gains obtained by these students are tried to be determined. As a result, the contributions that the use of oral history studies as an interdisciplinary activity would make to the “school-environment” and “teacher-student” relationships are pointed out.

Keywords: Oral History, Interdisciplinary Activity, History Education, Turkish Language and Literature Education, School-Environment Relationships, Teacher-Student Relationship

II. Meşrutiyet Dönemi'nde Evkaf Nezareti'ne Memur Yetiştirmek Gayesiyle Açılan Bir Eğitim-Öğretim Kurumu: Mekteb-i Evkaf

Ersin GÜLSOY - Atatürk Üniversitesi

Özet

II. Meşrutiyet'in ilanından sonra Osmanlı Devleti'nin hemen her alanında yapılan yenileşme hareketleri vakıflar alanında da kendisini göstermiştir. Çok zengin kaynakları olan Evkaf Nezareti memurluklarına yüksek okul mezunları pek rağbet etmiyorlardı. Çünkü mülkiye ve adliye memurları ile evkaf memurları arasında maaş, terakki ve terfi açısından kıyas götürmeyecek derecede farklılıklar bulunuyordu. İşte evkaf memurluklarına rağbeti artırmak, aynı zamanda vakıf işlerini ve muhasebesini iyi bilen memurlar yetiştirmek maksadıyla 1911 yılında Evkaf Nezareti bünyesinde Mekteb-i Evkaf adında bir okul açılmıştır.

Mektebin eğitim süresi bir yıl olacaktı. Bu kuruma senede kırk öğrenci alınacaktı. Bunun otuz kişisi nezaret memurlarından, on kişisi ise dışardan olacaktı. Buradan mezun olan Evkaf Nezareti memurları terfi ve terakki durumunda tercih edileceklerdi. Dışarıdan alınan öğrenciler ise kazâ evkaf memurluklarına tayin edileceklerdi.

Bu bildiri çerçevesinde mektebin açılma amacı, kayıt şartları ve imtihanları, müfredatı ve ders geçme sistemi incelenilmeye çalışılacaktır. Ayrıca mektebin idaresi, eğitim-öğretim kadrosu, bunların maaşları, öğrencilerin devam durumu ve diploma dereceleri ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mekteb-i Evkaf, eğitim-öğretim, Evkaf Nezareti memurları.

School of Endowment (Mekteb-i Evkaf): A School Established to Train Officers for Ministry of Endowments (Evkaf Nezareti) During the Period of 2nd Meşrutiyet (Constitutional Monarchy).

Ersin GÜLSOY - Ataturk University

Abstract

The new innovation movement which started with the announcement of 2nd Meşrutiyet (constitutional monarchy) has also affected Ottoman charity system. Until then college graduates had no desire to work for Ministry of Endowments (Evkaf Nezareti) even though it had rich resources.

Because there were incommensurable differences in terms of wage and promotion between endowment officers and for those who work for civil and judiciary services. Therefore in order to train qualified officers and accountants specialize in endowment works the school of endowment (Mekteb-i Evkaf) has been established in 1911 under within the organization of Ministry of Endowments.

This one year school was accepting 40 students each year 30 of whom to be selected among Ministry of Endowments officers and 10 from outside. Ministry of Endowments officers graduated from this school would be prefer first for any promotion and those 10 outsider students would be appointed to provinces.

This paper aims to examine the goals, registration requirements, program and assessment system of the school of endowment. School's administration system, staff and their wages, students' attendances and degree of certifications will be also evaluated.

Keywords: School of Endowment (Mekteb-i Evkaf), Education and Instruction, Ministry of Endowments Officers.

Osmanlı Eğitim Sisteminin Modernleşmesi Sürecinde Hiyerarşi

Fatih DEMİREL - Artvin Çoruh Üniversitesi

Özet

Askeri okullar olan Mühendishane-i Bahrî-i Hümayun ve Mühendishane-i Berrî-i Hümayun ile başlayan eğitim kurumlarındaki modernleşme Sultan II. Mahmud döneminde askeri okulların dışında da modern eğitim kurumlarının teşkiliyle devam etmiştir. Hem askeri hem de sivil, modern eğitim kurumlarının teşkilinde geniş çaptaki ilk atılım Sultan II. Mahmud tarafından gerçekleştirilmiştir.

Sultan II. Mahmud bir taraftan, eğitim öğretimin ilk basamağını oluşturan sıbyan mektepleri ile ilgili düzenlemeler yaptırırken diğer taraftan sıbyan mekteplerinin üzerinde eğitim verecek okulların kurulması işine girişmişti. Bu doğrultuda Meclis-i Umur-ı Nafia'ya hazırlattığı layihada Selâtin-i İzâm mekatibi olarak isimlendirilen sıbyan mekteplerinin devamı ve ikinci kademesi olarak Sınıf-ı Sâni adı verilen yeni tarzda mekteplerin açılması öngörülmüştü. Daha sonra Rüşdiye ismini alacak mekteplerinin ilk örneğini 1839 yılında açılan Mekteb-i Maarif-i Adliye ve Mekteb-i Ulum-ı Edebiye teşkil etmektedir. Ancak rüşdiyelerde verilen eğitim açılmış olan âlî okullara devam edecek öğrenciler için yetersiz olunca rüşdiyelerle âlî okullar arasındaki boşluğu dolduracak ortaöğretimin ikinci kademesini teşkil eden okullara ihtiyaç duyulmuştur. Bu doğrultuda 1869 Maarif-i Umumiye Nizamnamesi ile tahsil derecesi üç kısma ayrılmıştır. Bunlardan birincisi, sıbyan ve rüşdiye mekteplerine; ikincisi, idâdî ve sultani mekteplerine; üçüncüsü ise mekatib-i âliye mahsus olan derslerdir. Bu cihetle Osmanlı Devleti'nde mekatib-i umumiye de beş sınıfa ayrılmıştır. Birincisi sıbyan, ikincisi rüşdiye, üçüncüsü idâdî, dördüncüsü sultani mektepleri olup, beşincisi mekatib-i âliyedir.

Bu bildiri başta Osmanlı arşiv belgeleri olmak üzere devlet salnameleri, maarif salnameleri, talimatnameler ve diğer kaynaklar incelenerek hazırlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Eğitim Sistemi, Osmanlı mekteplerinde hiyerarşi, Osmanlı eğitiminin modernleşme süreci.

Hierarchy in the Modernization Process of Ottoman Educational System

Fatih DEMİREL - Artvin Çoruh University

Abstract

The modernization of Ottoman educational institutions has begun with military schools such as Mühendishane-i Bahrî-i Hümayun and Mühendishane-i Berrî-i Hümayun, and continued with the establishment of civil education institutions in addition to these military schools during Mahmud II period. While announcing new regulations for Ottoman elementary (sıbyan) schools, Sultan II. Mahmud also worked on post-elementary schools. For this purpose he had Meclis-i Umur-i Nafia prepare a proposal which set forth the establishment of post-elementary schools named Sınıf-ı Sani. In 1839 Mekteb-i Maarif-i Adliye and Mekteb-i Ulum-ı Edebiye was established which were named as Rushdiyah (Rüşdiye) later on. Since the level of education offered by rushdiahs was not adequate for

students to pursue college education new schools was needed to fill the gap between rushdiyahs and universities For this reason, Ottoman education system was divided into three levels by 1869 Maarif-i Umumiye Nizamnamesi. The first level included courses related to the elementary schools and rushdiyahs, the second level included courses related to the high schools, and the third one included courses related to the universities. In this regard, mekatib-i umumiye was divided into five classes. These were elementary (sıbyan), post-elementary (rushdiyah), low- secondary (idâdî), higher-secondary (sultani) schools, and universities (mekatib-i âliye), in order.

This article on 'Hierarchy in The Modernization Process of Ottoman Educational System' was prepared by the help of examination of Ottoman archive documents, state yearbooks, education yearbooks, and other documents on the topic.

Keywords: Ottoman Educational System, Hierarchy in the Ottoman Schools, the Modernization Process of Ottoman Educational System.

Yurttaşlık Erdemlerinin Aktarılmasında Tarih Öğretimi

Fatih YAZICI - Marmara Üniversitesi

Özet

Her ülke, sahip olduğu siyasal anlayış çerçevesinde taşıdığı yurttaşlık değerlerini yeni kuşaklar aracılığı ile topluma aktarmak ister. Bunun en önemli aracı ise ülkenin eğitim sistemi ve öğretim programlarıdır. Ülkemizde vatandaşlık eğitimi ve yurttaşlık değerlerinin aktarımı milli eğitimin genel amaçları doğrultusunda tüm eğitim programları içinde, bazen de Vatandaşlık Bilgisi veya Sosyal Bilgiler dersleri aracılığıyla başlı başına bir program dahilinde öğretilmektedir. Tüm bu resmi programların yanı sıra örtük programların da vatandaşlık eğitiminde önemli etkisinin olduğu söylenebilir.

Tarih derslerinin, tarih boyunca ülkelerin siyasal amaçlarına aracılık ettikleri, yapılan çeşitli araştırmalarla ortaya konmuştur. Çağdaş tarih öğretimi literatürü incelendiğinde de tarih öğretiminin amaçlarından birisinin yurttaşlık değerlerinin aktarımı olduğuna ilişkin kuramsal tartışmalara rastlamaktayız.

Gerek Milli Eğitimimizin genel amaçlarında, gerekse tarih derslerinin özel amaçlarında "bilinçli vatandaş" yetiştirme gereği göze çarpmaktadır. Üstelik bu "bilinçli vatandaş"ın sahip olması gereken yurttaşlık değerlerinin de neler olması gerektiği açıkça belirtilmiştir. Eğitim sistemimizin ve özelde tarih programlarının öngördüğü amaçların uygulayıcısı olan tarih öğretmenlerinin bu konudaki görüşleri, bu amaçların kendisi kadar önemlidir.

Bu çalışmanın amacı, tarih öğretmenlerinin, tarih derslerinde yurttaşlık erdemlerinin aktarılması ile ilgili görüşlerini ortaya koymaktır. Bu amaç çerçevesinde çalışma, üç temel soruyu cevaplamaya odaklanmıştır. Bunlar şu şekilde sıralanabilir: Tarih öğretmenleri; (1) vatandaşlık eğitimi nasıl tanımlamaktadır, (2) vatandaşlık eğitimi ile tarih dersleri arasında nasıl bir ilişki kurmaktadır, (3) tarih derslerinde hangi yurttaşlık erdemlerinin öğretilmesi gerektiğini düşünmektedir.

Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Yukarıda sıralana üç soruya cevap bulmak amacıyla 2009-2010 eğitim-öğretim yılında İstanbul'da farklı ortaöğretim kurumlarında görev yapmakta olan bir grup tarih öğretmenine açık uçlu sorular yöneltilmiştir. Elde edilen verilerin incelenmesinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Bu çerçevede öğretmenlerin ilgili sorulara verdiği cevaplar ilgili literatür çerçevesinde kategorize edilerek değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarih Öğretimi, Vatandaşlık Eğitimi, Yurttaşlık Erdemleri, Öğretmen Görüşleri.

Teaching History for Civic Virtues

Fatih YAZICI - Marmara University

Abstract

Each country aims at transmitting its civic virtues to the society through new generations. Needless to say, educational systems and curriculums are the vehicles for this transmission. Civic

education, as a vehicle of transmission of civic virtues in our country, has been implemented within the General Aims of the Turkish National Education, via different educational programs such as civics, social studies. The hidden curriculum in the constitution of civic virtues has been likely influential.

Several studies indicated that history courses are used with some political purposes helping national interests. When contemporary history education literature is examined, we find many theoretical and conceptual studies that include transmission of civic virtues among objectives of history education and curriculum.

The aim of growing up “conscious citizens” is ostensibly included within the General Aims of the Turkish National Education as well as among the specific aims of history education in Turkey, with some descriptions of particular features of that conscious citizen. In order to understand how these purposes are being implemented, it is very important to investigate the opinions of history teachers.

The purpose of this study was to describe the opinions of history teachers regarding transmission of civic virtues thorough history courses. In the general framework of this purpose, the study focused on finding out satisfactory answers to three main questions: (1) How do history teachers describe civic education? (2) How do history teachers conceive of the relationship between teaching history and civic education? (3) According to the history teachers, which civic virtues should be taught in history courses?

Qualitative research model was used in the study. To answer the research questions open-ended questions were asked a group of history teachers working in different secondary schools in Istanbul. Content analysis as a qualitative method was used for the analysis of obtained data. Answers of the history teachers were categorized and evaluated in the theoretical framework

Keywords: Teaching History, Civic Education, Civic Virtues, Teachers’ Opinion.

Bir Nizamname Örneği: Halkalı Ziraat Mektebi Nizamnamesi

Fatma KAYA - Atatürk Üniversitesi

Özet

Osmanlı Devleti’nde Tanzimat Fermanı’nın ilan edilmesiyle birlikte kanunlar ve nizamnameler dönemi de başlamıştır. Arapça nizam ve Farsça name kelimelerinden oluşan nizamname, kanunların uygulanma yöntemini gösteren ve bu konudaki emirleri tespit eden kurallar bütünü anlamına gelmektedir. Eğitim tarihinde mektepler araştırılırken nizamnameleri öncelikle incelemek gerekir. Bunlar içinde ilk akla gelen 1869 Maarif-i Umumiye Nizamnamesi’dir.

Burada incelenecek olan Halkalı Ziraat Mektebi Nizamnamesi, BOA’da İrade-i Meclis-i Mahsus(İ.MMS)’dan alınmıştır. Bu nizamname 17 Ramazan 1301 tarihinde Tanzimat Dairesi’nde kaleme alınmış ve 18 Şevval 1301’de padişah iradesi çıkartılmıştır. Diğer nizamnamelerde olduğu gibi fasıllar (bölümler) halinde hazırlanmış ve toplam altı faslı vardır. 1. Fasılda mektebin kuruluşu, 2. Fasılda öğrencilerin seçilme şartları ve kabulleri, 3. Fasılda ödüller, 4. Fasılda eğitim ve öğretim, 5. Fasılda öğretim heyetinin kurulması ve seçilmesi, 6. Fasılda çiftlik ve mektebin idare şekli ele alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Nizamname, Mektep, Halkalı Ziraat Mektebi

An Example of Regulation: Halkalı Agricultural College Regulation

Fatma KAYA - Ataturk University

Abstract

With declaring Tanzimat Firman, the period of laws and regulations started Regulation which is formed of nizam (order) in Arabic and name (document) in Farsi, means body of rules showing the method of implementation of laws and confirm the commands in this matter. While researching schools in the history of education, its regulations should be firstly examined. Among them Regulation of Public schools is the first thing that comes to mind.

Halkalı Land College Regulation which will be analyzed in this study was taken from Special Administration Assembly in Prime Ministry Ottoman Archive. This regulation was written in Tanzimat

Office on 17th Ramadan 1302 and the imperial decree was issued on 18th Shawwal 1301, as in other regulations, it was arranged in sections and in total it consists of six parts. In the first section foundation of the school, in the second section conditions of selecting the students and their admissions, in the third sections prizes, in the fourth section education, in the fifthly section the establishment of teaching staff and selecting it, in the sixth section the politics or form and schools are discussed.

Keywords: Regulation, School, Halkalı Agricultural College

Türkiye’de Tarihçiliğin Gelişiminde Süreli Yayınların Etkisine Bir Örnek: Ülkü Dergisi

Fevzi ÇAKMAK - Dokuz Eylül Üniversitesi

Özet

Çağdaşlaşma ile ulusallaşma süreçlerinin birlikteliğinin farkında olan Mustafa Kemal Atatürk, uluslaşma ve ulusal kültürün oluşumunda önemli bir yeri olan tarihe ve tarih çalışmalarına özel bir ilgi gösterdi. Misak-ı Milli sınırları içinde oluşturulmaya çalışılan “Ulus” a yeni bir tarih gerekiyordu ve ulusalcı bir düşünce tarih yazımında etkili oldu. Bu çağdaşlaşma ve ulusallaşma sürecinde ve bunun uzantısı olarak tarihin oluşumunda, var olan kurumlara ya yeni bir şekil verildi ya da yeni kurumlar oluşturuldu.

Bu kurumlar içerisinde yer alan Halkevleri, ülke içerisinde yaygın bir şekilde örgütlenip, kendi içerisinde yer alan birçok şubesiyle, kültürel alanda önemli bir görev üstleniyor; yaşanan çok yönlü değişimin toplumsal ayağını oluşturuyor, değişimden toplumu haberdar ediyor ve değişimin bir parçası haline getiriyordu. Devrimci kadro tarafından bu amaçla oluşturulan halkevlerinin çok çeşitli faaliyet alanları bulunmaktaydı ve bu alanlardan birini “Dil, Tarih ve Edebiyat” çalışmaları oluşturuyordu. Her halkevi kendi bünyesinde çıkarmakta olduğu süreli yayınla, hem kendi hem de ülke içerisindeki faaliyetleri geniş halk kitlelerine ulaştırıyordu.

Ankara Halkevi’nin yayın organı olarak çıkarılan Ülkü dergisi, bu süreli yayınlar içerisinde en önde geleniydi. Başkentte çıkan dergi, devletin ve halkevlerinin sesi konumundaydı. Bu çalışmada, Halkevleri bünyesinde Ülkü Dergisi temel alınarak, Cumhuriyet’in ilk yıllarında yapılan tarih çalışmalarının incelenmesi ve yeni tarihin oluşumunda süreli yayınların etkisi incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Ülkü Dergisi, Halkevi, Tarih, Süreli Yayın,

A Sample for the Effects of Periodicals on the Development of Historicism in Turkey: The Magazine of Ülkü

Fevzi ÇAKMAK - Dokuz Eylül University

Abstract

Mustafa Kemal Atatürk who had already been realized the importance of cooperation of both modernization and nationalism had a special interest on history and history studies both which had a significant effect in the formation of nation and nation culture. Nation tried to be organized with the limitation of National Pact needed a new history and this national thought was effective on the history writings. Institutions had already existed were reorganized and new institutions founded in this modernization and nationalism process.

Community Centers located within these institutions, were succeed in organizing itself and with many branches not only it had an important role in cultural field but also it was forming the social branch of alteration in all-round. Besides, it was making the community be aware of changes and being a part of it. Community Centers which were formed for that aim by the revolutionary cadres had various scopes and one of them was “Language, Literature and History. Every single Community Center with the periodical publishing in its own structure was helping the community be aware of happenings in the country.

The magazine “Ülkü” as being published the Ankara Community Center’s publication was among one of most important one. This magazine was important both for community centers and state in terms of reaching their sound to the public. In this work it is going to be examined the significance of

the effect of periodicals in the formation of new history and history workings which were carried out in the early years of the Republic.

Keywords: The Magazine of Ülkü, Community Center, History, Periodical.

Tevhid-i Tedrisat'tan Çok Partili Döneme Türkiye'de Eğitimin Şekillenmesi ve Tarih Eğitimi (Orta Eğitim Kurumlarında)

Gül KARACAER - Dokuz Eylül Üniversitesi

Özet

Osmanlı Devleti'nde, Tanzimatla eğitim alanında yaşanan müsbet değişimler bir süre durağanlaşsa da Meşrutiyet Devri'nde canlılık kazanmıştır. Yeni mekteplerin açılması, programlarının saptanması ve mali açıdan desteklenmesi İttihat ve Terakki Cemiyeti ile dönemin bazı maarifçilerinin yaklaşımlarının bir parçası olmuştur. Ancak 1908'den itibaren yönetimde olan İttihat ve Terakki Cemiyeti, iktidar olduğu yıllarda içte ve dışta hızla yaşanan siyasi, sosyal, ekonomik ve askeri olaylar karşısında eğitim ve kültür meselelerinde istediği kazanımları sağlayamamıştı.

Osmanlı'dan devralınan yapı Mustafa Kemal'in söylem ve eylemleriyle şekillenmiş, toplumsal yapıya adapte edilerek, cumhuriyetçi, laik, çağdaş ve eşitlikçi bir niteliğe bürünmüştü. Mustafa Kemal, Türk toplumunun en önemli katmanı olarak gördüğü köylünün eğitimi, orta öğretim, mesleki eğitim ve kadınların eğitim hakları üzerinde durmuştur.

Tevhid-i Tedrisat'ın kabulü ile Türkiye'deki bütün eğitim-öğretim kurumları Maarif Vekâletine devrolmuştur. Böylece milli ve çağdaş eğitim anlayışı için gereken şartlar hazırlanmıştı. Bu anlayış içerisinde geleneksel Osmanlılık fikrinin eğitim kurumlarında gösterdiği ikililik yok olmaya başlamış, eğitim-öğretimin her alanında köklü değişimler yaşanmıştır. Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti'nce yazılan tarih kitapları ile Cumhuriyet'in gençleri efsanelerden uzak, milli bir tarih bilinci ile filizlenmiş ve çok partili döneme kadar bu süreç mevcut partilerinin gayesiyle boy vermiştir.

Bu çalışmada Tevhid-i Tedrisat'tan Çok Partili Döneme geçişte Türkiye'de eğitim-öğretim sürecinin geçirdiği değişimler ve tarih eğitiminin aldığı yeni yapı incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Ortaöğretim, Tarih Eğitimi, Eğitim Tarihi

Evolution of Education in Turkey from "Tevhid-i Tedrisat" Era to Multi-Party Period, and History Education in High Schools

Gül KARACAER- Dokuz Eylül University

Abstract

Whilst halted for a while with *Tanzimat*, the beneficial transition of education domain in Ottoman Empire gained pace during *Meşrutiyet* period. Establishment of new schools and corresponding programmes, along with ensuring necessary financial support, were the constituents of policies adopted by *İttihat ve Terakki Cemiyeti* and the *Maarif* front of this era. *İttihat ve Terakki Cemiyeti*, which was indeed in-charge since 1908, could not realize desired achievements regarding education and culture through this period because of rattling political, social, economical and military incidents both in domestic and international extent.

The outline inherited from Ottoman Empire evolved with the statements and initiatives of *Mustafa Kemal*. It was adapted to the societal framework and transfigured to a republican, secular and modern essence that also complies with *egalite*. Believing that the villagers constitute the integral part of Turkish society, Mustafa Kemal particularly pondered on their education, as well as on high school education, technical education, and the educational rights of women. With the endorsement of *Tevhid-i Tedrisat*, all the educational institutions in Turkey were conferred to *Maarif Vekâleti* (Ministry of Education). As such, necessary conditions for a national and contemporary education policy have been established. Under this convention, the dilemma upraised by the traditional *Ottomanism* idea on educational institutions has been extinguished, amounting to radical progress in all aspects of educational domain. With the history books prepared by *Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti*, the youth of

republic era flourished with wisdom of myth-free national history and this process evolved akin to multi-party period.

In this study, we investigate the development of education process in Turkey from *Tevhid-i Tedrisat* to multi-party paeriod and the new structure of history education.

Keywords: Secondary Education, History Education, History of Education

Tarih Öğretmen Adaylarının Kavram Yanılgıları ve Bu Yanılgıların Nedenleri

Gülin KARABAĞ - Gazi Üniversitesi
Semiha YELBAŞ - Gazi Üniversitesi

Özet

Tarih öğretmen adaylarının kavram yanılgıları konusunda bir ilk olan çalışmanın amacı; dördüncü ve beşinci sınıfta okumakta olan tarih öğretmen adaylarının yakınçağ tarihi ile ilgili kavramları algılayışlarını, bu kavramlarla ilgili yanılgılarını ve bunların nedenlerini tespit etmektir. Bunun için yakınçağ tarihi ile ilgili 35 çoktan seçmeli sorudan oluşan bir anket geliştirilmiştir. Verilerin SPSS programıyla analiz edilmesiyle öğretmen adaylarının kavramları algılayışları ve kavram yanılgılarının yaş, cinsiyet ve öğrenim durumu ile olan bağlantıları ortaya konulacaktır. Kavram yanılgılarının nedenlerini belirlemeye yönelik ikinci bir anket hazırlanarak aynı gruba uygulanacaktır. Araştırmanın evrenini, tarih öğretmenliği anabilim dalında öğrenim gören yakınçağ tarihi dersini almış (4. Ve 5. Sınıf) öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise; 2009-2010 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Tarih Öğretmenliği Anabilim Dalı dördüncü ve beşinci sınıfta öğrenim gören toplam 120 tarih öğretmen adayı oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tarih Öğretmen Adayları, Yakınçağ Tarihi, Kavram, Kavram Yanılgısı

The Misconception of Prospective History Teachers and the Reasons of These Misconceptions

Gülin KARABAĞ - Gazi University
Semiha YELBAŞ - Gazi University

Abstract

The aim of this study which is the first in the field is to define understanding levels, to investigate misconceptions and their forming reasons of prospective teachers' in history education department about modern history . In order to do this a questionnaire is formed with 35 multiple choice questions about the modern history. By analyzing the datum with SPSS program, the perceptions and misconceptions of prospective teachers' and their relation with age, gender and academic background are put forth. The second questionnaire is applied to the same group to determine the reasons of misconceptions. The population of the research is the fourth and fifth classes prospective teachers of history education department and the sample of the research is 120 the fourth and fifth classes prospective teachers of history education department at Gazi University Faculty of Education.

Keywords: History Prospective Teachers, Modern History, Concept, Misconception

Türkiye'de Tarih Eğitimi ve Algılamasının Yeniden Biçimlendirilmesinde Türk Tarih Tezi ve "Tarih IV" Kitabı

Hacer ÇELİK – Dokuz Eylül Üniversitesi

Özet

Türkiye'de tarih eğitimi ve algısı değişen iktidarlar ve küresel koşullara koşut olarak 1923'ten bu yana değişiklikler göstermiştir. Ulus devlet anlayışı ile uluslaşma sürecinin temele alındığı

cumhuriyetin ilk yıllarında geliştirilmeye başlanarak 1931 – 1939 yılları boyunca liselerde okutulan dört ciltlik tarih kitabında güdülen temel amaç, Türk kimliğini ve Türklük kavramını geçmişteki birçok uygarlıklarla buluşturmak ve ona yeni bir öz vermektir. Bu yapılarak batıda büyüyen ve gelişen Türk kimliğini yok sayıcı ya da aşağılayan sömürgeci yaklaşımlara bir karşı duruş amaçlanıyordu. Türk Tarih Tezi, bu anlayış içinde yeni bir heyecanla oluşturuldu. Tarih eğitimi ise, edinilmeye çalışılan bu yeni kültürü ve kimliği genç kuşaklara aktarmayı amaçlamıştı. Birçok eski uygarlık, uluslararası bir anlama sahip yöntemlerle Türk kimliğiyle kaynaştırılıyordu. Bu yeni kimlik, 1830'lu yıllardan sonra değişik kitaplarda ele alınıp işlenmeye çalışıldı. Bu kitaplardan birisi de Tarih IV adlı orta dereceli okullarda okutulan tarih kitabıydı. Bir komisyon tarafından yazılan ve Mustafa Kemal Atatürk'ün de katkı verdiği bilinen bu kitapta, devletin yeni tarih anlayışını, devletin genç kuşaklara kazandırmaya çalıştığı ideolojinin izlerini görmek olanaklıydı. Türk Ulusal Bağımsızlık Savaşı, devrimler, bu devrimlerin içeriğini dolduran yenilik hareketleri kitabın içeriğini oluşturuyordu. Kitabın etkileri o dönemle sınırlı kalmadı; sonraki kuşaklar üzerinde ve hatta yazılan ders kitaplarında ve tarih eğitim süreçlerinde etkisini hep hissettirdi. Bu özellikleriyle kitap, Türkiye'nin ulusal yapısının yeniden irdelendiği günümüzde, yeniden değerlendirilmesi ve o günden bu güne tarih eğitimi ve öğrenimi üzerindeki etkilerinin ele alınması oldukça önemlidir. Türkiye'de mevcut tarih eğitimi müfredatının içeriği yenilenirken, Türk Tarih Tezi ve söz konusu tezin Türkiye Cumhuriyeti'ne ilişkin işlenişini içeren Tarih IV kitabının eleştirel katkı sağlanması amacıyla yeniden değerlendirilmesi, daha çağdaş bir tarih eğitimine ve tarih algısına giden yolda önemli bir dönemecin aşılmasını sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türk Tarih Tezi, Tarih Eğitimi, "Tarih IV" Kitabı.

Turkish History Thesis and History IV Book in Restructuring History Education and History Perception in Turkey

Hacer ÇELİK – Dokuz Eylül University

Abstract

In line with the changing global conditions and changing political powers in Turkey, history perception and education has been changed a number of times since 1923. The 4-volume history book that was developed in the first few years of the young Turkish Republic aimed at transmitting Turkish identity and Turkishness and their relations to ancient civilizations to young minds along 1931 – 1939 in response to Western perception of history that despised and humiliated Turkish identity. Despite the fact that it is composed of a number of different ethnical groups, Turkey was tried to be unified under one identity known to be Turkishness along 1930s. The fourth volume of the history book, namely History IV contained information and data about the foundation of the Republic of Turkey, War of Independence, revolutions and reforms. This book deserves to be reevaluated in 21st century, due to the fact that it is the very century that the unity and national structure of the country as a whole is being examined and questioned by different people. While history education content of Turkey is being renewed, Turkish History Thesis and the accompanying History IV book that goes through the Republic of Turkey and its foundation fundamentals had better be re-examined and re-evaluated for critical contributions on the path to a more modern and contemporary perception and education of history.

Keywords: Turkish History Thesis, History Education, History IV Book

Kalıplar İçinde Yazılmış Tarihler

Hamlet İSAHANLI- Hazar Üniversitesi

Özet

Milli, dini, ideolojik ve bir sıra toplumsal kimlikler tarihin tahrifine ve "mif"lerin ortaya çıkmasına sebep olur. Tarih yazılırken, sevgi veya nefretten doğan kalıpların ve önyargıların, belirli çerçevelerin önemli etken olduğu gözlenmektedir. Bazen tarih ilmi, belirli amacı gerçekleştirmek, yasallaştırmak için kullanılır. İşte bu tarihler ülkelere ve milletlere zarar verir, hatta savaşlar çıkarabilir.

İçinde bulunduğu zamanın talepleri doğrultusunda tarih yazmak, tarihi kişisel isteklere, hayallere alet etmek, bütün enerjiyi "tasarlanmış" mitolojiyi kanıtlamaya yöneltmek ve apriorizm tarihi bilimsel olmaktan uzaklaştırarak sanatsallaştırır.

Bildirinin amacı, tarihteki tahrifleri ortaya çıkaran sebepleri araştırmak, özellikle Doğulu tarihçilerin bu gibi görüşlerini yorumlamak, Kafkasya tarihinden verilecek örneklerle konuyu analiz etmektir.

Tekyönlü bir inceleme (siyasi, iktisadi vs.) gerçek manzarayı tam anlamıyla görmemizi sağlayamaz. (Gerçeği her yönüyle göremeden, gerçeğin ne olduğunu kavrayamazsınız.)

Tarih karmaşık bir olgu olduğu gibi aynı zamanda mükemmel de değildir; eldeki belge ve bulgular bile onu tüm anlamıyla yansıtamaz. Yeni yeni belgeler, bulgular ve tarihçiler bu manzarayı daha da aydınlatacaklardır.

Bildiride, Ssu-ma, Et-Tabari, El-Mesudi,, Biruni, Reşideddin Fazlullah, İbn- i Haldun gibi müverrihlerin (Viko ve başka Avrupalı müverrihlerden çok daha önce) müverrihlik anlayışı ve tarih felsefesi hakkındaki görüşlerinden bahsedilecektir.

Tarih kesintisiz olduğu için onu belli dönemlere ayrılarak öğrenilmesi öznel olduğu gibi mutlak da değildir. Bu, kimine göre yardımcı bir unsurken, kimi açısından da anlamsızdır.

Tarihteki bazı uydurma ve aynı zamanda da bilimsellik kazandırılmış nice bağımsızlık mücadeleleri, sınıfsal mücadeleler, serkerde veya liderleri mükemmelleştirme çabaları tarihin tahrif edilmesine sebep olmaktadır.

Etniksel tarihçilik, hayrın şer üzerindeki başarısı anlayışına benzer tarihçiliği ortaya çıkarır.

Friedrich Nietzsche`den beri, bir takım müverrih, alim ve filozoflara göre hayatın devamı için "mif"ler gereklidir; tarih adaletin veya mutlak hakikatin ortaya çıkarılmasına değil, maneviyata hizmet etmeli ve faydalı olmalıdır.

Bilim ve terakki ise illuziaların çözülmesinde ve gerçeğin anlaşılmasındadır.

Anahtar Kelimeler: Tarih, Tarih Felsefesi, Tarih Eğitimi

Histories Written Within Frameworks

Hamlet Isaxanlı - Khazar University

Abstract

National, religious, ideological and other collective identities cause distortion of history and creation of historical myths. Cliches, judgements and frameworks derived from love or hate play a significant role when writing history. The science of history is imposed upon in order to legitimate proposed goals. History can do damage and cause violence. Apriorism, by causing historians to write for the demands and impositions of the current time, to turn real history into a history of dreams and utopia, and to direct their power towards the proof of a known myth or legend, generally removes history from science and brings it closer to art. Our goal is to learn all the motives causing distortion of history, particularly to interpret ideas of Eastern historians in this direction, and to analyze histories written within frameworks by using the example of the history of the Caucasus.

Any one-sided view (political, economical, etc.) does not give us the opportunity to see the whole panorama (i.e. it is not possible to entirely understand reality without seeing all its sides). History is complicated but not complete; documents cannot represent it to its full extent. New documents, excavations and a new historian make the panorama more complete.

The thoughts of such historians as Tsu-ma Chi'en, at-Tabari, al-Masudi, Rashidaddin Fazlullah, Ibn Khaldun (long before Viko and other European historians) on principles of history-writing, the role of cliches in history-writing, and philosophy of history are interpreted. History is permanent and its division into periods is relative, which is also a framework. Division into periods can be helpful for one man, but meaningless for another.

Contrived trends involving academic character, liberation movements, ideas of class struggle, or attempts to idealize commanders and leaders can cause distortion of history. Nationalistic history is written as a history of victory of good over evil.

For some historians, scientists, and philosophers beginning from Nietzsche, myths are necessary for life; history should not serve justice or seek objective reality, but it has to serve morality and be useful.

However, science and its progress depend on demolition of illusions and perceiving reality.

Keywords: History, Philosophy of History, History Education

The *Madrasa* in Late Medieval Syria; from Rise to Fall

Hatim Mahamid - Ben-Gurion University

Abstract

In addition to the mosque, the *madrasa* began to spread in Syria as a higher institution for religious education since the Zangid rule (1127 to 1174). During the Ayyubid and Mamluk periods, main cities of Syria were characterized by many *madrasas*, especially the major cities that served the political rule like, Damascus, Aleppo, Jerusalem and others. So these cities included a large number of *madrasas* with different functions, in accordance with the administrative and political importance of the city, or in accordance with the changing developments that occurred in Syria until the Ottoman conquest in 1516.

Through Studying of the motives of endowing *madrasas* in Syria, it is difficult to separate one motive to another. During the Zangid and Ayyubid periods, it's noticeable that religious motives were stronger, while the political factor was underscored during the Mamluk era.

By the late Mamluk period, various factors had a direct effect on the fall of the *madrasa* function in Syria. Although a number of attempts were made to renovate and redevelop the *waqf* of *madrasas*, the adverse circumstances had such a strong impact that the eventual result was extensive disintegration of the *waqf* and *madrasas* in Syria.

Keywords: Madrasa, Waqf, Syria

9. Sınıf Lise Tarih Ders Kitaplarında Yer Alan Etkinliklerin Sınıf Ortamında Uygulanması Hakkında Öğretmen Görüşleri

Nihan EROL - Aksaray Üniversitesi
Hamza KELEŞ - Aksaray Üniversitesi

Özet

İlköğretimde başlayan öğrenci merkezli öğretim modeli çerçevesinde ders kitapları ve ders müfredatında yapılan değişikliklere ortaöğretim müfredatında da devam edilmiştir. Bu doğrultuda yeni uygulamaya koyulmuş olan 9. sınıf tarih ders kitaplarında eski ders kitaplarından ayıran en önemli özellikleri kitap içi etkinlik kısımlarıdır. Çalışmamızın amacı kitapta yer alan etkinliklerin öğrencilerin bilişsel, duyuşsal becerilerine ne kadar etkili olduğunu saptayabilmek, etkinliklerle ilgili ders öğretmenlerin görüşlerini alabilmek, etkinliklerin sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda öğretmenlerin deneyimine başvurmaktır.

Tarih öğretiminin eğitimsel amaçlarına göre tarih dersi öğrencilere çeşitli beceri ve yetenekler kazandırılmalıdır. Bu beceri ve yetenekler sözcük edinme, referans becerileri, hafızaya yerleştirme, kavrama, çeviri, analiz, ötelemedir (Safran, 1994). Bu çalışma ile öğretmenlerin görüşlerine başvurularak 9. sınıf tarih ders kitabında yer alan etkinliklerin öğrencilere ne kadar tarihsel beceri kazandırabildiği araştırılmıştır.

Çalışma modelimiz nitel olup, hazırlanan sorular araştırmacı tarafından Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı liselerde görev yapan ve 9.sınıf tarih derslerine giren branş öğretmenlerine uygulanmıştır. Öğretmenlere, etkinliklerin uygulanabilirliği, yer ve zaman ile ilgili öğretmenin sıkıntı yaşayıp yaşamadığı, öğrenci öğrenmeleri, etkinlikler çerçevesinde verilmeye çalışılan tarihsel düşünme becerileri ile ilgili açık uçlu sorular sorulmuş ve bu soruları yanıtlamaları istenmiştir. Öğretmenlerden alınan yanıtlar analiz edilerek, etkinlikler ile ilgili öğretmenlerin olumlu ve olumsuz görüşleri ve çözüm önerileri elde edilmiştir.

Uygulama sonucunda çalışmaya katılan öğretmenlerin verdikleri cevaplar incelenmiş ve genel itibariyle öğretmenlerin kitap içerisinde yer alan etkinliklerin öğrencilerde tarihsel düşünme becerilerine olumlu etkide bulunduğu görüşünde ortak oldukları görülmüştür. Bunun dışında uygulamaya katılan öğretmenlerin bir kısmı etkinliklerin uygulanabilirliği konusunda sıkıntı yaşadıkları, konuları yetiştirmekte zorlandıkları ve bazı etkinliklerin fazla zaman aldığı görüşünde oldukları ortaya çıkarılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tarih Öğretimi, Öğrenci Merkezli Öğretim, Öğretmen Görüşleri, Ders Kitabı, Tarihsel Beceriler.

The Teachers' Opinions about Implementation of Environment to 9th Grade History Textbooks

Nihan EROL - Aksaray University
Hamza KELEŞ - Aksaray University

Abstract

Starting in elementary school model in the context of student-centered curriculum in textbooks and curriculum changes in secondary education has continued. In this direction have been put in place a new 9 grade history textbook most distinctive features of the old textbooks, the books are internal events. Purpose of our study in the book, the effectiveness of students' cognitive and affective skills, how effective it is to detect, activities and lessons about teachers' views to get the effectiveness of classroom applicability in the teachers' experience is to apply.

According to the educational purpose of teaching history to students in history courses must offer a variety of skills and capabilities. Words to obtain these skills and capabilities, reference skills, memory placement, comprehension, translation, analysis are shifting (Safran, 1994). 9 referring to the opinions of teachers in this study class of events in history textbooks teach students how to make it historically has been investigated.

Our research model is qualitative and the interview questions are prepared by the researcher then applied to the teachers that working in high schools' 9th Grades. Open-ended questions were asked to the teachers related to , activities, feasibility, location and time-related teacher shortages are experiencing or not, student learning, effectiveness in the context of trying to give the historical thinking skills related to answered questions were asked and they answered to the questions. By analyzing the responses from teachers, teachers' positive and negative opinions about events and solutions are obtained.

As a result of the study it is clear that the teachers participating in the study examined responses and public events as the teachers' books within their historical thinking skills in students have a positive effect on the view that they were partners. Except that some of the teachers participating in the implementation of activities regarding the applicability of the trouble they had difficulty raising issues and taking more time to discuss some of the events which they were uncovered.

Keywords: History Education, Student Centered Teaching, Teacher Opinions, Textbooks, Historical Skills.

Tarih Öğretmenlerinin Harita Okur-Yazarlığı Hakkındaki Düşünceleri Üzerine Bir Araştırma: Erzurum Örneği

Hasan GÜNAL - Atatürk Üniversitesi
Nilgün ZAMAN - Atatürk Üniversitesi

Özet

Bu araştırmada tarih öğretmenlerinin harita okur-yazarlığı konusundaki düşünceleri ve kendilerini bu açıdan ne kadar yeterli gördükleri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Araştırmada nitel bir yaklaşım benimsenmiş olup veri toplama amacıyla yarı yapılandırılmış mülakat formu kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Erzurum'da görev yapan tarih öğretmenleri oluşturmaktadır. Bu evrenden tesadüfi yöntemle seçilmiş 20 öğretmen ise araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Görüşme sırasında öğretmenlere lisans eğitimleri sırasında harita okur-yazarlığı ile ilgili bir eğitim alıp almadıkları, harita okur-yazarlığının önemi hakkındaki düşünceleri, harita okur-yazarlık yeterlilikleri, derslerde harita kullanımı ve bu konudaki olanaklar, coğrafya öğretmenleriyle işbirliği hakkındaki görüşleri, harita kullanımının eğitimsel değeri, hangi konularda harita kullanımına gereksinim duydukları ve mevcut harita okur-yazarlık yeterliliklerini nasıl geliştirdikleri gibi sorular yöneltilmiştir.

Araştırmada tarih öğretmenlerinin harita okur-yazarlığına ilişkin herhangi bir eğitim almadıkları, harita okur-yazarlığını önemli bir gereksinim olarak gördükleri, harita okur-yazarlık becerilerini yetersiz buldukları, okullarında harita donanımlarının istenen düzeyde olmadığı, coğrafya öğretmenleri ile işbirliği yapmanın gerekliliğine inandıkları, tarih derslerinde harita kullanımının eğitimsel açıdan daha verimli sonuçlar ortaya koyduğu, başta siyasi konular olmak üzere hemen hemen her konuda haritaya ihtiyaç duyulduğunu, mevcut harita okur-yazarlık yeterliliklerini daha çok kendi bireysel çalışmalarını sonucu edindikleri sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tarih eğitimi, Harita Okur-yazarlığı, Coğrafya, Tarih-Coğrafya işbirliği

A Research on the Thoughts of History Teachers about Map Reading and Writing: Erzurum Example

Hasan GÜNAL- Ataturk University
Nilgün ZAMAN - Ataturk University

Abstract

In this research, thoughts of history teachers on map reading and writing and how adequate they find themselves in that respect were tried to be shown.

A qualitative approach was adopted and a half configured interview form used to collect data. Environment of the research consists of the history performing in Erzurum. However, twenty teachers chosen randomly from this environment form the sample of the research. During the interview, some questions were asked to the teachers such as "Whether they received training related with map reading and writing during their license education; their thoughts about the importance of the map reading and writing, their adequacy on map reading and writing, map usage in class and facilities on that subject, their thoughts about the cooperation with geography teachers, educational value of map usage, in which subject they need map usage and finally how they develop their available adequacy of map reading and writing.

It was concluded from the research that history teachers didn't receive any training related with the map reading and writing, they think that map reading and writing is an important necessity, they find their map reading and writing skills inadequate. Map equipments aren't in the wanted level; they believe the necessity of cooperation with geography teachers, in history lessons, map usage displayed much more efficient results in terms of education, almost in all subjects primarily in political subjects, map is needed and they obtained their available map reading and writing adequacy mostly by their individual studies.

Keywords: History Training, Map Reading and Writing, Geography, Cooperation of History and Geography

Ortaöğretim Tarih Derslerinde Birinci ve İkinci El Kaynaklar İle Etkinlik Temelli Ders İşlemenin Öğrencilerin Tarihsel Düşünme Becerilerine Etkisi

Hasan IŞIK - Aksaray Üniversitesi

Özet

Araştırmada, ortaöğretim tarih derslerinde birinci ve ikinci el kaynaklar ile etkinlik temelli ders işlenmesi ile öğrencilerin tarihsel düşünme becerilerinin gelişiminin artmasına değinilmiştir. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma yöntemi olarak öğrencilerin uygulama sırasında yazdıkları tarihsel metinler betimsel analiz yöntemi ile yorumlanmıştır.

Bu çalışmanın uygulama safhası, Ankara ili Yenimahalle ilçesinde bir devlet okulu olan Prof. Dr. Şevket Raşit Hatipoğlu Lisesi'nde 5 hafta (10 ders saati) boyunca 76 öğrenciyle yapılmıştır. Deney grubunda ilgili konular birinci ve ikinci el kaynaklar kullanılarak öğrenci merkezli yaklaşımla işlenirken, kontrol grubunda ise konular ders kitabı merkezli olarak geleneksel yöntemle işlenmiştir.

Uygulama öncesinde 76 öğrenciden oluşan deney ve kontrol gruplarına dönük tarihsel düşünme becerilerinin durum tespitini yapmak için tarihsel doküman verilmeden ön-metin yazdırmaya dönük test uygulanmıştır. Uygulama süresince de deney grubuna birinci ve ikinci el (özellikle de yazılı

kaynaklar) kaynaklardan oluşan dokümanlar kullanılarak ders işlenmiştir. Uygulama süreci sonunda ise deney ve kontrol grubuna dokümanlar verilerek tarihsel düşünme becerilerinin gelişimini belirlemek amacıyla son-metin yazdırmaya dönük test uygulanmıştır.

Uygulama sonunda nitel veriler betimsel analiz ile değerlendirilmiş ve yorumlanmıştır. Nitel bulgular sonucunda; tarih derslerinde birinci ve ikinci el kaynaklar kullanılmasının, deney grubu öğrencilerinin tarihsel düşünme becerilerine kontrol grubu öğrencilerine göre olumlu anlamda daha fazla etki ettiği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarih Öğretimi, Birinci El Kaynak, İkinci El Kaynak, Tarihsel Düşünme, Beceri.

Effect of Teaching Lessons Based on Activities with First and Second Hand Sources to Students' Historical Thinking Abilities in Secondary School History Lessons

Hasan IŞIK - Aksaray University

Abstract

In the research, development of students' historical thinking abilities have been mentioned related to using first and second hand sources with based on activities in history lessons in high schools. Qualitative research method has been used in this study. As qualitative research method historical texts of students' works written in their practice process are interpreted with descriptive analyzed method.

This study's application phase has been applied in Prof. Dr. Şevket Reşit Hatipoğlu High school with 76 (seventy six) students in Yenimahalle, Ankara for 5 (five) weeks (through ten lessons). While using related first and second hand sources with student centered approach, lessons have been running in application group, on the other hand, lessons have run in classical style with lesson books centered.

Before the application, a test has been applied without giving the historical document aimed at writing foretext towards control and experimental groups, totally 76 students, to determine the level of historical thinking abilities. During the process of application, experimental group had been taught lessons, especially with using first and second hand source of documents (especially written sources). After the application process, a test has been applied to the experimental and control groups to make them write a post text to determine the development of historical thinking abilities by giving documents.

At the end of the application, qualitative results have been evaluated and interpreted with descriptive analysis. At the end of the qualitative findings, it was noticed that using first and second hand sources in the lessons have affected experimental group's students' historical thinking abilities more than control group's students' in a positive way.

Keywords: History Teaching, First Hand Sources, Second Hand Sources, Historical Thinking, Ability.

Mavi Anadoluçuluk Örneğinde Türkiye'de Hümanist Tarih Anlayışı

Hasan Taner KERİMOĞLU - Dokuz Eylül Üniversitesi

Özet

Mavi Anadoluçuluk, Sabahattin Eyüboğlu, Cevat Şakir Kabaağaçlı ve Azra Erhat'ın çevresinde biçimlenen hümanist bir düşünce hareketidir. Büyük oranda edebî yapıtlar veren Mavi Anadoluçuları özgün kılan, ortak bir tarih bilincinin oluşturulmasına yönelik ortaya attıkları tarih tasarısıdır. Mavi Anadoluçuların geliştirdikleri tarih anlayışının, 1930'larda ortaya atılan Türk Tarih Tezi'yle benzeşen yönleri olduğu gibi ayrışan yönleri de bulunmaktadır. Mavi Anadoluçuların düşüncelerinin temelinde Batı uygarlığına eklemleme isteği yatar. Batı kültürüyle bütünleşmeyi sağlamak için Batı uygarlığının doğuşunu Anadolu'ya dayandırır. Bunu yaparken, Anadolu'da yaşamış tüm medeniyetlere sahip çıkarak "Türklüğün" yerine "Anadolu" kimliğine vurgu yaparlar. Mavi Anadoluçular, insanı merkeze alan düşüncelerinde "halk" kavramına özel bir önem atfederler. Onlar etnik bir grubun yüceltilmesine karşı

çıkarak duygusal bir yurtseverlik bilincini aşlamaya çalışırlar. Bu bildiride, Türkiye'deki düşünce tarihinde özgün bir yeri olan Mavi Anadoluocuların hümanist tarih anlayışı irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Mavi Anadoluçuluk, Hümanist Tarih Anlayışı, Türk Tarih Tezi

Humanist Perception of History within the Example of Blue Anatolianism in Turkey

Hasan Taner KERİMOĞLU - Dokuz Eylül Üniversitesi

Abstract

Blue Anatolianism is a humanist thought movement which was formed around by Sabahattin Eyuboglu, Cevat Sakir Kabaagacli and Azra Erhat. The most important characteristic that makes Blue Anatolians original, who largely have literary works, is their attempt to establish a consciousness an awareness of common history. The conception of history that Blue Anatolians developed is similar with the Turkish Historical Thesis posed in 1930s while there are some differences between them. The desire of articulation to Western Civilization lies on the basis of blue Anatolian thinking. To ensure integration with Western culture, they base the birth of Western civilization on Anatolia. In so doing, they emphasize the identity of "Anatolia" instead of "Turkishness" by embracing all civilizations lived in Anatolia. Blue Anatolia developers attribute special importance to the concept of "folk" in their thinking in which "human" is the centre. They oppose to the glorification of an ethnic group as they try to spread the awareness of emotional patriotism. In this paper, the humanist understanding of history of the Blue Anatolians who have an original place in the Turkish history of thought will be discussed.

Keywords: Blue Anatolianism, Humanist Understanding of History, Turkish Historical Thesis

Osmanlı Yenileşme Dönemi'nde Taşrada Sivil Mesleki Teknik Eğitim: Diyarbakır Örneği

Hatip YILDIZ - Dicle Üniversitesi

Özet

Osmanlı'da teknik eleman ihtiyacı, XIX. yüzyıla kadar genellikle Ahilik ve Lonca teşkilatları vasıtasıyla karşılanmıştır. Ancak, 18. yüzyılın sonlarından itibaren Avrupa'da tekniğin tabii ilimlerle birlikte gelişmesi ve sanayi alanında kullanılmaya başlanmasından sonra, Osmanlı'da Lonca sistemine dayalı kalifiye eleman yetiştirme girişimi, batıya nazaran yetersiz kalmıştır. Bu nedenle, Osmanlı Devleti, XVIII. yüzyıl sonları ile XIX. yüzyıl başlarından itibaren modern eğitim kurumları açmaya başlamıştır. Bu eğitim kurumları içerisinde, mesleki ve teknik eğitim veren okullar önemli bir yer tutmuştur. Öncelikle İstanbul'da açılan söz konusu okullar, daha sonra taşraya yayılmıştır.

Diyarbakır'daki ilk sivil mesleki eğitim kurumu 1869'da açılan **islahhanedir**. Islahhaneden sonra ise onun devamı niteliğinde, fakat eğitim ve öğrenci kapasitesi bakımından daha geniş olan **sanayi mektebi** 1900 yılında açılmıştır.

Diyarbakır'da 1870'li yıllarda açılmasına önem verilen bir meslek okulu da **ziraat mektebidir**. Fakat gerekli yazışmaların yapılmasına rağmen açılmamıştır. Bunun dışında pratik ziraat eğitiminin verildiği "**Numune Bahçesi**" ve "**Numune Çiftliği**"nin tesisi için çaba sarf edilmiştir. Bunlardan birincisi açılmış, ikincisi ise açılmamıştır.

Diyarbakır'da açılan başka bir sosyal ve mesleki eğitim kurumu ise 1916'da açılan ve 1000 kişilik erkek ve kız çocuklarını barındırabilecek kapasiteye sahip olan **yetimhanedir**.

Sonuç olarak bu çalışmada; Osmanlı yenileşme döneminde merkezde ve taşrada açılan ilk sivil mesleki teknik eğitim kurumları ve mesleki eğitim politikası ana hatlarıyla özetlenecektir. Ayrıca, bu dönemde Diyarbakır'da inşa edilen mesleki eğitim kurumları, arşiv belgeleri ışığında detaylı olarak tanıtılacaktır. Bunun yanı sıra, söz konusu okulların, vilayetin ihtiyacını karşılayıp karşılamadığı ve vilayet ahali üzerindeki tesirleri günümüzle mukayese edilerek değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Mesleki Eğitim, Diyarbakır, Taşra'da Eğitim.

Civil Vocational Technical Education in Provinces in the Ottoman Renovation Period: Diyarbakır Sample

Hatip YILDIZ - Dicle University

Abstract

Until the 19th century, need of technical personnel in the Ottoman Empire was met by the organizations of akhi and guild. However, from the beginning of the 18th century, after scientific developments and their use in industry in Europe, the attempts to train qualified personnel were not sufficient enough when compared to those in western countries. Therefore, since the end of 18th and beginning of 19th centuries, the Ottoman Empire began to found modern educational institutions. Among these educational institutions, vocational and technical schools had an important place. These schools were initially opened in Istanbul and later extended to provinces.

The first civil institution of vocational education in Diyarbakır was the *reformatory* which was founded in 1869. After the reformatory, *school of industry*, a continuation of this school but a more comprehensive one in terms of its capacity of education and students, was founded in 1900.

Another vocational school the foundation of which was given great importance in Diyarbakır in 1870s was school of agriculture. However, it could not be opened in spite of the all required correspondences. Besides, some attempts were made for the foundation of “*Numune Bahçesi*” (*Botanic Garden*) and “*Numune Çiftliği*” (*Botanic Farm*). First of them could be opened but the latter could not. Another social and vocational educational institution in Diyarbakır was the *orphanage* opened in 1916. It had enough capacity to accommodate 1000 boys and girls.

As a result, in this study, the first civil institutions of vocational technical education opened in both central and provincial areas in the renovation period of the Ottoman Empire and their policies of education will be presented in a summary. In addition, based on the archival resources, detailed information will be given on the institutions of vocational education founded in Diyarbakır in that period. Furthermore, these institutions will be evaluated in terms of their capacities to meet the needs of the province in comparison with the schools of today.

Keywords: Vocational Education, Diyarbakır, Education in Provinces.

Tarih Öğretmen Adaylarının Kültür Okuryazarlık Düzeyleri

Hüseyin KÖKSAL - Gazi Üniversitesi

Özet

Kültür okuryazarlığı, iki temel boyuttan oluşmaktadır. İlki, insanların düşünce ve davranışlarında kendi kültürlerinin etkilerini fark edebilmeleridir. İkincisi ise kendi kültürleri ile diğer kültürler arasındaki benzerlik ve farklılıkları anlayabilmeleri ve değerlendirebilmeleridir. Tarih öğretimi içeriği ve amaçları itibarıyla, kültür kavramı ile yakından ilişkilidir. Öyle ki, tarih öğretiminin amaçları arasında kültür aktarımı da bulunmaktadır. Bu durumda tarih öğretmenlerinin ve öğretmen adaylarının kültür okuryazarlığı becerileri önem kazanmaktadır. Bu çalışmada tarih öğretmen adaylarının kültür okuryazarlık düzeyleri, on aşamalı bir okuryazarlık ölçeği ile saptanmıştır. Araştırmanın örneklemi, G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi, Tarih Öğretmenliği ABD, 5. sınıf öğrencileridir.

Anahtar Kelimeler: Tarih Eğitimi, Tarih Öğretmeni, Kültür, Kültür Okuryazarlığı

History Teacher Candidates' Culture of Literacy Levels

Hüseyin KÖKSAL - Gazi University

Abstract

Culture of literacy consists of two main dimensions. First, people are able to notice the impact of their own culture in the people's thought and behavior. The second is that they are able to understand and evaluate the similarities and differences between their own culture and other cultures. History is closely related to the culture concept for its teaching content and objectives. So, culture

transfusion one of the purposes of history teaching is among its objectives. In this case, history teachers and teacher candidates' cultural literacy skills gain importance. In this research, history teacher candidates' cultural literacy levels have been determined with a ten gradual literacy scale. Sample of the study is fifth (5.) grade students of History Teaching Department, Gazi University, Gazi Faculty of Education.

Keywords: History Education, History Teacher, Culture, Cultural Literacy

Key Problems of the Post-Soviet Historiography (The Case of Georgia)

Irakli Chkhaidze - Institute of Political Science

Abstract

In the 20th century, under conditions of the Soviet ideology, the conduct of historical studies by using of several methodological approaches and theoretical background was practically impossible in the Soviet space. This, it may be said, was conditioned by objective reasons. The paper aims to analyze the Soviet legacy in the study of history on the basis of Georgian case.

Today, the use of Marxist methodology is no longer a fatal necessity for Georgian historians. If desired, they can look for an alternative to this approach. Notwithstanding the collapse of Marxism (more exactly of its Soviet variation), the current trends and achievements of social sciences are mostly unused, and the Georgian studies of history still lack the theoretical basis, or a large part of Georgian researchers involuntarily remains in captivity of Marxism. Despite the availability of many researches and conclusions of a specific nature, they, as a rule, lack the proper contextualization. The general sociological relations and dimensions of the obtained facts are not fixed and there is no methodological conception, no theoretical framework of a historic and cultural reconstruction. For this reason, the Georgian history facts fail to be reflected in the history of mankind. This prevents one from going deeper in perceiving the historical heritage of the country.

Keywords: Post-Soviet Histography, Georgia, Marxist Methodology

Osmanlı Devletinde Tarih Eğitimi Sansürüne Örnek Bir Olay “Selim Sabit Efendi Vakası”

İbrahim Caner TÜRK - Erzincan Üniversitesi

Özet

XIX. Asırda tarih bilim olarak gelişimini tamamladı. Buna paralel olarak aynı zamanda bir eğitim aracı olarak kimlik oluşturma ve devlet ideolojisinin geniş kitlelere benimsetilmesinde daha fazla önem kazandı.

Osmanlı Devletinde de devletin başında bulunanlar memleketin siyasi terbiyesini sağlamak ve ona bir ufuk açmak için tarih disiplini için lüzumlu görmüşlerdi.

Eğitim sisteminde yapılan ıslahatlarla açılan yeni okullarda tarih dersi yerini aldı. 1869 Maarifi Umumiye Nizamnamesiyle de her seviyedeki tarih öğretimi resmi ders programına konarak, imparatorluğun her yerinde uygulanmak üzere kurumsallaştı.

Ancak devlet yetiştirdiği neslin ve uyandırmaya çalıştığı fikirlerin hızını zaman zaman kesmek zorunda da kaldı. Çünkü devletin iradesiyle dıştan ve yukarıdan gelen bu düzenleme hareketi, iç intikal ederek bir ihtilal mahiyetini almıştı.

Bu duruma örnek bir olay Selim Sabit Efendi vakasıdır. Tanzimat devri eğitimcilerinden Selim Sabit Efendi(1829-1910) medreseyi bitirdikten sonra modern tarzda açılan Darülmuaallimini de bitirmişti. Darülfununa hoca yetiştirilmesi düşüncesiyle Avrupa'ya gönderilen iki öğrenciden biriydi. Pariste Mekteb – i Osmani öğretmenliği de yapmıştı. Dönem itibarıyla ihtilalci fikirlerin odak noktası olan Pariste bu düşüncelerden etkilendiği muhakkaktı. Dönüşte Osmanlı Devletinde eğitimin modernleşmesi noktasında kilit mevkiilerde bulundu. Ancak bilahere bütün görevlerinden el çektilirdi.

Selim Sabit Efendi'nin izole edilmesinin temel nedeni ibtidai okullar için hazırladığı “Muhtasar Osmanlı Tarihi” adlı eseri idi. Eserin 1875 tarihli ilk baskısında Sultan Abdülaziz döneminin olaylarından övgüyle bahseden Selim Sabit Efendi, Sultan Abdülaziz'in tahttan indirilmesinden sonra 1878 yılında tekrar basılan eserde Maarif Nezaretinin izni olmadan bu ifadeleri çıkarmış ve Sultan Abdülaziz için “Hall edildi ve sonra kendi kendisini telef etti”(Tahttan indirildi ve sonra intihar etti) ifadelerini kullanmıştı. Bu durum II. Abdülhamit'in hiddetine neden olmuş, ders kitabı toplatılmış, Selim Sabit Efendi de Darümuallimindeki öğretmenliği hariç diğer bütün görevlerinden azledilmişti. Bu durum aynı zamanda onaylanmamış ders kitaplarının okullarda kullanımını engellemeye ilişkin ilk örnek idi.

Bu çalışmada “ruhsatsız basılan eserin toplanıp imha edilmesi”, “kitaptaki yanlışların düzeltilmesi”, “kitap”, “vakaya dair yazışmalar”, “bir daha benzer olaya meydan verilmemesi”, eyaletlerden “bu eserin toplatılarak imha edilmesi”, “imha edildiği, yerine hangi eserin okutulacağı”, “Selim Sabit Efendi'nin emekliye sevk”... gibi içerikli Başbakanlık Osmanlı Arşivi; Maarif Nezareti Mektubi Kalemi, Dahiliye Mektubi Kalemi, İrade Dahiliye, Yıldız Esas Evrakı, Yıldız Sadaret Hususi Evrakı... tasniflerinden elde edilen belgelerle ilgili süreç aktarılacak – analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Tarih Eğitimi, Sansür.

An Example Event for History Education Censorship in the Ottoman State: “The Incident of Selim Sabit Efendi”

İbrahim Caner TÜRK - Erzincan University

Abstract

History completed its development as a science in the XIXth century. Parallel to this, it simultaneously gained more importance as an educational tool to form identity and to impose the state ideology to a greater mass of people.

Also in the Ottoman State, the head of the state found the discipline of history to be necessary to implement the political morals of the country and to open a horizon to it.

History lessons took their place in the schools which were opened with the reforms made in the education system. With 1869 *Maarif-i Umumiye Nizamnamesi (General Education Regulations)* history education in every level was placed into the official curriculum and was institutionalised to be practised in every part of the empire.

However, the state had to cut the speed of the generation it was training and the ideas it was seeking to awake from time to time, because this movement of organisation which came from the exterior and from the top with the will of the state gained a revolutionary character when it reached the interior.

An example event for this situation is the Selim Sabit Efendi incident. Selim Sabit Efendi (1829-1910), who was one of the “Tanzimat” period educators, after he had graduated from madrasah, he completed the “Darümuallimin”(Male Teacher School), which was established with a modern style. He was one of the two students who was sent to Europe in the hope of training teachers for the “Darülfunun”(University). He also acted as a “Mekteb-i Osmani” teacher in Paris. As Paris was the focal point of revolutionary ideas because of the time period, he was surely affected by these. Having returned, he took office at key positions for the modernisation of education in the Ottoman state. However, later on he was dismissed from all his duties.

The main reason for the isolation of Selim Sabit Efendi was his book called “Muhtasar Osmanlı Tarihi”(Shortened Ottoman History), which he prepared for the primary schools. Selim Sabit Efendi, who mentioned the events of the Sultan Abdülaziz period with praise in the first publication of the book dated to 1875, removed these statements in the book which was republished in 1878, following the dethronement of Sultan Abdülaziz, without the permission of the Ministry of Education, and he used the statements “He was done and then he wasted himself”(he was dethroned and he committed suicide). This situation attracted the wrath of Sultan Abdülhamid II, the textbook was seized, and Selim Sabit Efendi was removed from all his positions except teaching at the Darümuallimin. This was also the first example of preventing the usage of unapproved textbooks in schools.

In this work, the process concerning the documents obtained through the classification of papers in the Prime Ministry Ottoman Archives, Maarif Nezareti Mektubi Kalemi, Dahiliye Mektubi Kalemi, İrade Dahiliye, Yıldız Esas Evrakı and Yıldız Sadaret Hususi Evrakı about “the collection and destruction of the unlicensed book”, “correction of the mistakes in the book”, “the book”, “correspondence about the incidence”, “the prevention of a similar incident to occur”, and “the collection and destruction of this book” from the provinces, “confirmation for its destruction and what

will be studied instead”, “the retirement of Selim Sabit Efendi”... will be explained, and will be analysed.

Keywords: Ottoman State, History Education, Censorship.

The New Media and the Digital History: New Ways of Making and Writing History

İbrahim KURAN - Bogaziçi University

Abstract

In the last decades, a rapid transformation has been witnessed in the field of media technologies. The combination and integration of audio-visual tools, the development of computerized technologies and the Internet reflect some part of this phenomenon. The *new media* may be distinguished with its very digital and networked nature. By the means of the new media, new milieus of communication and socialization are established. These technologies have paved way for new ways of sociocultural encounters and interactions for the last decades. The rise of the network society; the informational economy; and the virtual communities are considered as some crucial aspects of the new media. Therefore, it is necessary to interpret the new media in its relation to the culture, society and history. In this presentation, I strive to explore the diverse opportunities of the new media tools and practices for the *making* and *writing* of history. Open resources, such as Wikipedia, and personal archives, such as Blogs, on the Internet illuminate some facets of these new opportunities. Recently, in many academic circles, it has been realized that the tools of the new media can be utilized for the preservation of the past and presentation of historical research. Therefore, I will endeavor to scrutinize the rise of the new media and the opportunities it presents for the historiography. Also, I will overview some examples of the making of the *digital history*.

Keywords: New Media, Digital History, Historiographies

Yeni Medya ve Dijital Tarih: Tarih Yapmanın ve Yazmanın Yeni Yolları

İbrahim KURAN- Boğaziçi Üniversitesi

Özet

Geçirdiğimiz son otuz yılda, medya teknolojileri açısından çok hızlı bir değişime şahit olduk. İşitsel ve görsel medya araçlarının birleşmesi, bilgisayar donanımlı teknolojilerin gelişimi ve İnternet'in her alanda yaygın kullanımı bu değişime işaret eden önemli faktörlerden bazıları. Son yıllarda, bu değişime bağlı olarak, dijital ve ağ tabanlı “yeni medya” araçlarının etkilerini ve imkanlarını çokça tartışır olduk. Network toplumu, enformasyonel ekonomi ve sanal cemaatler bu tartışmalarda merkezi bir konum elde etti. Nitekim, bu tartışmalar ekseninde, yeni medya araçlarının sosyalleşme ve iletişim süreçlerine getirdiği imkanlar genel olarak kabul görmüş durumda. Bu bildiride, yeni medya araçlarının tarihyazımına ve tarih eğitimine getirdiği imkanlar tartışılacaktır. Wikipedia gibi açık kaynaklar ve İnternet'te günlük tutmaya imkan veren Blog'lar, bu imkanların sadece ufak bir kısmına işaret etmektedir. Amerika'da ve Avrupa'da birçok akademik camiada, yeni medya araçları tarih yazımında ve öğretiminde aktif olarak kullanılmaktadır. Dijital tarih (“digital history”) ve örnekleri, bu bildirinin konusunu oluşturmaktadır. Yeni medya araçları üzerine teorik bir tartışmadan sonra, yurtdışından seçilen bazı dijital tarih platformları üzerinden tarihyazımı ve eğitimi için yeni medya araçlarının sunduğu imkanlar irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Yeni Medya, Dijital Tarih, Tarihyazımı

Tarih Programlarında Tematik Tasarım

İbrahim TURAN - Atatürk Üniversitesi

Özet

Bu bildiri Türkiye’de lise düzeyinde uygulanan tarih programlarında tematik tasarım kullanımının gerekçeleri açıklanmaya ve bu yaklaşıma örnek olabilecek bir tarih programı ortaya konmaya çalışılmaktadır. Araştırma üç ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde şu anda Türkiye’de uygulanmakta olan konu tabanlı lise tarih programları incelenmektedir. İkinci bölümde Türkiye’de tarih programlarında temaya dayalı yaklaşım kullanımının gerekçeleri (ihtiyaçlar ve avantajlar) verilmektedir. Üçüncü bölümde ise bu yaklaşımla hazırlanmış örnek bir lise tarih programı sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tarih Programları, Temaya-Dayalı Program, Disiplinler Arası Yaklaşım.

Thematic Design in History Curriculums

İbrahim TURAN - Ataturk University

Abstract

This paper describes the rationale of using theme-based (contextual) curriculum design for secondary school history courses and sets an example history curriculum based on this approach. The paper consists of three sections. The first section examines secondary school history curriculums in which subject-based approach was used. The second section provides the rationale (needs and advantages) for theme-based design in development of history curriculums in Turkey. The third section sets an example of secondary school history curriculum based on theme-based approach.

Keywords: History Curriculum, Theme-Based (Contextual) Curriculum, Inter-Disciplinary Approach.

Vatandaşlık Aktarımı ve Tarih Öğretimi: Öğretmen Görüşleri

İsmail Hakkı DEMİRCİOĞLU - Karadeniz Teknik Üniversitesi
Celal MUTLUER - Karadeniz Teknik Üniversitesi
Ebru DEMİRCİOĞLU - Karadeniz Teknik Üniversitesi

Özet

Tarih öğretiminin tarihsel gelişimi incelendiğinde, bu alanın ortaya çıkış gerekçelerinden birisinin vatandaşlık aktarımı olduğu görülür. Başka bir deyişle, bu anlayışta tarih öğretimine yüklenen temel görev, iyi vatandaşlar yetiştirmektir. Vatandaşlık olarak tarih öğretimi, ülkemiz tarih öğretiminin dayandığı temel ilkelerden birisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durum, Türk toplumunda 1869 tarihli eğitim nizamnamesiyle resmi belgelere giren ve farklı safhalardan geçen tarih öğretimiyle ilgili belgelerde görülmektedir.

Bu çalışmanın amacı, Trabzon il merkezindeki liselerde görev yapan tarih öğretmenlerinin vatandaşlık aktarımı olarak tarih öğretimi hakkındaki düşüncelerini ortaya koymaktır. Bu çerçevede, rastgele örnekleme seçilmiş olan tarih öğretmenlerine açık uçlu bir anket uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlara dayalı olarak, tarih öğretmenlerimizin büyük çoğunluğunun, tarih öğretimini vatandaşlık aktarımı olarak gördükleri ve tarihi bu amaçla öğrettikleri görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tarih Öğretimi, Vatandaşlık Aktarımı, Tarih Öğretmeni

Citizenship Transmission and History Teaching: Teachers' Perceptions

İsmail Hakkı DEMİRCİOĞLU - Karadeniz Technical University
Celal MUTLUER - Karadeniz Technical University
Ebru DEMİRCİOĞLU - Karadeniz Technical University

Abstract

Citizenship transmission has been widely accepted as a core of history education by some scholars in the world. As the history of history education is examined it seems that citizenship transmission has been one of the crucial objectives of history education. Another word, the main purpose of history courses in schools is to educate good citizens in some countries.

Citizenship transmission has also been one of the main aims of history education in Turkish society since the 19th century. As official papers regarding history education are examined, this aim can be seen clearly. The purpose of this paper is to illuminate the perceptions of history teachers who teach history in the main town of Trabzon. The main data collection tool of this study is an open-ended questionnaire and teacher joined research selected by random sampling. In the light of the data, it seems that the great majority of history teachers think that citizenship transmission is one of the main objectives of history education in Turkish schools.

Keywords: History Education, Citizenship Transmission, History teacher.

Social Sciences Teachers and Students in The Portuguese Nineteenth Century – Prosopographic Study

João Couvaneiro – University of Lisbon

Abstract

The “Curso Superior de Letras” (Higher School of Letters) was created in Lisbon in 1859, by king Pedro V, with the purpose of compensating the inexistence of Art Faculties, in Portugal, specifically aimed at the diffusion of Social Sciences – especially History, Philosophy and Literature. This institution, half a century later, would see itself integrated into the Faculty of Arts of the University of Lisbon, created in 1911, after the implementation of the Republic. It was responsible for the graduation of High School teachers and candidates for public administration office.

Higher education has always been associated to the mechanisms of social stratification, creating and maintaining groups dependent on the State, while it resorted to these groups to fulfill all types of duties. This level of education is seen as a «factory of titles» for the occupations of great social prestige, which adapted itself to the needs of the liberal society, producing and reproducing the *status quo*, through the concentration of knowledge and of professional efficiency in the hands of predominant sectors. Nonetheless, Portugal, is still awaiting for a critical analysis of the responsibilities taken by the universities in the modeling of these elites. With a an historicalsociological approach, through a simultaneous quantitative and qualitative analysis, I will try to identify the social origin of the teachers and pupils of that institution, both their school and professional career, checking still what link was established with the political-administrative power.

Keywords: Portugal, Social Sciences, Higher Education, Elites, Prosopography.

**Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüleri'nin
Lisansüstü Tarih Eğitimine İlişkin Kimi Saptamalar**

Kemal ARI - Dokuz Eylül Üniversitesi

Özet

Türkiye'de, bilimsel araştırma yapmak ve lisansüstü eğitim vermek üzere kurulmuş üniversite rektörlüklerine bağlı olarak kurulan altı adet Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi enstitüsü bulunmaktadır. Yıllar içinde, adı ünlenmiş pek çok tarihçinin lisansüstü eğitiminde bir şekilde bu enstitülerin katkısı bulunmaktadır. Dokuz Eylül Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü de belirtilen enstitülerden yalnızca birisi ve Ege Bölgesi'nde bu nitelikte kurulmuş olan tek enstitüdür. 1986 yılından bu yana lisansüstü eğitim yapan enstitü, çalışmalarında Türkiye Cumhuriyeti Tarihi'nin ve onu ilgilendirdiği ölçüde de çevresel etkenlerin toplumsal, ekonomik, siyasal ve kültürel tarihsel süreçlerini ele alan araştırmalar ve bu konularda tezler yaptırmıştır. Enstitü'nün, genel çalışma alanları olarak öteki enstitülerle uyuşan yanları olduğu gibi, onu ayrı kılan özellikleri de bulunmaktadır.

Bunun yanı sıra, pek çok eğitim kurumunu kapsayan uygulama, yöntem ve kuramsal eksiklikler, enstitüler içinde geçerlidir. Türkiye'de tarih eğitimine ilişkin temel sorunlar, benzer biçimde adı geçen enstitülerin tarih eğitiminde de görülmekte; özellikle, kendilerine tanınan görev doğrultusunda, yakın tarih konularına bilimsel yaklaşımlarda temel yanlışlıklar gözlemlenebilmektedir.

Bu bildiride, Türkiye Cumhuriyeti Alanı'nın genel sorunlarından, amaçlarından, yöntemlerinden ve ele alınan dönemin zaman ve mekân kapsamından hareket edilerek, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüleri'nde yapılan yüksek lisans ve doktora eğitim ve öğretiminde karşılaşılan zorluklar, olması gerekenler ve yapılan tezlerle ilgili genel bir saptama yapılacak; ardından da adı geçen enstitülerdeki yüksek lisans ve doktora çalışmalarında Türkiye Cumhuriyeti Tarihçiliğine katkılar ve eksiklikler tespit edilerek, önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Enstitü, Tarih, Tarih Eğitimi

**Some Sights Related to the Master's Degree Education at the Atatürk Institute for Modern
Turkish History**

Kemal ARI - Dokuz Eylul University

Abstract

In Turkey, there are six Ataturk Institutes for Modern Turkish History connected to the universities rectors, which aim carrying out scientific research and graduate education. Over the years many renowned historians have benefited during their Master's Degree program from those Institutes. Dokuz Eylul University Atatürk Institute for Modern Turkish History is the only Institute representing the Aegean Region. The Institute providing an education to their students since 1986 assists students with their thesis on economic, political, cultural and social issues of Turkish Republican History. Whereas Dokuz Eylül University Atatürk Institute for Modern Turkish History has common points with others, it also has its own futures.

In addition to this, some application methods and theoretic insufficiencies is legally acceptable for those Institutes. Main problems about history education in Turkey are also true for aforesaid Institutes, especially on scientific approaches to recent history matters.

In this paper, it will be examined the general difficulties, goals and methods of Turkish Republican History. Thenceforth, arduousness being faced and contributions of the Institutes to historicism in the field of Turkish Republican History, during Master's Degree and PhD education in those Institutes is going to be explained in detail.

Keywords: Institute, History, Education of History

Emrullah Efendi'nin Eğitim Felsefesinde Meşrutiyet/Hürriyet-Bilim İlişkisi

Kemal BAKIR- Atatürk Üniversitesi

Özet

Türk tarihinde müstesna bir yere sahip olan ve beraberinde getirdiği anayasal hak ve hürriyetler ve düşünsel zenginlikler ile Osmanlı toplumunda bir "hürriyet" hareketi biçiminde algılanan II. Meşrutiyet, 19. Yüzyıl milliyetçilik akımlarının etkisiyle bir milli hürleşme hareketi biçimine dönüşmüştür. Bu etki ile de topyekûn milli kalkınma ve yenileşme hedeflenmiştir. Özellikle II. Meşrutiyet döneminin en ünlü ve etkili eğitim bakanlarından olan Emrullah Efendi ve dönemin diğer Türk aydınlarının çabalarıyla eğitim de bu düşünce ve gelişmelerden üzerine düşen payı almış, Tanzimat'tan beri süregelen hürleşme ve yenileşme hareketlerinin ve milli kalkınma arzusunun bir sonucu olarak eğitimde millileşme düşüncesi belirlemiştir. Bu bağlamda II. Meşrutiyet Türk toplumunun eğitimde yenileşme ve eğitim aracılığıyla milli kalkınma ve hürleşme yolundaki çabalarının yoğun bir şekilde hissedildiği bir dönem olmuştur. Emrullah Efendi de entelektüel bir eğitim bakanı olarak bu süreçte etkin rol almış, eğitim ve yükseköğretim üzerine etkili düşünceleri ileri sürmüş ve uygulamaya çalışmıştır. O, rasyonalist bir tutumla meşrutiyet/hürriyet, bilim, milliyetçilik ve eğitim arasında bir bağ kurmuş ve milli hürleşmenin ve kalkınmanın yolunu bilimsellikle karakterize ettiği eğitimde görmüştür. Bu çerçevede o, ortaya koyduğu eğitim teorisinde (Tuba Ağacı Nazariyesi) eğitim aracılığıyla yetiştirilecek seçkin aydınların (güzide münevverler) yine eğitim aracılığıyla halkı aydınlatıp milli bilinci uyandıracaklarını ve böylece de elde edilecek bilimsel üstünlüğün milleti refaha ve hürriyete kavuşturacağını düşünmüştür. Emrullah Efendi, bu düşünceleri ile, batılı, pozitivist karakterde bir *milli eğitim* düşüncesinin doğmasında öncü bir rol oynamış, milli hürleşmenin ve milli kalkınmanın ancak bilimsel bir temele oturtulmuş ve bilimsel bir zihniyeti geliştirecek bir *milli eğitim* ile mümkün olacağı kanaatini uyandırmıştır. Bu sunumda, Emrullah Efendi'nin felsefi açıdan temellendirmeye çalıştığı Meşrutiyet/hürriyet-bilim ilişkisi ve eğitime yansımaları ele alınarak açıklanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Meşrutiyet, Hürriyet, Bilim, Milliyetçilik, Eğitim.

The Relation of Constitutionalism/Freedom-Science in Emrullah Effendi's Philosophy of Education

Kemal BAKIR - Ataturk University

Abstract

2nd Constitutional Monarchy Period has an exclusive place in Turkish history and is perceived as a "freedom" movement in Ottoman Society has become a national form of freedom movement which brings along constitutional rights and freedom and intellectual richness, which under the impact of 19th Century nationalist movements. With this 'impact', total national development and innovation is aimed. With the efforts of especially Emrullah Effendi (one of the most famous and effective education ministers of 2nd Constitutional Monarchy Period) and the other Turkish intellectuals, education also has taken its part and a result of the desire for freedom, innovation movements and national development emerges the idea of being nationalized in education. In this sense, 2nd Constitutional Monarchy Period has become a period in which an intensive effort of Turkish society's innovation in education and national development and freedom through education has been felt.

As an intellectual education minister, Emrullah Effendi played an active role in this process, put forward efficient ideas on education and high education and tried to imply these ideas. He, with a rationalist attitude, established a mutual relation among constitutionalism/freedom, science, nationalism and education and he saw the way of national freedom and development in the education which he qualified with science. In this context, he revealed in his "Tuba Tree Theory" that the intellectuals to be brought up with education will enlighten the society by the means of education and they will raise national awareness. So, he thought that the scientific advantage to be obtained will make the society reach to prosperity and freedom. With these ideas, Emrullah Effendi played a pioneering role in arising the idea of national education which has occidental and positivist character, and evoked the consideration that national freedom and development can be possible with a national educational policy which is a scientific basis and would enhance a scientific thought. In this presentation, by dealing the relation of constitutionalism /freedom-science which Emrullah Effendi tried to ground philosophically and its reflection to education are tried to be explained.

Keywords: Constitutionalism, Freedom, Science, Nationalism, Education.

İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Ders Kitaplarındaki Türk Tarihine Yönelik Metinlerin İncelenmesi

Kürşad Çağrı BOZKIRLI - Kafkas Üniversitesi

Özet

Toplulukları yığın olmaktan kurtaran ve onların millet olmalarını sağlayan en önemli unsurların başında dil ve tarih birliği gelmektedir. Millet kelimesinin tanımlarına baktığımızda bu noktanın vurgulandığını görürüz. Ortak bir tarih ve dil şuurunun oluşması ve gelişebilmesi içinse, eğitim en önemli yoldur. Bu şuurun tam olarak verilebilmesi, her şeyden önce milletlerin kendi geleceklerine yaptıkları en önemli yatırımdır. Çalışmamızda devletin ilköğretim ikinci kademe öğrencileri için basıp, dağıttığı Türkçe ders kitaplarındaki tarihi metinler incelenerek, tarihsel dönemlere göre sınıflandırılacak, bunun sonucunda ise Türkçe ders kitaplarında yer alan tarihle ilgili edebi metinlerin, öğrencilerin milli tarihleri konusunda daha şuurulu olmaları için yeterli olup olmadığı tartışılacaktır.

Anahtar kelimeler: Ulusal Tarih Eğitimi, Türkçe Ders Kitabı, Milli Şuur

Examining Texts about Turkish History in Second Level Elementary Education Turkish Language Textbooks

Kürşad Çağrı BOZKIRLI - Kafkas University

Abstract

Most significant factors that save communities from being a heap and form a nation are common language and history. When the definitions of nation are considered, these points can be seen. In constituting and improving common history and language consciousness, education is the most important way. The ability to give this consciousness wholly is the most significant investment to nations' future. In this study, texts about historical issues in second level elementary education Turkish language textbooks printed and distributed by State will be examined, classified according to historical periods, as a result findings will be discussed if the literacy texts about historical issues in Turkish language textbooks are enough in constituting history consciousness in students.

Keywords: National History Education, Turkish Language Lesson's Book, National Consciousness

The Age of Reform: the Development of Public Education in Hong Kong, 1860s-1870s.

Edmond, K.K. Yau - University of Bristol

Abstract

Hong Kong, which had been a Chinese territory since the Qin Dynasty (221 BC-206 BC), was ceded to Britain in 1842 after the defeat of the Qing court in the Sino-British Opium War. The colonial Government started the intervention in public education in 1847 by offering small financial help to several village schools. A positive intervention did not happen until the early 1860s evidenced by the opening of the principal Government school, the Central School and the formal establishment of the Education Department. The focus of this paper is on a period which had been for a long time neglected or treated in an inferior way by researchers. Relying heavily on the original resources including Hong Kong Bluebooks, correspondences between Secretaries of State for the Colonies and the Governors, the Departmental Education Reports and contemporary works in the 19th Century, this paper concludes that the public education development in the 1860s and 1870s in Hong Kong was epoch-making. The opening of the Central School symbolized the beginning of a planned education policy in the Colony. The instruction of both the English and Chinese language in the Central School laid the foundation of the development of a bilingual curriculum which is still a mainstream curriculum in today Hong Kong. The Grant-and-Aid scheme, which subsidies were given to missionary schools,

extended the government control beyond the government schools. All these accomplishment was happened in these two decades. This period was the age of reform.

Keywords: Hong Kong Public Education Policy, Language Policy, Bilingual Curriculum, Grant-and-Aid scheme

Tarih Öğretiminde Hipotetik Soruların Kullanılması

M. Ahmet TOKDEMİR - Gazi Üniversitesi
A. Nihan EROL - Aksaray Üniversitesi

Özet

Tarih dersleri geçmişte vatandaşlık becerileri ve kimlik aktarımı için öğretilirken, günümüzde tarih dersleri ile öğrencilere bilimsel bakış açısı ve problem çözme becerisi gibi üst düzey düşünme becerileri de kazandırılmaya çalışılmaktadır. Problem çözme becerilerinin gelişmesinde kullanılan hipotetik sorular aynı zamanda beyin temelli öğretim stratejilerinden bir tanesidir. Hipotetik sorular, geçmişte olan bir olay ya da olgunun olmaması durumunda “eğer bu olmamış olsaydı...” veya geçmişte olmayan bir olay ya da olgunun olması durumunda “eğer şöyle olsaydı..” şeklinde kullanılır. Bu tip sorular aracılığı ile öğrenciler varsayıma yönelik olarak düşünme sergiler ve varsayımla ilgili problemin olası çözümlerini ortaya koymaya çalışırlar.

Çalışmamızın amacı, tarih öğretiminde hipotetik soruların kullanılması durumunda öğrencilerin bu sorulara nasıl cevaplar verdikleri ve bu cevapların tarihsel anlama, yaratıcı düşünme gibi bilişsel becerilere katkıda bulunup bulunmadığının öğretmenlerce nasıl değerlendirildiğinin incelenmesidir. Çalışmada Ankara, Trabzon, Yozgat ve İzmir’den 4 farklı öğretmene 12. sınıf öğrencilerine sorulmak üzere açık uçlu bir hipotetik soru verilmiştir. Öğrenciler bu soruyu yazılı olarak cevaplandırmış ve öğretmenler de verilen cevapları değerlendirmiştir.

Öğretmenlerin yaptığı değerlendirmelerde öğrencilerin bir kısmının sorulan sorulara yaratıcı cevaplar verebildikleri ve bu uygulamanın öğrencilerin karşılaştırma ve tarihsel anlamalarına katkı sağladığı görülmüştür. Öğretmenler, bu tür soruların öğrencilerin merak ve ilgisin artırdığını ancak her öğrencinin istenilen düzeyde cevap üretmediğini ve verilen cevapları değerlendirmede herhangi bir ölçütleri olmadığından sorunlar yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Tarih Öğretimi, Problem Çözme, Hipotetik Soru.

The Usage of Hypothetical Questions in History Education

M. Ahmet TOKDEMİR – Gazi University
A. Nihan EROL – Aksaray University

Abstract

Two main approaches come into prominence by looking at the aims of history education. However, in traditional approach, history lessons are taught for citizen attainments and transferring national identity, in contemporary method the aims for the students are to gain scientific aspects and to gain the ability of problem solving. Hypothetical question that used in problem solving skills is also the member of brain-based teaching strategy. These questions are used like “if it didn’t happen or if it happened what would be...” whether the action happened in the past or not. By these types of questions the students will be able to consider assumptions and they will be able to find solutions for potential problems.

The purpose of this study is analyzing the responses of children to hypothetic questions and how these answers are evaluated by the teachers. Our research model is qualitative students are asked to answer questions as essays with this study we investigated how students responded to questions and whether their answers contribute to their cognitive skills such as their understanding of history, creative thinking etc. We conducted this research among 12th class students in Ankara, Trabzon, Yozgat, İzmir with 4 different teachers’ students gave their written response to teachers and teachers evaluated the responses of students.

The results of the evaluation of the teachers it is seen that this hypothetic questions are useful for students' history understanding and comparison. The teachers expressed that this questions increased students interest and curiosities but they expressed about living problem because of they don't have any criteria for assessment.

Keywords: History Education, Problem Solving, Hypothetic Questions.

Avrupa Devletlerinin Türkiye İle Olan Dış Politikasını Öğrenmede Tarih Derslerinde Politik Karikatürleri Kullanabilir Miyiz? “Girit Örneği.”

Mehmet KÖSEOĞLU - Samsun Rıdvan Çelikel Anadolu Lisesi

Özet

Dış politikada ve kamuoyunda geçerli olan bir kanıyı araştırmak için o dönemin gazete ve dergilerinde sunulan karikatürlerin ayrı bir yeri vardır. Politik karikatürler, o dönemin sosyal, ekonomik, kültürel, politik yaşamın içeriğini ortaya koymada etkilidir. Ülkelerin birbirleriyle olan ilişkilerini ve olaylara bakışlarını öğrencilere sunmada önemli işleve sahiptir.

Tarih derslerinde karikatürü kaynak olarak kullanma, analiz etme, yorumlama ve değerlendirme yaygın değildir. Dış politikada bir konu üzerinde diğer devletlerin olaylara hangi açıdan baktıklarını yorumlamak için öğrencilerin basılı eserleri okuması yanında işlenen konu hakkında çizilmiş bir karikatürü incelemeleri kamuoyunu ve medyanın düşüncelerini yansıtmaları bakımından önemlidir.

Bu çalışmada politik karikatürler yoluyla öğrencilerin, uluslar arası alanda devletlerin bir bölgenin sorunu hakkındaki politikalarını daha iyi anlaması yönünden tarih derslerinde karikatürlerin etkisine yer verilecektir. Uygulama örnekleri olarak, 19.yüzyılın sonlarında Avrupa'nın gündeminde yer tutan Girit Sorunu (1896-1898) hakkında Punch, Der Floh başta olmak üzere Avrupa mizah gazete ve dergilerinde yayımlanan karikatürler sunulacaktır. Özellikle Der Floh gazetesinin 1896-1898 yıllarında yayımlanan 150 sayısı incelenmiş ve diğer ülkelerin başta İngiltere'deki Punch dergisi olmak üzere Girit Sorunu ile ilgili karikatürler taranmıştır.

Uygulama örneklerinde; karikatür üzerinden eleştirel düşünmenin 7 boyutuyla öğrencilere sorulacak sorularla onların o konuyla ilgili diğer devletlerin dış politikasını öğrenebilmelerinin önü açılabilir.

Girit sorununda İngiltere, Fransa ve İtalya karikatürlerinde Yunan yanlısı tutum görülürken; Almanya ve Avusturya karikatürlerinde tarafsız tutum vardır. Nitekim devletlerin izlediği dış politika da bu yöndedir. Devletlerin dış politikalarını öğrencilerin daha iyi kavrayabilmesi için 21.yüzyılın tarih derslerinde politik karikatürler etkinlik olarak yer almalıdır.

Anahtar Kelimeler: Dış Politika, Politik Karikatür, Girit, Osmanlı, Yunanistan.

II. Meşrutiyet Döneminde Mesleki Eğitimin Üç Sacayağı: Sanayi, Ziraat ve Ticaret Mektepleri

Mehmet Salih ERKEK - Dicle Üniversitesi

Özet

Osmanlı modernleşme sürecinin en önemli aşamalarından birisi olan II. Meşrutiyet döneminde siyasi, iktisadi ve sosyal alanlarda olduğu gibi eğitim alanında da önemli gelişmeler meydana gelmiştir. İttihad-Terakki Cemiyeti bir yandan ilk ve orta öğretimde kendi iktidarına ve meşrutiyete bağlı vatandaşlar yetiştirme gayreti içerisine girerken diğer yandan da devletin en büyük eksikliği olan milli bir burjuva sınıfını oluşturmak için mesleki eğitime önem vermeye başlamıştır. Osmanlı Devletinde meslek edinmenin geleneksel yolu çırak olarak bir ustanın yanına yetişmektir. Tanzimat döneminden itibaren bu usulün yanında mekteplerde disipline edilmiş bir mesleki eğitim başlamıştır. Bu çalışmanın amacı mesleki eğitim veren mektepler içerisinde büyük öneme sahip olan ticaret, sanayi ve ziraat

mekteplerinin 1908-1914 yılları arasındaki durumunu ortaya koymaktır. Başta arşiv kaynakları olmak üzere dönemin gazete ve dergilerine dayanılarak hazırlanan bu çalışma göstermiştir ki, II. Meşrutiyet'in getirdiği heyecan ile bu mekteplerde bir yenilik ve canlanma yaşanmasına rağmen özellikle Balkan Savaşlarının yıkıcı etkisi nedeniyle istenilen başarı elde edilememiştir.

Anahtar Kelimeler: II. Meşrutiyet, Eğitim, Sanayi Mektebi, Ziraat Mektebi, Ticaret Mektebi

The Tripod of Vocational Education during the Second Constitutional Period: Schools of Industry, Agriculture and Commerce

Mehmet Salih ERKEK - Dicle University

Abstract

During the Second Constitutional Period, which was one of the most important stages of the Ottoman modernization period, there were significant developments in not only the political, economical and social fields, but also in education. The Committee of Union and Progress tried to educate primary and secondary school students to become citizens who are loyal to their government and to the constitution. They also gave importance to vocational education to create a national bourgeoisie which was the largest deficit of the government. The traditional way of acquiring a profession in the Ottoman Empire was apprentice training. Since the Tanzimat reform era, a disciplined vocational education in schools began along with this training.

The purpose of this study is to present the condition of the schools of commerce, industry and agriculture during the years 1908-1914. This study which was prepared according to the newspapers and magazines of that period showed that although there was a reform and recovery in these schools due to the excitement the Second Constitutional Period caused, the desired success couldn't be achieved because of the destructive effect of the Balkan Wars.

Keywords: The Second Constitutional Period, Education, the School of Industry, the School of Agriculture, the School of Commerce

Türkiyede Tarih Öğretiminin Sorunları ve Çözüm Yolları Konusunda Aday Öğretmen ve Öğretmen Görüşlerinin Karşılaştırılması

Mehmet Suat BAL - Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Özet

Bu araştırmamızın amacı, tarih öğretiminin sorunları ve çözüm yolları konusunda aday öğretmen ve öğretmen görüşlerini ortaya koymak ve bu görüşler arasındaki farkları incelemektir. Tarih öğretiminin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi aşamalarında bir kısım problemler yaşadığımız açıktır. Bu konuda tarih öğretiminin sorunları ile yüz yüze olan ve uygulamada çözüm önerileri sunan öğretmenler ile teorik bilgileri bulunan aday öğretmenlerin görüşleri dikkate alınmalıdır. Bu görüşler akademisyenlere, programcılara ve diğer öğretmenlere faydalı olacaktır.

Bu araştırmada Gaziantep ve Kahramanmaraş başta olmak üzere farklı illerde bulunan öğretmen ve aday öğretmenlere 15 soruluk beşli likert tipinde bir anket uygulanmıştır. Her soruda bir sorun ve o soruna ait çözüm önerisi sunulmuştur. Katılımcılardan belirttiğimiz soruna ve çözüm önerisine ne derecede katıldıklarını belirtmeleri istenmiştir. Bizim belirttiğimiz sorun ve çözüm önerisine katılmayanların ise düşüncelerini yazarak belirtmeleri istenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarih Öğretimi Sorunları ve Çözüm Önerileri, Tarih Öğretmeni ve Aday Öğretmen Görüşleri, Tarih Öğretimi

Tarih Öğretiminde Gazetelerin Yeri ve Önemi: Tarih Öğretmenlerinin Görüşleri

Meltem TOKSOY ÇAĞAL - Tarih Eğitimi Uzmanı
Celal MUTLUER - Tarih Eğitimi Uzmanı

Özet

Tarih dersi; bireyleri toplumsal yaşama hazırlayan, onları içinde bulunduğu toplumun etkin bir üyesi haline getiren ve onlara temel hak ve sorumluluklarını öğreten en temel derslerden birisidir. Tarih dersinde, eğitim ortamını zenginleştirerek etkili öğrenmelerin gerçekleşmesini çeşitli araç gereçler sağlamaktadır. Bu bağlamda, gazeteler bireyin içinde yaşadığı toplumdan gelen konularla dolu olması, yaşamdaki problemlerle bireyleri karşı karşıya getirmesi, güncel ve ucuz olması bakımından tarih dersinde kullanılması gerekli en önemli araç- gereçler arasındadır.

Bu çalışmanın amacı; tarih öğretmenlerinin, tarih derslerinde gazetenin kullanılması hakkındaki düşüncelerini belirlemektir. Araştırmada Örnek Olay metodu kullanılmıştır. Çalışmanın evrenini Trabzon ve Karabük'te görev yapan tarih öğretmenleri oluşturmaktadır. Bu evren içinde, Trabzon ve Karabük il merkezinde çalışan 12 tarih öğretmeni araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Çalışmaya katılan öğretmenler rasgele (Random Sampling) seçilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak açık uçlu sorulardan oluşan anket kullanılmıştır.

Elde edilen verilere dayalı olarak, çalışmaya katılan öğretmenlerin bir kısmının gazetelerden yararlanmadıkları görülmektedir. Derslerinde gazeteyi kullanan tarih öğretmenlerinin bazılarının ise, bu materyalleri etkili bir biçimde kullanamadıkları anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tarih Öğretimi, Tarih Dersi ve Gazete, Aktif Tarih Öğretimi

Role and Importance of the Newspaper in History Education: The History Teachers' Opinions

Meltem TOKSOY ÇAĞAL
Celal MUTLUER

Abstract

The history lesson which has been prepared person in social life and to teach them fundamental right and responsibility is one of the important lessons. The various aids provide that to come true forcibly learning through to enrich of education atmosphere in history lesson. In this context, newspaper should be used between important material in history lesson because of containing civil disturbances, bringing to persons face to face problems of life, actual and cheap.

The aim of this research determines history teachers' thinking that newspaper has been used in history lesson. Case Study method was worked in this research History teachers who teach in province of Trabzon and Karabuk were accepted as population of the study. 12 history teachers who teach in two cities center were chosen sample for this study. These teachers were chosen by random sampling. Open-ended question survey was used to data collection.

As a result, the research indicates a part of teachers have not use newspaper, others have use newspaper but they don't know how to use it forcibly in lesson.

Keywords: Education of History, History Lesson and Newspaper, Active History Learning.

Annales Okulu'nun Siyasi Tarih Disiplinine Etkileri

Merve İrem YAPICI - Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

19. Yüzyıldan itibaren gerçekleştirilen tarihi bilimselleştirme çabaları, olaylara ve bu olayları gerçekleştiren kişilere odaklanmış, 1920'lere kadar anlatısal tarih anlayışını "bilimsel" olarak dayatmıştı. 19. yüzyılın ilk yarısında Ranke'nin liderliğindeki metodolojik tarihçiler, olgu merkezli bir anlayışı ileri sürerken, aynı yüzyılın ikinci yarısında başta Collingwood olmak üzere tarihselci ya da idealist olarak tanımlanan tarihçiler, olguların yanı sıra bu olguları gerçekleştiren kişilerin düşüncelerine de vurgu yapmaktaydılar. 1929 yılında kurulan Annales Okulu, kendinden önceki bu

tarihi bilimselleştirme çabalarına karşı çıkmış, tarihin düşünceleri ortaya çıkarılan insanların eylemleriyle sınırlandıramayacağını ileri sürmüştür. Olaylara odaklanan geleneksel anlatı tarihine karşı sorun odaklı bir tarih anlayışını benimseyen bu okul, bir tarihsel aktörün eylemlerini anlayabilmek için yaşadığı dönem ve koşulları da incelemenin gerekli olduğunu savunmuş, bundan dolayı disiplinler arası bir çalışmanın zorunluluğunu vurgulamıştır. Bu okula göre, tarihin incelenmesinde coğrafi, toplumsal, kültürel, dini ve ekonomik koşullar gibi birçok öge birarada değerlendirilmeli, yani bütüncül bir yaklaşım sergilenmelidir.

Bu bildirinin temel amacı, olay ve kişileri temel alan Siyasi Tarih disiplininin bütüncül tarih anlayışını savunan Annales Okulu'ndan ne ölçüde etkilendiğini ortaya çıkartabilmektir. Uluslararası İlişkiler alanındaki ilk disiplin olarak kabul edilen Siyasi Tarih, önceleri devlet adamlarının eylemleriyle sınırlı bir konuya sahipken, Annales Okulu'nun etkisiyle gerek konusunu gerek yöntemini giderek zenginleştirmektedir. Artık devletler arasındaki olayların nedenleri bireylerin düşüncelerinin ötesinde çok daha derin güçlerde aranmakta, uluslararası ilişkilerin yalnızca diplomatik gelişmeleri değil, onların yer aldığı ekonomik, toplumsal ve düşünsel çerçeveler de ele alınmaktadır. Bu bağlamda farklı disiplinlerden faydalanan Siyasi Tarih çalışmalarının giderek daha sağlam analizler çıkaracağı beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Annales Okulu, Siyasi Tarih, Braudel, Zaman, Bütüncül Tarih Anlayışı.

The Effects of Annales School on the Discipline of Political History

Merve İrem Yapıcı - Adnan Menderes University

Abstract

The efforts of scientification of history starting from the 19th century focused on the events and the people who made those events and imposed narrative history as if it was scientific. While methodological historians on the leadership of Ranke urged a fact-centered understanding in the first half of the 19th century, in the second half of the same century historians including Collingwood - who were named as historicist or idealist - emphasized on facts and the idea of the people who performed those facts. Annales School - established in 1929 – opposed whole previous efforts of scientification of history and urged that history should not be circumscribed with the events of the people whose idea were uncovered. This school adopts issue-centered conception of history instead of traditional narrative history that focuses on events. In order to understand actor's events, it emphasizes the necessity of an analysis on the era and the conditions surrounding the historical actor. Therefore, it highlights the urgency of an interdisciplinary work. According to this school, so many factors such as geographical, social, cultural, religious and economic conditions must be considered together in analyzing the history.

The basic objective of this paper is to unearth to what extent event and people based Political History discipline is influenced by Annales School's totality approach. Political History, which is regarded as the earliest discipline of International Relations, formerly had a subject limited to the events of the statesmen. However, thanks to the emergence of the Annales School it enriches both the subject and methodology. Henceforth, events among states are searched deeply beyond the idea of individuals and not only the diplomatic developments of international relations but also economic, social and intellectual frameworks in which diplomatic developments are based are handled. In this context, it is expected that Political History works - which utilize different disciplines - will gradually derive stronger analysis.

Keywords: Annales School, Political History, Braudel, Time, Totality Approach of History.

Ders Kitaplarında, Kurtuluş Savaşı Dönemiyle İlgili Kullanılan Fotoğraflar Üzerine Bir İnceleme

Mesut ÇAPA - Karadeniz Teknik Üniversitesi

Özet

Tarih öğretiminde, geçmişten günümüze kalan her türlü görsel malzemenin ayrı bir önemi vardır. 20. Yüzyılın başından itibaren yaygın olarak kullanılan fotoğraflar bir olayı, gelişmeyi ve tarihsel olguyu analiz edip yorumlamayı sağlar. Fotoğraflar, tarihte belli dönemlere ilişkin izlenimlerimizin şekillenmesinde önemli bir rol oynadığı gibi, yakın geçmişi hatırlamamız için referans noktaları sağlamaktadır. Bu sebeple, tarihsel fotoğrafların sistematik bir biçimde incelenerek yorumlanması ayrı bir önem kazanmaktadır.

Cumhuriyetin ilk yıllarından günümüze, ilk ve ortaöğretimde okutulan ders kitaplarında Kurtuluş Savaşı dönemiyle ilgili fotoğraflar, daha ziyade metni aydınlatıcı görsel malzeme olarak yer almaktadır. Bildiride, muhtelif ders kitaplarındaki tarihsel fotoğraflar tespit edilerek tarih öğretimi açısından değerlendirilmeye çalışılacak; ayrıca, bu fotoğrafların tarih öğretiminde kullanılmasıyla ilgili örnekler sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kurtuluş Savaşı, Mustafa Kemal, Ders Kitapları, Tarih Öğretimi, Tarihsel Fotoğraflar

Examination Photograph of Turkish Independent War in History Textbooks

Mesut ÇAPA - Karadeniz Technical University

Abstract

Different materials which are about past can be used in history education. One of these materials is photograph which provides valuable information about past. For this reason historical photographs should be analyzed carefully. Photographs made the historical topics more clear are also used in history textbooks to illuminate historical events in the eyes of students. In this paper, different photographs of history textbooks about Turkish Independent War are examined.

Keywords: Independence War, Mustafa Kemal, History Textbooks, History Education, Historical Photographs

Üniversiteye Giriş Sisteminin Tarih Eğitime Olan Etkileri ve Bu Bağlamda Eğitim Sistemi İçinde Sosyal Bilimlerin Yeri

Mithat Kadri VURAL - Dokuz Eylül Üniversitesi

Özet

Türk modernleşme hareketinin yararcılığa ve işlevselciliğe dayanması, bu topraklarda eğitimin içinin doldurulmasında, üniversitelerin örgütlenişinde ve meslek seçiminde sayısal kökenli disiplinlerin her zaman daha fazla rağbet görmesine neden oldu. Bütün bunlara bağlı olarak kısa vade de toplumsal çıkar ve yarar sağlayamadığı, fazla işlevsel olmadığı düşünülerek sosyal bilimler hem eğitim sistemi içinde, hem de toplumsal algıda gerekli olan karşılığı bulamadı. Ancak bu durum, eğitim sistemi içinde ve toplumsal algıda son yıllardaki kadar olumsuz hiç olmamıştı. Ösym tarafından 1998'den itibaren üniversite giriş sisteminde yapılan değişiklikler sonucunda artık okullarda "sosyal bilimler" diye bir alanın sadece isimden ibaret hale geldiği ve bu alanın fiilen kapandığı açık bir şekilde görülmektedir.

1998'de yapılan üniversiteye giriş sistemindeki değişiklik ile "sosyal bilimler" puan türü ile öğrenci alan birçok bölüm "eşit ağırlık" puan türü ile öğrenci almaya başladı, buna bağlı olarak sözel puanlarla öğrenci alan üniversite kontenjanları ciddi oranda daraltıldı. Böylece okullarda öğrencilerin "sosyal bilimler" alanını tercih etmesinin önü kapatılmış oldu. Çoğu önemli okulda "sosyal bilimler" alanı açılmadı, bu bölüme gitmek isteyen öğrenciler, veliler ve öğretmenler tarafından diğer bölümlere yönlendirildi. Hatta liselerde "sosyal bilimler" alanında okuyan öğrencilere yönelik olumsuz bir bakış açısı gelişmeye başladı. Dolayısıyla 1998'de yapılan puan türü değişiklikleri okullarda sosyal bilimler

kökenli disiplinlere ciddi bir darbe vurdu. Milyonlarca öğrenci temel eğitimde sosyal bilimlere dayalı mantığı ve bu disiplinlerdeki birçok kavramı yeteri kadar öğrenmeden üniversiteli oldu. 1999 yılından itibaren uygulanan bu değişikliğin zaman içinde iyileştirilmesi beklenirken, yapılan bazı düzenlemeler sonucunda ortaya sosyal bilimler açısından daha vahim bir sonuç çıktı. Sınav sisteminin temel amaçlarından biri de, öğrencinin yeteneğini ders düzeyinde ölçerek, üniversite de gideceği bölümün müfredatı ile uyumlu hale getirmektir. Üniversitelerde birçok bölümün müfredatı “insan ve toplum” merkezli olmasından dolayı sosyal bilimler mantığına uygun olarak düzenlenmiş durumda, buna karşın Ösym bu bölümlere eşit ağırlıklı puan türü ile öğrenci alıyor. Özellikle bu durum Hukuk, Siyaset Bilimi, Kamu Yönetimi, Uluslararası İlişkiler gibi yüksek oranda talep gören bölümler içinde geçerli. Bu bölümleri okumaya karar veren bir öğrenci öncelikle lisede “eşit ağırlık” alanına kayıt olmak zorunda, bu alanın dersleri Matematik-Türkçe ağırlıklı olup, lisede bu alanda okuyan öğrencilerin alan dersleri arasında Tarih, Felsefe, Psikoloji, Sosyoloji ve Mantık gibi dersler yer almamaktadır. (Sadece belli sınıflarda ortak dersler olarak Tarih ve Felsefe okutulmaktadır) Dolayısıyla yukarıda isimleri geçen bazı bölümlerin temel mantığı ve müfredatı, sosyal bilimlere dayalı olmasına rağmen, Ösym bu bölümlere öğrenci alırken matematik başarısını ciddi oranda belirleyici hale getirmekte, öğrencilerin sosyal bilimlere olan yatkınlığını ölçmeyi dışlamaktadır. Nerdeyse tamamen matematik başarısına dayalı olarak Hukuk, Siyaset Bilimi, Kamu Yönetimi gibi bölümleri okumaya hak kazanan öğrenciler üniversiteye gittiklerinde okuma kültürü, sosyal bilimler mantığı ve formasyonu gerektiren derslerle karşılaşmakta, bu da öğrencilerin üniversite eğitimlerinde hem zorlanmalarına hem de sahip oldukları yetenekler ile kendilerinden beklenenleri karşılayamayıp mesleklerinde mutsuz olmalarına yol açmaktadır.

Bu çalışmada yukarıda anlatılanların doğrultusunda 1998’den itibaren üniversiteye giriş sisteminde yapılan değişikliklerin Tarih eğitimine olan etkileri üzerinde durulacak, özellikle okullarda “sosyal bilimler” alanı seçen öğrenci sayısının azalması ve kalitesinin düşmesinin yarattığı sonuçlara dikkat çekilecektir. Bütün bunlardan hareketle eğitim sistemi içinde ve toplumsal algıda sosyal bilimlere olan bakış bu çalışmada vurgulanacak bir diğer nokta olacaktır. Son söz olarak, Sosyal bilimlere bağlı disiplinlerin bu kadar arka planda kaldığı bir lise eğitimi ve üniversite giriş sisteminin, genç zihinlerin şekillenmesinde yarattığı sonuçlar ciddi olarak ülkenin geleceği açısından tartışılmaya muhtaçtır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Üniversite Giriş Sistemi, Sosyal Bilimler

Effects of the University Entrance System to the History Education and in This Context the Place of Social Sciences in Education System

Mithat Kadri VURAL - Dokuz Eylül University

Abstract

Since the modernization movement based on pragmatism and functionalism, numerical origin disciplines have always seen more demand especially on organization of universities, career choice and education. Depending on all this, it was thought that social sciences in short term could not benefit social interest and advantage therefore, both in education system and social perception it could not see the necessary attention. But this situation has never been so bad both in education system and social perception. As a result of changes made by OSYM (Student Selection and Placement Exam) in 1998, it can be virtually and easily seen that there is no “social sciences” in schools anymore.

With the system changing in 1998, many section requiring “social sciences” score type changed into “equal weight” score type. Depending on this condition, the university student quotes demanding social science score type was constricted significantly. Thence, Students preferring to study at “social sciences” were prevented. In many important schools “social sciences” field were not opened, students willing to study at that field were diverted into some other divisions. Moreover, it began to develop a negative outlook against to “social sciences” in high schools. Hence this application struck a serious blow to social science origin disciplines. Millions of students entered universities without even having satisfactory information about concepts in those disciplines and the rationality based on to social sciences. Since the application in 1999 while it was expected to improve over time, due to that some arrangements the situation of social sciences got worse. One of the most important targets of the exam was to harmonize with the curriculum the student would face in university by measuring the students’ ability through courses. Because, most of the section’s curriculum was “people and society” in universities, after all OSYM selects students according to “equal weight” score type. Especially this situation admissible for Law, Political Sciences, Public Administration, International Relations that requested more that other sections. One who decides to

study on one of those sections has to register “equal weight” field. And this field’s courses predominantly are Mathematics and Turkish Literature and students studied in those fields have no chance to get History, Philosophy, Psychology, Sociology, Logic courses. (Only some specific classes History and Philosophy are given as common courses.) Although main logics and curriculum of some sections mentioned above based on social sciences, Osym, disregards the ability of students on social sciences by giving priority to their Mathematical talents. Students deserved to study at Law, Political Sciences, and Public Administration face social classes when they get to the universities. This caused them to feel unhappy and limitation of their capabilities.

In this work, the effects of the university entrance system to the history education is going to be examined in accordance with the above-mentioned information and especially it will be deeply questioned the reason why “social sciences” students are decreasing and the quality of social science is getting worse. Apart from this it will be emphasized the outlook to social sciences in both social perception and education system. Finally, why social sciences are being allowed to remain in background in high schools and the effect of the university entrance system in shaping the young minds is needed to be discussed for the future of the country.

Keywords: Turkey, University Entrance System, Social Sciences

Yenilenen Öğretim Programlarının Felsefesinin Benimsetilmesine Tarihimizden Örnek Bir Çalışma: Herkesin Nelere İhtiyacı Vardır?

Miyase Koyuncu KAYA - İlköğretim Genel Müdürlüğü
Niyazi KAYA - İlköğretim Genel Müdürlüğü

Özet

I. Dünya Savaşından sonra Anadolu'nun düşman işgaline uğramasıyla Mustafa Kemal'in önderliğinde başlayan Milli Mücadele yıllarında eğitim alanında 15 Temmuz 1921'de toplanan Maarif Kongresi ile ulusal bir aydınlanma çalışmalarına başlanmıştır (Akyüz, 2001). Maarif Kongresi yanında, I. Heyet-i İlmiye, II. Heyet-i İlmiye ve III. Heyet-i İlmiye adıyla üç önemli kongre daha toplanmıştır (Sakaoğlu, 2003). Eğitim işlerinin bütün yönleriyle ele alındığı, sorunların tartışıldığı devrin en önemli toplantılarını teşkil eden Heyet-İlmiyelerde alınan kararlar Yeni Türk Devletinin eğitim politikalarını şekillendirmiştir.

Bu çalışmada “Cumhuriyet Maarifi”nin sorunları için toplanan III. Heyet-i İlmiyede alınan kararlar sonucunda yeniden düzenlenen bütün okulların programları ve ders kitaplarının ıslahına öncülük edecek çalışmalardan biri olan “Herkesin nelere ihtiyacı vardır?” (Unat, 1927) etkinliği 2003 yılında yenilenmeye başlanan ilköğretim programlarının dayandığı oluşturmacı yaklaşıma göre analiz edilmiştir.

Araştırma nitel bir araştırma olup III. Heyet-i İlmiye toplantısından sonra yenilenen ilk öğretim programına göre yazılmış herkesin nelere ihtiyacı vardır? Etkinliği ile 2005 ilköğretim sosyal bilgiler 4 programında yer alan Üretimden Tüketime ünitesinde yer alan etkinlikler karşılaştırılarak incelenmiştir.

Günümüzden 83 yıl önce kaleme alınan herkesin nelere ihtiyacı vardır? etkinliği öğrenci merkezli aktif öğrenme ilkelerini öne çıkarmasıyla birçok açıdan 2005 yılından sonra oluşturmacı yaklaşıma göre kaleme alınan sosyal bilgiler 4 öğrenci çalışma kitabındaki etkinliklerden ileride olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Heyet-İlmiye, Müfredat, Etkinlik, Aktif Öğrenme, Sosyal Bilgiler

A Sample Activity for Adoption of Renewed Curriculum's Mentality: “What Does Everybody Need?”

Miyase Koyuncu KAYA - İlköğretim Genel Müdürlüğü
Niyazi KAYA - İlköğretim Genel Müdürlüğü

Abstract

After the First World War Anatolia was occupied by the Entente Powers and Independence War began under the leadership of Mustafa Kemal. Throughout these years with Congress of

Education on 15th July 1921 the activities on national enlightenment had been started. (Akyüz, 2001) Alongside the Congress of Education in 1921 there were three important Commissions of Learning (Heyet-i İlmiye) in 1923, 1924 and 1926 (Sakaoğlu, 2003). The decisions of commissions of learning in which the problems of education had been debated and all aspects of education had been discussed shaped the new Turkish government's politics on education.

In this study the activity of "What does everybody need?" (Unat, 1927) which was one of the decisions of 3rd commission of learning (heyet-i ilmiye) in 1926 as a sample work pioneering improvement of text books and curriculum of all schools has been analyzed in accordance with constructivist approach which is the base for new curriculum of primary education in 2003.

This study is a qualitative research in which the activity of "what does everybody need?" written for renewed curriculum of primary education after 3rd commission of learning (heyet-i ilmiye) of 1926 has been compared with the activities in the unit of "From Production To Consumption" in Social Studies 4 curriculum of 2005.

At the end of the study it is confirmed that the activity of "what does everybody need?" of 1926 is much more appropriate to constructivist approach than the activities on Social Studies 4 student's work book of 2005.

Keywords: Commission of Learning, Curriculum, Activity, Active Learning, Social Studies

Öğretmen Adaylarının Tarihi ve Kültürel Eserler Hakkındaki İlgisi ve Farkındalıklarının İncelenmesi

Murat KEÇE – Milli Eğitim Bakanlığı
Erkan DİNÇ – Uşak Üniversitesi

Özet:

Bu araştırmanın amacı sosyal bilgiler öğretmenliği programlarının 3. ve 4. sınıflarına devam eden öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri kentte bulunan tarihi-kültürel eserler hakkındaki farkındalık ve ilgi düzeylerini belirlemektir. Bilindiği üzere savaşlar, barışlar, antlaşmalar ve önemli şahsiyetler tarihin ve tarih öğretiminin başlıca konularını oluşturmaktadır; bu da yerel ve sözlü tarih gibi öğrenenleri doğrudan ilgilendiren temaların arka planda kalmasına yol açmaktadır. Okulda tarih öğrendiğini düşünen bir öğrencinin evinin 100 metre yakınındaki tarihi caminin ya da çeşmenin ne zaman ve kim tarafından yaptırıldığını bilmemesi gibi durumlara sıkça rastlanabilmektedir. Bu çalışma öğretmen adaylarının kısıtlı da olsa hayatlarının bir bölümünü geçirdikleri bir yerleşim yerinde bulunan tarihi-kültürel eserlerin ne derece farkında olduklarını ve bu eserler bağlamında geçmiş ilgilerinin hangi düzeyde olduğunu ortaya koymak amacıyla yapılmıştır.

Çalışmanın örneklemini Niğde Üniversitesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği programında okuyan 181 3. ve 4. sınıf öğrencisinden oluşturmaktadır. Araştırma verileri araştırmacılar tarafından geliştirilen farkındalık anketi aracılığı ile toplanmıştır. Katılımcıların tarihi-kültürel eserler hakkındaki bilgi, farkındalık, ilgi ve kanaatlerine ulaşmak için hazırlanan ölçekte duyuşsal ve bilişsel alanda 26 maddeden oluşan önermeler yer almaktadır. Araştırma bulgularına göre öğretmen adaylarının genel olarak Niğde'deki tarihi-kültürel eserler hakkındaki farkındalıkları yeterli seviyede değildir. Ayrıca, 4. Sınıf öğrencilerinin 3. Sınıf öğrencilerine göre ve erkek öğretmen adaylarının kız öğretmen adaylarına göre tarihi-kültürel eserler hakkındaki farkındalıklarının daha yüksek olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Tarihi ve Kültürel Eserler, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayları, Farkındalık

Teachers' Awareness and Interest on Historical and Cultural Sites

Murat KEÇE- National Ministry of Education
Erkan DİNÇ – Uşak Üniversitesi

Abstract:

This study aims to find out the level of third and fourth year social studies student teachers' awareness and interest on historical and cultural sites in their locality they study. As it is widely known, war, peace, peace treaties and great personalities dominates the content of history and history

teaching in most cases. And this peripheralises those historical themes like oral and local history that serve more relevant and interesting matters for learners. In today's Turkey, it is quite likely to see many students who are aware of series historical issues from national and international history, but not having any clue about the construction date of a local mosque or fountain, or the name of the person who financially supported that construction. Starting from this point this study aims to exert the degree of student teachers' awareness of historical and cultural sites and monuments in the local environment in which they spent a part of their life.

Third and fourth year student teachers from Nigde University, Social Studies Teacher Education Programme constitute the sample of this study. An awareness questionnaire prepared and designed by the researchers is used for data collection. There are 26 statements, from both cognitive and emotional domains, located in the questionnaire are prepared to reveal the participants knowledge, interest, awareness and view points on historical sites and monuments. The findings reveal that the level of the participants' awareness of historical sites and monuments from the locality are not sufficient. Besides, the level of awareness is higher in fourth graders and male students than those of third graders and females.

Keywords: Historical And Cultural Sites And Monuments, Social Studies Student Teachers, Awareness.

Muallimler Birliği Cemiyeti'nin Taşradaki Faaliyetleri (1925-1926)

Murat KÜÇÜKUĞURLU- Karadeniz Teknik Üniversitesi

Özet

Türkiye'de öğretmenlerin mesleki örgütlenmesi ilk olarak II. Meşrutiyet döneminde gerçekleşmiş, Cumhuriyet'in ilanından sonra ise Ankara merkezli Muallimler Birliği Cemiyeti, en önemli meslek teşekkülü olarak ortaya çıkmıştır. Bu cemiyet, yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin eğitimde koyduğu temel hedefleri gerçekleştirmek, öğretmenleri bu hedefler etrafında toplamak ve halkın eğitim düzeyini geliştirmek gibi gayelerle faaliyet göstermiştir. Bildirinin amacı, Muallimler Birliği Cemiyeti'nin taşradaki teşkilatlanması ve ilk yıllardaki faaliyetlerini incelemek ve irdelemektir. Bildiride cemiyetin taşta teşkilatlarının nitelikleri, yaptıkları faaliyetlerin benzerlik ve farklılıkları ele alınmıştır. Bildiri hazırlanırken, başta Muallimler Birliği merkezinin çıkardığı mecmua olmak üzere, döneme ilişkin gazeteler, mecmualar ve arşiv belgeleri taranmış ve değerlendirilmiştir. Sonuç olarak, Muallimler Birliği taşra teşkilatlarının, genellikle merkezin talimatları doğrultusunda hareket ettikleri, ayrıca buldukları yörelerin öncelik ve ihtiyaçlarına göre bazı farklılıklar arz ettikleri ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Muallimler Birliği, Taşra, Eğitim

The Provincial Activities of Teachers Union Association (1925-1926)

Murat KÜÇÜKUĞURLU- Karadeniz Technical University

Abstract

The professional organization of teachers in Turkey began after the declaration of Constitutional Monarchy. After the declaration of the republic, Teachers Union Association in Ankara was the most important professional formation. The aims of this organization were to carry out the targets about education determined the Republic of Turkey, to gather the teachers around the target and to raise the level of public education. This paper aims to examine the provincial organizations this union and their activities, and investigate the qualities, similarities and differences of these organizations. In this study we evaluate the magazine belong to union center, other magazines, newspapers and archival materials. As a result, the provincial organizations were in operation in accordance with the instructions of the center but also varied according to regional priorities and needs.

Keywords: Teachers Union, Province, Education

Dilthey'da İnsan ve Tarihsellik

Mustafa CİHAN - Atatürk Üniversitesi

Özet

Dilthey, Alman Tarih Okulu içerisinde yetişen, önemli bir filozof ve kültür tarihçisidir. O, bilim olarak tarihin sorunlarını, bu bilimin içinden gelerek tanıma ve bilme fırsatları yakalamıştır. Dilthey, tarihsel-toplumsal gerçekliğe doğa bilimsel yöntemlerle yaklaşmanın yanlışlığı üzerinde durarak, söz konusu gerçekliği "tin bilimleri" kavramı ile epistemolojik bağlamda temellendirmeye çalışmıştır. Dilthey'a göre insan yaşamı tarihsel olarak oluşan bir gerçekliktir. Başka bir deyişle, insanın özü tarihselliktir. Bu bağlamda Dilthey, insanı evrenselci ve akılcı açıdan açıklamaya çalışmalarını karşısında yer alır. O, bu konuda daha çok, tarihselci ve hermeneutik bir yaklaşımı tercih eder. Ona göre, tinsel dünya, bir doğal olgu dünyası değil, bir anlam dünyasıdır. Bu dünya, tinsel öğeler (ilke, değer, kural, norm ve ide vb.) ışığı altında görülebilecek olan, insani-toplumsal etkinliklerin dünyasıdır. Bu nedenle insani-toplumsal olanları, doğal bir olgu gibi açıklamaya değil, öncelikle onları anlamaya çalışmalıyız. Çünkü tarihsel-toplumsal gerçeklikler, ancak tinsel nedenlere göre anlaşılabilir olan bir alandır. İşte bu sunumumuzda Dilthey'in "İnsan ve Tarihsellik" konusundaki görüşlerinden yola çıkarak, insanı, tarihsel ve toplumsal gerçekliklerinden soyutlayarak anlamaya ve yorumlamaya çalışmanın mümkün olup olamayacağını tartışmaya çalışacağız.. Ayrıca bu konuda, günümüzde yaşanan bazı toplumsal sorunlara da ışık tutması açısından, bir takım önerilerde bulunacağız.

Anahtar Kelimeler: Dilthey, İnsan, Tarihsellik

Human and Historicism in Dilthey

Mustafa CİHAN – Ataturk University

Abstract

Dilthey is remarkable philosopher and culture historian who was educated and grown up in German History School. As a person who was born into the science of history, he could have the opportunity of meeting and knowing the problems of history as a science. Emphasizing on the fallacy of approaching historical-social reality with the naturalist methods, he tried to found the so-called reality on the concept of "science of spirit" in terms of epistemology. According to Dilthey, human life is a reality which occurs in a historical way. In other words, the essence of human being is historicism. In this respect, Dilthey opposes the efforts of defining human in terms of universe and reason. He rather prefers historical and hermeneutics approaches, According to him, world of spirit are a world of meaning, not a world of natural phenomenon. Because of that reason, we should primarily try to understand, the things that are human-social, not to define them as natural phenomenon. In the presentation, we will try to discuss whether or not it is possible to be able to understand and interpret human by isolating it from its historical and social realities and starting from Dilthey's thoughts and ideas on "Human and Historicism". Besides, we will present some offers to enlighten some social problems that are being experienced nowadays in this manner.

Keywords: Dilthey, Human, Historicism

Türk Tarih Eğitiminde Avrupa Merkezilik Sorunu

Mustafa DEMİRCİ - Selçuk Üniversitesi

Özet

Tarihçiliğimizin teorik ve kuramsal zayıflığın bıraktığı boşluğu, Avrupa tarihini merkeze alarak geliştirilen, ilerleme felsefesi ile bütünleşen, mitler ile kurgulanış, XIX.asır romantizminin ürettiği tarih felsefeleri üzerinde yükselen kavramlar ve kategoriler doldurmaktadır. Bu durumun en belirgin olduğu alan ise "Tarihi devirler" ya da "Tarihin dönemlendirilmesi" meselesidir. Hıristiyanlık ve Aydınlanma felsefesine dayanarak ortaya konan "Eski, Orta, ve Yeni Çağ" gibi kategoriler, sadece Avrupa'ya ilişkin konuların düşünülmesine elverişlidir. Oysa farklı bir düzenekte ve ritimle ilerleyen başka tarihlerin

değerlendirilmesinde kullanılması ne kadar doğrudur? Mesela: Ortaçağın başlangıcı kabul edilen Batı Roma'nın yıkıldığı M.S. 476 yılı Çin, Hint ve Batı dışı dünyayı ne kadar derinden etkilemiştir? "Ortaçağ" kategorisinin Avrupa için ifade ettiği mana, İslam, Çin ve Hint uygarlıkları için aynı şeyi mi ifade eder? Garpta "Ortaçağ" silinmeye yüz tutarken; Şarkta, Osmanlı, Babür, Safevî imparatorlukları; Çin'de Ming hanedanı en parlak zirvelerini yaşıyorlardı. Dolayısıyla İnsanlık tarihi Avrupa'daki gelişmelere indirgenemeyecek kadar büyüktür. Yüzyıllardır insanların yaşadığı bir bölgenin Avrupalılar tarafından keşfedilmesini ifade eden Coğrafi keşifler tabiri bile bütünüyle Avrupa merkezci bir yaklaşımın ürünüdür. Bilim alanındaki gelişmelere bakıldığında insanlık tarihinde sanki Avrupa kıtasındaki gelişmelerin dışında başka medeniyet ve milletlerin katkısı yok denecek kadar azdır. Halbuki barut, pusula, kağıt, taş baskı aletleri gibi pek çok gelişme Çin'de ortaya çıkmıştır. Astronomi, Cebir, Botanik, Optik ve pek çok felsefi problemin yeniden ele alınışı Ortaçağ Müslüman medeniyetinin ürünüdür. Bu gelişmeler olmasa Avrupa medeniyetinin sadece kendi köklerine dayanarak dirilmesi imkansızdır. Bu yaklaşım Avrupa ya da Germen-Roma uygarlığının evrensel insan uygarlığıyla özdeş olduğu ve eski Yunan'dan beri kesintisiz ve doğrusal bir ilerleme içinde geliştiği varsayımına dayanmaktadır. İnsanlığın gelişiminde Doğulu uygarlıkları statik, değişmez geri ve tarihin ilk devirlerinde kalkmış olarak tanımlar. İronik bir şekilde "Statik Doğu" varsayımına dayalı Avrupalı ön yargılarla örtüşmektedir. İşte bu türden Avrupalı tarih tasniflerinin ve tezlerinin karşısına bir alternatif konulmadıkça, onların oluşturduğu imajlar zihinlerde kökleşme tehlikesi taşır. Bu da zihinsel konforumuzda bir bozulma ve geçmiş algımızda bir şaşılma getirebilir. Bu tasniflere yansıyan diğer tarihlerin görüntüsü, kırık-dökük bir mercekten yansıyan karmaşık ışıklara benzer. Bu sebeple tarih eğitiminde Avrupa merkezci yaklaşımları ayıklayıp, kendi tarihi dinamiklerimize bağlı bir bakış açısının konması hayati bir sorudur.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Tarih Eğitimi, Avrupa Merkezizetçiliği

Ortaöğretim Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Şiir Kullanımı ve Öğretmenlerin 'Şiir Kullanımı'na İlişkin Görüşleri

Namık ÇENCEN- Gazi Üniversitesi
Neval AKÇA- Gazi Üniversitesi

Özet

20. Yüzyılda eğitim alanında yapılan araştırmalardan öğrencilerin nasıl öğrendiği, öğretim sırasında nelerden, nasıl etkilendiği ve etkili bir öğretim için bunların nasıl uygulanacağı gibi hususlardan önemli sonuçlar elde edilmiştir. Eğitim alanında meydana gelen olumlu gelişmelere rağmen, bilgi çağı ya da teknoloji çağı olarak ifade edilen 20. yüzyılda bilgi üretiminde, teknoloji ve iletişim alanında önemli gelişmeler olmuş ve insanların gereksinimleri bu yönde değişmiştir. Meydana gelen değişim ve gelişmeler, ulusları; okulların işlevi, eğitim sistemi ve müfredatların toplumun ihtiyaçlarını ne derecede karşılayıp karşılamadığını sorgulanmaya başlamış ve "Ne öğretilim?" "Nasıl öğretilim?" gibi soruların cevaplarını arama çabası içine sokmuştur.

Eğitim okulöncesinden yükseköğretime, müfredattan ders kitabına, öğrenciden öğretmene, amaçlardan hedeflere, yöntemlerden materyallere, aileden çevreye kadar çok geniş bir yelpazeyi kapsar. Günümüz eğitim sistemleri, müfredatlar, ders kitapları, öğretim yöntemleri gözden geçirilerek çağın gereksinimleri doğrultusunda düzenlenirken, eğitim ve öğretim alanındaki problemler de her geçen gün artmaktadır. Öğrenme sürecinde "öğrencilerin bilgiyi nasıl daha iyi öğrendiği", "öğrencilerin tarihi nasıl daha iyi öğrendiği ve sevdiği", "tarihe karşı ilgi ve tutumlarının nasıl gelişeceği", "İnkılâp tarihi dersinde ne, niçin öğretilmelidir?", "İnkılâp tarihinin içeriği nasıl öğretilbilir?" gibi cevap bekleyen Atatürk ilke ve İnkılâpları öğretimi ile ilgili sorunlar mevcuttur.

Değişen ve gelişen günümüz eğitim sisteminde "orquestra şefi" rolü biçilen öğretmenin yeri, eğitim süreci içinde çok önemlidir. Öğrenme-öğretme sürecini planlayan öğretmen, bu süreci planlarken farklı öğretim yöntemleri ve materyalleri kullanarak İnkılâp tarihi derslerini ezber ve tek düze anlatımdan kurtararak, kazandırılması hedeflenen beceri ve davranışları gerçekleştirecektir. Bu süreçte de İnkılâp tarihi öğretiminde edebi ürünler vazgeçilmez unsurlardandır.

Bu araştırmada, 11. sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde tarih öğretmenlerinin bir edebi ürün olarak şiirin kullanımına ilişkin görüşleri üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ortaöğretim, İnkılâp Tarihi, Şiir Kullanımı, Öğretmen Görüşleri

History of the Revolution in the Republic of Turkey and Atatürk Secondary Course and Teacher Use of Poetry 'Opinions Regarding the Use of Poetry

Namık ÇENCEN, Gazi University
Neval AKÇA, Gazi University

Abstract

20. Century education in the field of research, significant results were obtained how students learn, during teaching from what, and how effective are affected and how they are applied for a teaching of such issues. Despite positive developments occurring in the field of education, information technology age, expressed as age or the 20th century in the production of knowledge, technology and communication developments in the area was important and the needs of people has changed in this direction. The resulting changes and developments in international school of the function, the education system and curriculum of the community's needs and how well you whether it meets began to be questioned and "Let's teach what?" "Let's Teach How to" questions, such as the search effort was put into.

It covers from Preschool education to higher education, curriculum, textbooks, from student to the teacher, from the aims to the objectives, methods, materials from the family environment to a wide range. Present educational systems, curricula, textbooks, teaching methods will be reviewed in line with the era when editing requirements, training and education problems in the area is increasing with each passing day. Learning in the process of "knowledge of students how to learn better," since students better learn how where and beloved ", " date against the interests and attitudes will improve, "" Revolution in the history course what, why should be taught? ", " Revolution in the history of how content can be taught? Such as "waiting for the answer and Revolution of Atatürk's principles with academic problems are available.

In today's changing and developing the education system "conductor" role of the teacher in education is very important in the process. Learning-teaching process, the teachers plan, when planning this process by using different teaching methods and materials, and single-level expression of Revolution memorizes recovered from their history lessons, the winner will be performing the targeted skills and behaviors. In this process on the Revolution in the teaching of literary products is one of indispensable elements.

In this study, 11th class History of the Revolution in the Republic of Turkey and Atatürk lesson of history teachers on the use of poetry as a literary product focus will be on view.

Keywords: Secondary Education, History of the Revolution, the Use of Poetry, the Teacher Comments

Interpretation of history National Assessment Results from Primary Schools in Republic of Croatia in 2008: Differences in Schools' Reasons of Their Results Deviation from Croatian Average Results

Natalija Gjeri - National Centre for External Evaluation of Education
Zoran Žitnik

Abstract

First external assessment of pupils' achievements at the end of primary education in Croatia was implemented in 2008, and history was one of the subjects that were tested. Process of school self-evaluation began parallel with implementation of external assessment. This research is based upon the part of the data from self-evaluation reports where schools interpreted history test results answering on an open type question. The aim of this paper is to investigate the reasons which, according to schools, led to deviation of achieved history test results from average results in Republic of Croatia. The aim is also to investigate differences in schools' answers considering deviation of their results from average results in Republic of Croatia. Analysis of answers offered by 603 schools resulted in determination of seven major categories: history plan and program, school ethos, school resources, teachers, pupils, pupils' family surroundings, external assessment. The analysis of these categories provided insight in the following: schools' answers on interpretation of test results differ in

their representation and order of mentioning, depending on achieved test results (higher, equal or lower results in regard to average results); schools that achieved average history test results wrote significantly fewer reasons in opposition to schools that achieved higher and lower test results; 90% of result interpretations are within first four reasons schools wrote. Results of this research are important for raising schools' and history teachers' awareness about their attitude and responsibility regarding history test results and therefore can serve to improve the quality of history education.

Keywords: History Subject, External Assessment, Self-Evaluation, History Education, Primary Schools, Republic of Croatia

Köy Enstitüleri Modeli İle Kırsal Kesimin Eğitim Ve Sorunlarına Farklı Yaklaşımlar

Nurgün KOÇ - Karabük Üniversitesi

Özet

Bilindiği gibi henüz Cumhuriyet ilan edilmeden önce Mustafa Kemal Atatürk eğitimle ilgili konulara dikkat çekmiş Türkiye'nin çok gerilerde olan eğitim düzeyini yükseltmek gerektiğini, uygar devletlerin seviyesine çıkmanın en önemli yolunun eğitimden geçtiğini belirtmiştir. Bununla bağlantılı olarak nüfusunun çoğunluğunun yaşadığı köylünün eğitimi sağlanmadan ve refahı yükseltilmeden kalkınmanın başarılacağı düşüncesi de genelde kamuoyunda ve aydınlar arasında da hakim düşünce olmaya başlamıştır. Yani Cumhuriyetin ilk yıllarında açıkça görüldüğü üzere ilköğretim seferberliğiyle köycülük davası olarak adlandırılan köyü kalkındırma hareketi eşgüdümlü olarak ortaya çıkmış ve yürütülmüştür. Bu ortamda eğitimde yeni yaklaşımlar uygulama pratikleri de gerçekleştirilmeye başlanmıştır.

Özellikle Mustafa Necati'nin Kültür Bakanlığı sırasında öğretmen yetiştirme meselesi üzerinde durulmuş, öğretmen yetiştiren kurumlara ayrıca önem verilerek mesleğin saygınlığının da artırılmasına gayret edilmiştir. Fakat okulların sayısı yeterli olmadığı ve mezunları da hem sayıca az hem de köye uyumları yetersiz bulunduğu eleştirilmiştir. "Öğretmen" yetiştirme amacının "öğretmen ve köye yararlı meslek erbabı" yetiştirme amacına dönüşmesi klasik öğretmen okullarından Köy Enstitüleri ile benimsenen yöneme dönüşün bir ifadesi olmuştur. Bu zihniyet değişikliğinde, 1935'lerden itibaren, köye giden öğretmenin burada başarısız olduğu dolayısıyla köy şartlarında yetiştirilmiş ve köylüye sadece örgün eğitim vermeyip, onun ekonomik kalkınmasını da örgütleyecek yeni bir öğretmen tipinin yaratılması gerektiğini düşünenlerin, bu düşüncelerini devletin üst kademelerine kadar duyurup destek bulmalarının bir sonucu olarak algılanması mümkündür.

Biz bu çalışmamızda genç Türkiye Cumhuriyeti'nin kalkınma ve eğitim sorununu çözme arayışları içinde ortaya atılan eğitim yapılarını, bunların içinden 1935'lerden itibaren öne çıkarılmış olan Köy Enstitüleri sistemini ve buna bağlı olarak karşımıza çıkan yeni öğretmen modelini inceleyerek Türk eğitimine etkilerini, olumlu ve olumsuz yanlarını ortaya koymayı amaçlıyoruz.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Köy, Öğretmen.

Different Approaches to the Problems of the Rural With Model of the Village Institutions

Nurgün KOÇ - Karabük University

Abstract

As you may know already declared before the Republic, Mustafa Kemal Ataturk education-related issues have attracted attention in Turkey's far behind the need to raise the educational level of the civilized states to the level of the most important way out through the stated education. However, the majority of the population lived in connection with training of the villagers are provided and increase prosperity in general has been launched at the idea of development cannot be achieved between public and intellectuals have also started to dominate thinking. That is clearly shown in the first years of the Republic of the primary campaign; called case köycülük village uplift movement emerged and was carried out in co-ordination. In this environment, new approaches in education, practical applications are also beginning to be realized.

Especially during the Mustafa Necati's Ministry of Culture is a matter of emphasis on teacher training has also committed to teacher training institutions to increase the prestige of the profession has been trying to be. But the number of schools and graduates is not sufficient in number and less well as the lack of harmony in the village that has been criticized. "Teacher" training for purposes "beneficial to the teachers and village tradesman" to become the aim to educate school teachers of the classical method adopted by Village Institute was transformed into an expression of. This change of mentality in the 1935 onwards, go to the village, the teachers here have failed because the village has been growing conditions and the villagers just not given formal education, its economic development will also organize a new type of teacher should be the creation of those who think that this idea of the state until the upper level and find support announced a result of As detection is possible.

We in our study the young Republic of Turkey development and education to solve the problem in seeking posed the educational structure, from inside of them from 1935 forward have been removed by the Village Institutes system, and hence, as against the new teachers in our model by examining the effects of Turkey to the education of the positive and negative aspects We aim to reveal.

Keywords: Education, Village, Teacher.

İlköğretim Birinci Kademe Türkçe Ders Kitaplarındaki Türk Tarihine Yönelik Metinlerin İncelenmesi

Onur ER – Kafkas Üniversitesi

Özet

Tarih eğitiminin en temel amaçlarından biri, toplumda ortak ve milli bir tarih şuuru oluşturmaktır. Oysa her yeni nesil, bir öncekine göre, kendi değerlerinden biraz daha uzaklaşmaktadır. Bireylerin eğitim ve öğretime en açık oldukları, dolayısıyla eğitim öğretim hayatlarının en önemli dönemlerinden biri temel eğitim dönemidir. Bireylerde milli bir şuuru oluşmasını sağlayan en önemli vasıtalardan biri ise milli kaynaklardan beslenmiş edebi eserlerdir. Türkçe dersinin genel amaçlarını da göz önüne aldığımızda, tarihine ve kültürüne daha duyarlı nesillerin yetiştirilmesinde, Türk tarihini ve medeniyetini anlatan edebi eserlere Türkçe ders kitaplarında yer verilmesinin önemli katkı sağlayacağı kanaatindeyiz. Bu bağlamda, bu çalışmanın amacı, İlköğretim birinci kademe Türkçe ders kitaplarındaki tarih temalı metinlerin incelenmesidir. Çalışmada tarama modeli uygulanacak, tarafımızdan oluşturulan "Tarihi Metin İnceleme Formu" ders kitaplarındaki metinlere uygulanarak, metinlerin hangi dönemlere ait olduğu tespit edilecektir. Metinlerin taranması sonucu elde edilen bulgular nicel veriler haline getirilecek, SPSS programıyla analiz edilerek, ilköğretim birinci kademe Türkçe ders kitaplarında Türk tarihine ait yeterli sayıda metne yer verilip verilmediği tespit edilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Ders Kitabı, Tarih Eğitimi, Milli Bilinç

Examining Texts about Turkish History in First Level Elementary Education Turkish Language Textbooks

Onur ER – Kafkas University

Abstract

One of the main purposes of history education is to constitute common and national history consciousness in society. However, every new generation with respect to previous one alienates from its own values. Individuals are more open to teaching and learning during basic education, so it is the fundamental part of their educational lives. Constituting national consciousness in individuals can be provided through literacy products that have been based on national resources. When general goals of Turkish language course are considered, rising generations that are sensitive to their own history and culture can be realized through Turkish language textbooks including texts about Turkish history and civilization. In this respect, this study aims to examine historical texts in first level elementary

education Turkish language textbooks. Survey method will be applied, "Historical Text Scrutiny Form" formed by researchers will be applied to texts in textbooks, and it will be determined which texts belong to which period. Results gathered through examining texts will be converted into quantitative data through analysis with SPSS program and as a result, it will be tried to determine if there is enough texts about Turkish history in first level elementary education Turkish language textbooks.

Keywords: Turkish Language Lesson's Book, History Education, National Consciousness

II. Meşrutiyet Döneminde Denizcilik Eğitimi ve Denizcilik Okulları

Özlem YILDIZ – Dokuz Eylül Üniversitesi

Özet

III. Mustafa döneminde kurulan Hendesehane, Tanzimatla birlikte Mekteb-i Bahriye adıyla anılmaya başlandı. Abdülaziz ile büyük bir ivme kazanan Osmanlı deniz gücü, Abdülhamit dönemiyle birlikte büyük bir çıkmaza girdi. II. Meşrutiyet yıllarıyla birlikte donanma da ve deniz ticaret filusunda ise bir gelişme yaratılmaya çalışılacaktı.

II. Meşrutiyet döneminde donanmada İngiliz eğitim-öğretim sistemi esas alınarak mekteb-i bahriyenin programları hazırlanırken, ilerleyen dönemde Türk-Alman yakınlaşmasıyla denizcilik alanında yeni açılımlar gerçekleştirilmeye başlandı. Almanlardan alınan gemilerle denizciliğe yeni bir yön verilmeye çalışıldı. Birinci Dünya Savaşı'na girişimiz ile 9 Eylül 1914'te Alman Amiral Souchon Donanma Komutanlığı'na getirilmiş ve Bahriye mektebi ders nazırlığına bir süre Hetick adlı bir Alman görevlendirmişti. Balkan savaşı yıllarında Bahriye mektebinin eğitim öğretim süresinde değişiklik oldu.

II. Meşrutiyet döneminde Türk Ticaret filosunu güçlendirme ve milli burjuvazi yaratma teşebbüsleri artmıştı. Osmanlı sularında taşımacılığın %90'ı yabancı gemilerle yapılmakta olup, deniz ticaret filomuz ihtiyacımızı karşılayacak düzeyde olmadığı gibi, kabotaj hakkını kullanamayan ve kapitülasyon çıkmazıyla boğuşan Osmanlı devleti, milli bir burjuvazi sınıfı yaratmaya çalışmıştı. İşte bu dönemde gemi personeli ve mühendis, kaptan, kılavuz, çarkçı gibi elemanlar nasıl yetişiyordu? İşte bu bildirimizle bu sorulara yanıt vermeye çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Tarihi, II. Meşrutiyet Dönemi, Denizcilik Eğitimi

Lise Öğrencilerinin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersindeki Kavram Yanılgıları

Pelin İskender KILIÇ – Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Emine Altunay ŞAM

Özet

Bu çalışma, Lise öğrencilerinin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde yer alan kavramlarla ilgili yanılgılarını tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Bu doğrultuda İnkılap Tarihi dersinde yer alan kavramlardan oluşan açık uçlu sorular hazırlanmıştır. Uygulamada elde edilen verilerin analizi sonucu, öğrencilerin kavramların anlaşılmasında ne gibi yanılgılarının olduğu tespit edilmiş ve yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kavram Yanılgıları, İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi

High School Students' Misconceptions of Concept in the History of T.R. Revolution and Atatürk Course.

Pelin İskender KILIÇ – Ondokuz Mayıs University
Emine Altunay ŞAM

Abstract

This study has been conducted to identify misconceptions about the concept of high school students in the course of T.C Revolution and Atatürk. In this regard, open-ended questions consisting of the concept of revolution in the history course were prepared. In practice, the result of the analysis of the obtained data reveals that what misconceptions of the students about the content given in the course were identified and interpreted.

Keywords: Misconceptions of Concept, T.R. Revolution and Atatürk Course

"Genç Türkiye Cumhuriyeti'nde Darülelhan'dan Konservatuara Geçiş"

Peruzat ALTINAY - İstanbul Üniversitesi

Özet

Darülelhan, II. Meşrutiyet'in ilânından sonra İstanbul'da kurulan ilk müzik okuludur. Klasik Türk Müsikîsi alanındaki eserlerin tesbiti, derleme gezileri, araştırma ve neşriyat faaliyetleri ile müzik tarihimizdeki yerini korumaktadır.

Problem: Darülelhan Mecmuaları'nın içinden, siyahına sibakına bakılmadan alınan paragraf ve pasajlara isnat edilerek arz edilen fikir ve anlayışların farklı kanaatler oluşturabilmesidir.

Yöntem: Darülelhan Mecmuaları (7 adet) transkript edilerek, içindeki yazılar ve resimler doğrultusunda, Darülelhan'ın kuruluşundan konservatuara dönüştürülmesine kadar geçirdiği aşamalar ve gerçekleştirdiği çalışmaların izahına çalışılmıştır.

Transkriptine devam ettiğimiz Darülelhan Külliyesi'nin CD si, Remzi Oktar'ın 38.000 nota içeren notaarsivleri.com sitesine armağan edilmiş, sayfa başlıkları Tahir Aydoğdu tarafından transkript edilmiştir.

Amaç: Atatürk'ün "En büyük hakikatler ve ilerlemeler fikirlerin serbestçe ortaya konulup müzakere edilmesiyle meydana çıkar ve yükselir." sözünden yola çıkarak:

- Osmanlı Devleti'nden Türkiye Cumhuriyeti'ne geçiş aşamasında dahi, ülkemizde, müziğe, sahne sanatlarına ve eğitimlerine verilen önemi vurgulamak,

- Halen tamamı transkript edilip tıpkıbasımı ile birlikte neşredilmemiş Darülelhan M Mecmuaları'ndan yola çıkarak müzik tarihinin bir dönemine ışık tutmak,

- Darülelhan Mecmuaları'nın yazı ve fotoğrafları ışığında devrin, sosyal, siyasal ve edebi hayatının multidisipliner bir anlayışla tekrar gözden geçirilmesini sağlamak.

Sonuç: Darülelhan ve bünyesinde yapılan çalışmalar, Osmanlı İmparatorluğu'ndan, Türkiye Cumhuriyeti'ne geçiş yıllarına, müzik tarihimize, dönemin politik anlayışına, sosyal hayatına, dil örgüsüne, eğitime verilen öneme de ışık tutmaktadır.

Darülelhan Mecmuaları'nın baskı ve yazılarından, fotoğraflarına kadar multidisipliner bir anlayışla gözden geçirilmesinde yarar vardır.

Anahtar Kelimeler: Darülbeydi, Darülelhan Mecmuaları, İstanbul Belediye Konservatuarı

Transition from Darulelhan to Conservatory in the Young Republic of Turkey

Peruzat ALTINAY - Istanbul University

Abstract

Darülelhan, is the first music school built in Istanbul, after the II. Constitution. It has persisted in the history of music, with its activities on determination of the works in the field of classical Turkish Music, review visits, research and publications.

Problem: Regardless of the paragraphs before and after, the passages taken from Darülelhan periodicals can be attributed to supply the ideas and concepts to form different conclusions.

Method: Darülelhan Periodicals (7 issues) have been transcribed, the stages that Darülelhan has passed from its foundation to the time that it has been converted to conservatory, and activities that it has performed, is tried to explain in accordance with articles and pictures inside.

CD of the Darülelhan Collection, on which our transcription studies continue, has been presented as a gift to Remzi Oktar's website named "notaarsivleri.com", where 38.000 notes exists and the titles of the pages were transcribed by Tahir Aydoğdu.

Purpose: Setting off from Atatürk's saying; "The greatest facts and improvements appear and rise, through putting ideas forward and negotiate them freely":

- To express the importance that is given to music, stage arts and education in our country, even during the transition from the Ottoman Empire to the Republic of Turkey.

-To hold a light to a period of the music history, setting off from Darülelhan Periodicals, all of which haven't been transcribed and published along with their facsimile yet.

-To provide a revision of the social, political and literary life of the period with a multidisciplinary perspective, under the light of the articles and the photographs of Darülelhan Periodicals.

Results: The studies performed in Darülelhan hold a light to the transition period of Ottoman Empire to the Republic of Turkey, to our musical history, the political view, social life, language lattice of the period, and the importance that had been given to the education.

It would be beneficial to revise Darülelhan Periodicals, from its prints and articles to the photographs inside, with a multidisciplinary perspective.

Keywords: Darülbedayi, Darülelhan Periodicals, Istanbul Municipal Conservatory

İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Tarih Derslerinin İşlenişi ve Tarihin Değeri İle İlgili Görüşleri

Ramazan KAYA - Atatürk Üniversitesi
Aydın GÜVEN - Atatürk Üniversitesi

Özet

Bu araştırmanın amacı, İlköğretim yedinci sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersinde tarih konularının işlenişi ile tarihin önemi ve yararı hakkındaki görüşlerini tespit edebilmektir. Araştırmanın evrenini Erzurum merkezde sosyo-ekonomik bakımdan orta düzeyde bulunan 4 ilköğretim okulunun 7. sınıf şubeleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise bu evrendeki her şubeden 10'ar öğrenci olmak üzere tesadüfi olarak belirlenen 200 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada nitel bir yaklaşımla döküman incelemesi yöntemi benimsenmiş olup açık uçlu anket sorularıyla öğrencilerin görüşleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda öğrencilerin tarih öğrenmenin gerekliliği, tarih derslerinden hoşlanıp hoşlanmadıkları, tarih konularının nasıl işlendiği, derste yapılan etkinliklerin hangilerinden hoşlandıkları ve tarih öğrenmenin kendi yaşamlarına ne gibi katkılar sağlayacağı konularında görüşleri alınmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tarih Öğretimi, Tarih Dersi, Tarih Öğrenme

The Primary School 7th Class Students' Views about the Teaching Process of History Courses and the Value of History

Ramazan KAYA - Ataturk University
Aydın GÜVEN - Ataturk University

Abstract

The purpose of this study is to determine the primary school seventh class students' opinions about the teaching method of history courses and the importance and benefit of the history. The universe of the study consisted of the seventh class students of four primary schools being in moderate position in socio-economic respects in the centre of Erzurum.

The sample of the study includes 200 students. They were grouped in a way there would be ten students from each class. In the study, with a qualitative approach, the method of document analysis has been adopted and the students' notions have been tried to be stabilized with open-ended questionnaire questions.

In line with the purpose of the study, the students' opinions about the necessity of learning history, whether or not they like the history courses, which activities occurring during history courses they enjoy, and what contributions to their lives learning history makes are expected to be explored.

Keywords: Teaching History, History Course, History Learning

What is The Role of Hammurabi in the Essential of Education?

Rajha Shehab - Near East University

Abstract

The first written document on structural safety is the code of Hammurabi. The king of Babylon .the cod was written in about 2000 B.C.Hammurabi's code established strict standards for the buildings and specified punishment for the builder, If the building would collapse.

Hammurabi of Babylon had ruled between 1750 - 1795 BC. Therefore the first writing in the history appeared in the city of Ur in southern Iraq currently, the writing appeared in figure as well as the Sumerians and the Akkadians took part in the construction of the civilization in 2350 by Birth and developed a system language to the picture form of writing called the Avatar line cuneiform.

The first of the foundations of the educational system known as the central school system and Pass legislation was made by Hammurabi. Mesopotamia was divided many states so there was disputed authority, only those component empire which included Iraq and the nearby cities of the Levant to the shores of the Mediterranean Sea and other area. Hammurabi was a military figure with administrative and management capacity and the military. Hammurabi is famous in the obelisk of Hammurabi that enacted and codified code of Hammurabi.

It is the most important characteristic of the ancient civilization of Iraq and placing it on the inherent human civilizations, laws discovered in Iraq is one of the oldest laws in the world, so it contains 282 articles dealing with various aspects of life. The law of Hammurabi is complete and mature law discovered so far he only arrived in its original form.

So the education depends on the writing and keeping the document of the history, law, and the politics etc. So that the writing had discovered on the first time 3500 B.C.by Hammurabi and had spread to whole the world.

Keywords: First Writing, Avatar Line Cuneiform, Educational System, Obelisk of Hammurabi, Document.

The History of Education in Mesopotamia in Its Role in Civilizations

Riyad SHIHAB - CIU University North Cyprus

Abstract

The civilization of Mesopotamia was an ancient in whole world. The education has been grown after the discovery of the letter to be able to write down all events at that time which had given important information of that ancient age. So the discovery of letters by Hammurabi who was first strong king of Babylon which was ruled between 1750- 1795 BC was very great event. The writing was the important step in spreading the education and the knowledge which were not known at all. Hammurabi had established the foundation of the educational system known as the central school system and legislation of law. Mesopotamia was divided many states so there was disputed authority, only those component empire which included Iraq and the nearby cities of the Levant to the shores of the Mediterranean Sea and other area. Hammurabi was a military figure with administrative and

management capacity and the military. First written document on structural safety is the code of Hammurabi. The code was written in about 2000 B.C. which were dealing with punishment for the builder if the building would collapse.

Here in this study the facts about the education which were played very important role in the most famous civilization have been discussed. The conclusions which we may get to build good modern future by helping of technology which has become part of our life and when we have strong universities in Turkey were given.

Keywords: Civilization, Educations, Code of Hammurabi, Mesopotamia, Technology.

Does History Needs Heroes?

Shalala Mammadova - Baku State University

Abstract

That history has ideological and educational meaning is known everybody. History plays great role in the life of each nation. It unites and rally societies, develops national self-awareness feelings, educates patriotism, etc. But history is not only ideological instrument of states. It's also science and studies various scientific problems of society. So history is a subject that teaches at schools and at the same time, it's science that studies problems of nations' life. This peculiarity of history is the reasons for its bifurcation. Today we actually have two histories, one that teaches at schools and the other that creates at the academic institutions.

This article's main goal is to analyze the reasons of bifurcation of history. The principle questions will be

- Who creates heroes image in history
- Who can be heroes of history
- What is/are the reason/s for creating hero's image in history
- What is/are results of creating heroes' image in history
- Does history needs heroes

Practical materials for research were got from French and Azerbaijani history. The main results of the research could be formulated as follows:

- The first creators of heroes image of history are ordinary people
- Heroes of history can be only positive, honest and noble person
- Heroism make history more easy, more interesting and more believable
- Creation hero's image makes possible falsification of history
- No one wants to have history without glorious pages

Keywords: School History, Academic History, Heroes of History

Cultural History in Education as Condition of Multiculturalism of Vojvodina

Saša Marković
Mr Miša Antolović

Abstract

Researches of historical work of geopolitical area of Vojvodina, Serbia and Balkan Peninsula as well, quite often were burden with potential instrumentalisation whose background were chauvinism, ideology, political games, irredentism and rechauvinism. Much more, modern historiography, take experiences for serious of others colleagues throughout wider European spaces, subject of its experience find in constant examine of culture of every day life based on historical researches. In multicultural societies, such as Vojvodina as well, on this way determent and researched oriented cultural history is guideline but not a factor of development. In this work we will

take a look back of sizing works of some particular intellectuals such as Isidora Sekulic, Vasa Stajic, etc. from Vojvodina, which were pioneers of this achievement , and which were usefully neglected and marginalized.

Keywords: Multiculturalism, Cultural History, Serbia

II. Dünya Savaşı Yıllarında Türkiye’de Tarih Öğretimi Üzerine Bir İnceleme

Seher BOYKOY - Uludağ Üniversitesi

Özet

Sempozyumda bildiri olarak sunulacak bu çalışmada, II. Dünya Savaşı yıllarında, ülkemizde tarih öğretiminin durumu ortaya konulmaya çalışılacaktır. Bu bağlamda, savaş yıllarını kapsayan 1939-1945 sürecinde ülkemizdeki tarih çalışmaları ve tarih öğretimi, dönemin devlet adamlarının bu konudaki yaklaşımları, ilk ve ortaöğretimde okutulan tarih ders kitapları ve müfredat programları, tarih öğretimine ilişkin görüşlerin süreli yayınlardaki yansıması boyutuyla değerlendirme kapsamına alınacaktır. Çalışma süresince, döneme ilişkin tarih eğitimiyle ilgili resmi yayınlar, dönem boyunca yayınlanan tarih konulu kaynaklar, dönemin hükümet programları ve yönetici kadrosunun tarih öğretimi üzerindeki görüş ve faaliyetleri, süreli olarak yayınlanan dergilerden yararlanılacaktır. Böylece hem savaş yıllarının, hem de İnönü dönemi eğitim ve kültür politikalarının ülkemiz tarihçiliğine etkisi ortaya konulmuş olacaktır.

Anahtar Kelimeler: II. Dünya Savaşı, Tarih Ders Kitapları, Müfredat Programları, Hümanizma, Ulusal Kimlik.

The Investigation on the History Teaching in Turkey in the Second World War

Seher BOYKOY - Uludag University

Abstract

The case of history teaching will stated in Turkey in the years of the Second World War in this research. From 1939 to 1945 historical education and historical studies in Turkey, the approaches of politicians on this subject, the historical textbooks and the history syllabus that taught in primary and secondary schools in the war years, the opinions about the historical education in the periodicals will be evaluated in this context. The official publications related to historical education in this period, historical resources, government programs and the opinions and activities of politicians on the historical education, periodicals will be benefited throughout the research. It will be explained that both the effects of the Second World War and the education and cultural policies of İnönü period will exposed our country historicism in this research.

Keywords: II. World War, History Textbooks, Syllabuses, Humanism, National identity.

Osmanlı Tarih Yazarlarına Göre “Düşman”

Selçuk ILGAZ – Atatürk Üniversitesi
Hasan ASLAN – Atatürk Üniversitesi

Özet

Bu çalışmada, Osmanlı tarih yazarlarının düşmana bakış açısı araştırılmıştır. Çalışmanın amacı, Osmanlı tarih yazarlarının düşmana bakış açılarını ve bu bakış açılarının nelerden kaynaklandığını ortaya çıkarmaktır.

Araştırmamızın giriş kısmında kısa bir “Osmanlı Siyasi Tarihi” verildikten sonra, kaynakları teşkil eden Osmanlı tarih yazarları ele alınmıştır. Ardından Osmanlı tarih yazıcılığı ve Osmanlı tarih

yazarlarının alt yapıları incelenerek, ana konu olan düşman algısına hazırlık yapılmıştır. Daha sonra Osmanlıların, düşman algısının oluşumunda rol alan faktörler incelenerek Osmanlıların Hristiyan ve Müslüman dünyaya bakış açıları, tarih yazarlarının eserleri vasıtasıyla ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Yaptığımız çalışmanın sonucunda ise;

Osmanlılarda düşmanlık hislerinin kaynaklarının din, milliyet, iktidar, egemenlik, hâkimiyet, üstün olma vb. gibi faktörlerden kaynaklandığına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Tarih Yazarları, Düşman, Düşman Algısı, Din, Milliyet, İktidar, Egemenlik

The Perception of Enemy for Ottoman Historians

Selçuk ILGAZ – Ataturk University
Hasan ASLAN – Ataturk University

Abstract

In this study, the viewpoints of the Ottoman history writers towards the enemy were investigated. The purpose of the study points out the views of Ottoman writers of history and how those views had occurred.

At the beginning of our study after mentioning “The Ottoman Political History” briefly, the Ottoman history writers who were the sources of this study were handled. Then the Ottoman history writing and the substructures of the history writers were examined, and thus the main topic, enemy perception, was prepared. In the following phase, the factors that played roles in creation of the concept enemy in Ottoman were examined and the viewpoints of Ottomans towards Muslim and Christian worlds were attempted to display through the works of history writers.

As a result, it was reached that the basis of enmity in Ottomans depends on the factors such as religion, nation, dominance, sovereignty, and superiority.

Keywords: Ottoman History Writers, Enemy, Enemy Perception, Religion, Nation, Sovereignty

Osmanlı Döneminde Tarih Öğreniminin Tarihçesi

Serdar ERKAN - Dicle Üniversitesi

Özet

Bu bildirinin hazırlanmasında Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tarih Eğitimi Anabilim Dalında Prof. Dr. Mehmet ŞAHİNGÖZ danışmanlığında Serdar ERKAN tarafından hazırlanmış olan 2009 tarihli basılmamış doktora tezinden istifade edilmiştir.

Çalışmanın amacı tarih öğreniminin tarihinden hareketle Osmanlı döneminde tarih eğitimi veren kurumlar ve bu kurumların programlarında yer alan tarih dersleri hakkında bilgiler verilmiştir. Osmanlı tarih eğitimi anlayışı, bu anlayışın ders program ve müfredatına yansımaları tartışılmıştır. Aynı zamanda Osmanlı tarihçiliği ve tarih yazıcılığının geçirmiş olduğu kronolojik süreçte ortaya konulmuştur. Osmanlı siyasi tarihinin eğitim ve öğrenim hayatına yönelik etkileri ve bu etkilerin ortaya çıkarttığı sonuçlar ifade edilmiştir. Osmanlı Devletinin dağılma sürecinde ortaya çıkan batı etkisindeki ıslahat hareketleri ile birlikte tarih eğitimi ve öğrenimde meydana gelen değişimler anlatılarak bu değişimlerin yeni Türkiye Devleti'nin kuruluşundan itibaren izlenecek Türk tarih politikasına ve tarih eğitimine etkileri ortaya konulmuştur. Çalışmanın gerçekleştirilmesinde mevcut literatür esas alınarak ayrıntılı bir literatür taraması gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarih, Tarih Eğitimi, Tarih Öğrenimi, Osmanlı Devleti

History of History Teaching During the Ottoman Empire

Serdar ERKAN - Dicle University

Abstract

In preparation of this manuscript, an unpublished doctoral dissertation which has been written by Serdar ERKAN in 2009 under the supervision of Prof. Dr. Mehmet Sahingoz from Gazi University, Education Institute, History Education Department has been used.

In the view of the history of the history education, the purpose of this study is to provide information on institutes teaching history education during the Ottoman Empire and these institutes' history education programmes. Ottoman history education perspective and this perspective's reflection on history course program and history education curriculum has been discussed. In addition, information on the chronological development of Ottoman historiography and has been provided as well. The effects of the political history of Ottoman Empire on the education practices and their results have been addressed. Along with Islahat movement which has been occurred under the influences of westernization movement seen during the process of disintegration of Ottoman Empire and the changes on the history education have been discussed and the effects of this transition on the Turkish history policy and history education have been manifested as well. In preparation of the manuscript, a detailed literature search has been conducted based on the existing literature on the history of Turkish history education.

Keywords: History, History Education, History Teaching, Ottoman Empire

Mevlevîhanelerin Türk Eğitim Tarihi İçerisindeki Yeri

Serdar ÖSEN - Karabük Üniversitesi

Özet

Mevlevîlik, sağlığında bir tarikât kurma gayesi gütmeyen Mevlânâ Celaleddin Rumi'nin ölümünden sonra Konya merkezli olmak üzere oğlu Sultan Veled tarafından kurulup sistemleştirilen tarikâta verilen isimdir. Türk topraklarında doğup gelişmiş bir tarikat olan Mevlevîlik, ortaya çıkışından, 1925 yılında tekke ve zaviyelerin kapatılmasına kadar geçen süre içinde, gerek Anadolu'da gerek Balkanlar'da gerekse Osmanlı Devleti'nin hakim olduğu diğer bölgelerde faaliyet göstermiş, mevlevîhane adı verilen tekke ve dergâhlarında Türk kültür hayatının şekillenmesinde oldukça önemli vazifeler ifa etmiştir.

Mevlevîhaneler klasik tasavvufi yaşamın sergilendiği alanlar olmasının yanı sıra içerisinde çeşitli alanlarda eğitim verilen birer eğitim kurumu işlevi de görmüştür. Özellikle Mevlânâ Celaleddin Rumi'nin eserlerinin çoğunluğunun Farsça olması nedeniyle gerek İstanbul'da bulunan mevlevîhaneler gerekse diğer bölgelerde bulunan mevlevîhaneler birer Farsça eğitim merkezi olmuştur. Bazı mevlevîhanelerde bulunan kütüphaneler ise eğitim faaliyetlerinin sağlıklı bir şekilde gerçekleştirilmesinde itici güç oluşturmuştur. Mevlevî mukabelesinde mûsikinin kullanılması ise mevlevîhanelerin sanat eğitimi verilen mekanlar haline gelmesine de vesile olmuştur.

Sunacağımız çalışmamızda yukarıda vermiş olduğumuz bilgiler çerçevesinde Mevlevîliğin ve mevlevîhanelerin Türk Eğitim Tarihi içerisindeki yeri ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Tarih, Eğitim Tarihi, Mevlevîlik, Mevlevîhane

The Role of Mevlevihanes in the History of Turkish Education

Serdar ÖSEN - Karabük University

Abstract

Mevlevî Order is the name given to the order founded and systematized –being Konya centered- by Sultan Veled, the son of Mevlana Jalaluddin Rumi after the death of Mevlana Jalaluddin Rumi who did not intend to establish an order in his life. From the period of its emergence until the closure of tekkes and zaviyes (dervish lodges) in 1925, Mevlevî Order existed in Anatolia, the Balkans

and the other regions where Ottoman Empire ruled and it had a significant role on shaping Turkish cultural life in dergahs and tekkes which are called “mevlevihanés”.

Besides being places where conventional sufistic life is performed, mevlevihanés functioned as educational institutions in various fields. Owing to the fact that most of Mevlana Jalaluddin Rumi’s Works are Persian, mevlevihanés both in Istanbul and in different regions became the centres of Persian Language Education. Furthermore, the libraries in some mevlevihanés functioned as pioneering force to carry out educational facilities effectively. The use of Turkish traditional music in Mevlevi conversations enabled mevlevihanés’ becoming institutions of art education.

This study aims to be presented to determine the role of Mevlevi Orders and Mevlevihanés in the History of Turkish Education by means of the information explained above.

Keywords: Education, History, History of Education, Mevlevi Order, Mevlevihane

İlköğretim 8. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi’nde Öğrencilerin Yaşadığı Kavram Yanılgılarına İlişkin Öğretmen Görüşleri (Diyarbakır İli Örneği)

Seyfettin ARSLAN - Dicle Üniversitesi

Özet

Bu çalışmanın amacı, İlköğretim 8. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi’nde öğrencilerin yaşadığı kavram yanılgılarına ilişkin öğretmen görüşlerini tespit etmektir.

Araştırma, tarama (survey) modelinde yapılmıştır. Araştırmanın çalışma evrenini, Diyarbakır İl Millî Eğitim Müdürlüğü’ne bağlı ilköğretim okullarında görev yapan 211 Sosyal Bilgiler öğretmeni, Araştırmanın örneklemini ise, evren içinden rastgele seçilen 161 Sosyal Bilgiler Öğretmeni oluşturmaktadır.

Çalışmada, ilköğretim 8. sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük(TCİTA) dersinde öğrencilerin yaşadığı kavram yanılgılarına ilişkin öğretmen görüşlerini tespit etmek amacıyla 36 sorudan oluşan bir ölçek hazırlanmıştır. Hazırlanan ölçekle, ilköğretim 8. sınıf TCİTA dersi’nde öğrencilerin yaşadığı kavram yanılgılarına ilişkin öğretmen görüşleri arasında; öğretmenlerin cinsiyeti, kıdemi, mezun olduğu bölüm ve okulun bulunduğu mahalle değişkenine göre anlamlı farklılık olup olmadığı tespit etmeyi amaçlanmıştır.

Anketin kapsam geçerliliği için uzman görüşleri alınmış. Güvenirliliği için faktör analizinde cronbach alfa değeri $X:0,89$ bulunmuştur. Ayrıca Verilerin istatistiksel olarak değerlendirilmesinde bağımsız gruplar t testi ve ilişkisiz gruplar için Anova testinden yararlanılmıştır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre, ilköğretim 8. sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi’nde öğrencilerin yaşadığı kavram yanılgılarına ilişkin öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Ayrıca öğretmenlerin, öğrenci özelliklerinin, öğretmen özelliklerinin, eğitim-öğretim ortamının, eğitim durumlarının, sosyo-ekonomik çevrenin ve ders planı faktörlerin öğrencilerde oluşan kavram yanılgılarında etkili olduğu yönünde görüş bildirdikleri görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Kavram, Kavram Yanılgıları, İnkılâp Tarihi Öğretimi ve Atatürkçülük

Teachers’ Views Related to the 8th Grade Primary School Students’ Misconception in the History of Turkish Republic Revolution and Kemalism Course (Sample of Diyarbakır Province)

Seyfettin ARSLAN - Dicle University

Abstract

The overall objective of this study is to determine the social studies course teachers’ views related to the misconception of 8th grade primary school students in the History of Turkish Republic Revolution and Kemalism Course.

Research was made by means of survey model. Study environment of the research consists of 211 Social Studies teachers working for primary schools which are connected to Diyarbakır Directorate of National Education, and the sample of the research consists of 161 social studies teachers who were selected from the environment randomly.

In this study, a scale consisting of 36 questions was prepared to determine the social studies course teachers' views related to the misconception of 8th grade primary school students in the History of Turkish Republic Revolution and Kemalism Course. With the prepared scale whether there are meaningful differences according to gender variance, seniority variance, neighborhood variance which the school located in and graduated department variance were aimed to determine among the views of the social studies course teachers related to the misconception of 8th grade primary school students in the History of Turkish Republic Revolution and Kemalism Course.

For the content validity of the survey, experts' opinions were collected. In factor analysis for its reliability, cronbach alfa rate was found as X: 0, 89. T test, for independent groups and Anova test for unrelated groups were also made use of in statistically evaluation process of the data.

According to the findings obtained as a result of the research, a meaningful difference wasn't determined among the views of the social studies course teachers related to the misconception of 8th grade primary school students the History of Turkish Republic Revolution and Kemalism Course. It was also found that teachers are of the opinion that student's characteristics, teacher's characteristics, features of the teaching and learning context, education conditions, socio-economical environment and lesson plan are effective.

Keywords: Conception, Misconception, Teaching History of Revolution and Kemalism

II.Abdülhamid Döneminde Açılan Hususi Kız Rüşdiyeleri

Songül KEÇECİ KURT - Milli Eğitim Bakanlığı

Özet

Kadınların eğitimi meselesi tüm dünyada olduğu gibi Türklere de erkeklerin eğitimi meselesinden daha sonra ele alınmıştır. Osmanlı Devleti'nde de kadınların eğitim görebileceği sistemli ve düzenli bir eğitim kurumunun varlığına uzun yıllar boyunca rastlanmamaktadır. Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde kız çocukların eğitiminin gereğine inanılmış ve bu amaçla çeşitli eğitim kurumları açılmıştır. Bunlardan biri de II.Abdülhamid döneminde açılan özel kız rüşdiyeleridir. Bu araştırmanın temel noktası bu okulların niteliklerinin belirlenmesidir. Araştırmamız Devlet Salnameleri ve arşiv belgeleri taranarak hazırlanmıştır. II. Abdülhamid döneminde kızlar için açılan özel rüşdiyeler, bu okulda görev yapan öğretmenler, okulların ders programları ve disiplin hükümleri ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Sonuç olarak kızlar için açılan okullarda özel okul olsa dahi kızların her açıdan iyi bir eş ve anne olmalarının amaçlandığını görmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Hususi Rüşdiye, Kadınların Eğitim

Special Secondary School for GIRLS in the Period of II.Abdülhamid

Songül KEÇECİ KURT - National Ministry of Education

Abstract

As in all the world, the issue of education of women has been considered after the issue of education of men, in Turkey. It is not possible to encounter a regular, systematical education institution for women in the Ottoman Empire, for centuries. In the late reign of Ottoman Empire, it was believed that girls should be educated and various education facilities were established accordingly. One of the establishments, special secondary schools for girls, was initiated in the era of Abdülhamit II. The main purpose of this study is to qualitatively determine the descriptive features of the above mentioned schools. Our study is prepared searching through state annals and archive documents. Teachers who served in these schools, educational content of these schools and disciplinary rules are examined in detail. As a result, we can see that, although these schools for girls were "special", their aim was to raise girls as good wives and mothers.

Keywords: Education, Special Secondary Schools, Education of Women

1921 Maarif Kongresi'nin Türk Eğitim Tarihi Açısından Önemi

Şaban ORTAK - Afyon Kocatepe Üniversitesi

Özet

Türk tarihinin önemli olaylarından biri olan Kurtuluş Savaşı sırasında Ankara'da bir Maarif Kongresi toplanmıştır. Savaşın sona ermesiyle uygulanacak eğitim politikalarının belirlenmeye çalışıldığı bu kongre, maalesef çalışmalarını tamamlayamadan dağılmak zorunda kalmıştır. Bu bildiri "eğitimde millilik" ilkesinin yoğun bir şekilde işlendiği bu kongrenin çalışmaları değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Kurtuluş Savaşı'nın en zor günlerinde toplanan Maarif Kongresi'nde ilk ve ortaöğretim programlarının tartışılmıştır. Öğretimin sadeleştirilmesi, uygulamalı hale getirilmesi ve yörelere göre çeşitlendirilmesi kongrede dile getirilmiştir. Yunan ordusunun saldırısı ve Kütahya ile Eskişehir'in elden çıkması üzerine kongre çalışmalarını 21 Temmuz'da sona erdirmiştir. Çalışmaları yarım kalan bu kongre, yeni kurulacak devletin eğitim politikalarının tartışıldığı ilk platform olarak önem taşımaktadır. O dönem şartları içerisinde böyle geniş katılımlı bir kongrenin toplanması bile başarı sayılır.

Anahtar Kelimeler: Maarif Kongresi, Muallimler Birliği, Mustafa Kemal Paşa.

The Importance of 1921 Teacher Union from the Point of Turkish History of Education

Şaban ORTAK - Afyon Kocatepe University

Abstract

The Congress of Education was gathered in Ankara during the War of Independence, one of the important events in the Turkish history. This Congress was trying to determine the educational policies that will apply after the war, unfortunately, had to complete their work before they were dispersed. In this paper; works of this congress, are processed intensively principle of "eğitimde millilik: nationality in education", will be considered.

In Congress, assembled in the most difficult days of the Independence War, primary and secondary school programs were discussed. Simplification of teaching, applied and making the diversification according to the region were expressed in Congress. Because of the Greek army to attack and Kütahya and Eskişehir hand out congressional efforts ended in 21 July 1921. This congress, his works staying halfway, is important as a platform to discuss the new state's education policy. However, this convention is a success even be able to gather.

Keywords: Education Congress, Muallimler Birliği (Teachers Union), Mustafa Kemal Paşa.

Ortaöğretim Türkiye Cumhuriyeti İnkilâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Şiir Kullanımı ve Öğretmenlerin 'Şiir Kullanımı'na İlişkin Görüşleri

Şerafettin ARIDİL - Gazi Üniversitesi

Tuba ŞENGÜL – Gazi Üniversitesi

Namık ÇENCEN - Gazi Üniversitesi

Özet

20. Yüzyılda eğitim alanında yapılan araştırmalardan öğrencilerin nasıl öğrendiği, öğretim sırasında nelerden, nasıl etkilendiği ve etkili bir öğretim için bunların nasıl uygulanacağı gibi hususlardan önemli sonuçlar elde edilmiştir. Eğitim alanında meydana gelen olumlu gelişmelere rağmen, bilgi çağı ya da teknoloji çağı olarak ifade edilen 20. yüzyılda bilgi üretiminde, teknoloji ve iletişim alanında önemli gelişmeler olmuş ve insanların gereksinimleri bu yönde değişmiştir. Meydana gelen değişim ve gelişmeler, ulusları; okulların işlevi, eğitim sistemi ve müfredatların toplumun ihtiyaçlarını ne derecede karşılayıp karşılamadığını sorgulanmaya başlamış ve "Ne öğretilim?" "Nasıl öğretilim?" gibi soruların cevaplarını arama çabası içine sokmuştur.

Eğitim okulöncesi, ilköğretim, ortaöğretim, yükseköğretime, müfredattan ders kitabına, öğrenciden öğretmene, amaçlardan hedeflere, yöntemlerden materyallere, aileden çevreye kadar çok geniş bir yelpazeyi kapsar. Günümüz eğitim sistemleri, müfredatlar, ders kitapları, öğretim yöntemleri gözden geçirilerek

çağın gereksinimleri doğrultusunda düzenlenirken, eğitim ve öğretim alanındaki problemler de her geçen gün artmaktadır. Öğrenme sürecinde “öğrencilerin bilgiyi nasıl daha iyi öğrendiği”, “öğrencilerin tarihi nasıl daha iyi öğrendiği ve sevdiği”, “tarihe karşı ilgi ve tutumlarının nasıl gelişeceği”, “İnkılâp tarihi dersinde ne, niçin öğretilmelidir?”, “İnkılâp tarihinin içeriği nasıl öğretilebilir?” gibi cevap bekleyen Atatürk ilke ve İnkılâpları öğretimi ile ilgili sorunlar mevcuttur.

Değişen ve gelişen günümüz eğitim sisteminde “orquestra şefi” rolü biçilen öğretmenin yeri, eğitim süreci içinde çok önemlidir. Öğrenme-öğretme sürecini planlayan öğretmen, bu süreci planlarken farklı öğretim yöntemleri ve materyalleri kullanarak İnkılâp tarihi derslerini ezber ve tek düze anlatımdan kurtararak, kazandırılması hedeflenen beceri ve davranışları gerçekleştirecektir. Bu süreçte de İnkılâp tarihi öğretiminde edebi ürünler vazgeçilmez unsurlardandır.

Bu araştırmada, 11. sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde tarih öğretmenlerinin bir edebi ürün olarak şiirin kullanımına ilişkin görüşleri üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ortaöğretim, İnkılâp Tarihi, Şiir Kullanımı, Öğretmen Görüşleri

History of the Revolution in the Republic of Turkey and Atatürk Secondary Course and Teacher Use of Poetry 'Opinions Regarding the Use of Poetry

Şerafettin ARIDİL - Gazi University
Tuba ŞENGÜL – Gazi University
Namık ÇENCEN - Gazi University

Abstract

20. Century education in the field of research, significant results were obtained how students learn, during teaching from what, and how effective are affected and how they are applied for a teaching of such issues. Despite positive developments occurring in the field of education, information technology age, expressed as age or the 20th century in the production of knowledge, technology and communication developments in the area was important and the needs of people has changed in this direction. The resulting changes and developments in international school of the function, the education system and curriculum of the community's needs and how well you whether it meets began to be questioned and "Let's teach what?" "Let's Teach How to" questions, such as the search effort was put into.

It covers from Preschool education to higher education, curriculum, textbooks, from student to the teacher, from the aims to the objectives, methods, materials from the family environment to a wide range. Present educational systems, curricula, textbooks, teaching methods will be reviewed in line with the era when editing requirements, training and education problems in the area is increasing with each passing day. Learning in the process of "knowledge of students how to learn better," since students better learn how where and beloved ", " date against the interests and attitudes will improve, "" Revolution in the history course what, why should be taught? ", " Revolution in the history of how content can be taught? Such as "waiting for the answer and Revolution of Atatürk's principles with academic problems are available.

In today's changing and developing the education system "conductor" role of the teacher in education is very important in the process. Learning-teaching process, the teachers plan, when planning this process by using different teaching methods and materials, and single-level expression of Revolution memorizes recovered from their history lessons, the winner will be performing the targeted skills and behaviors. In this process on the Revolution in the teaching of literary products is one of indispensable elements.

In this study, 11th class History of the Revolution in the Republic of Turkey and Atatürk lesson of history teachers on the use of poetry as a literary product focus will be on view.

Keywords: Secondary Education, History of the Revolution, the Use of Poetry, the Teacher Comments

Black Sea Synergy

Gagnidze Tamara - Batumi State University

Abstract

After the accession of Bulgaria and Romania in 2007 the European Union moved quickly to fill an obvious gap in its vision of the regions to fill an obvious gap in its vision of the regions to its periphery, proposing the Black Sea Synergy. The EU shows a certain degree of commonality in its approaches to each of the three enclosed seas in this region – the Baltic, the Mediterranean and now the Black Sea. While the political profiles of these maritime regions are of cause very different, they naturally give rise to many common policy challenges, including those issues that are based on the technical, non-political matters of regional maritime geography. This paper sets out a typology of regionalisms and examines where is this EU's Black Sea Synergy is going to find its place. While the Commission's initial proposals were highly "eclectic", with various examples of 'technical regionalism' combined with 'security regionalism', there is already a diplomatic ballet in evidence between the EU and Russia, with the EU countering Russia's pursuit of its own 'geopolitical regionalism', but the lack of agreement so far over further extending membership perspectives to countries of the region risks the outcome being placed more in the category of 'compensatory regionalism'.

The commission's Black Sea Synergy paper thus announced the opening of a new Black Sea policy for the EU. It follows the path of a familiar logic of action in response to the EU's territorial enlargement, namely to construct a certain regionalism around the EU's newly with the Barcelona process, to the South-east with the stability pact for the Balkans, and to the north around the Baltic and Barents Seas under the name of the 'Northern Dimension'. The Black Sea initiative will also add a multilateral regional dimension to the eastern branch of the European Neighborhood Policy (ENP), which since 2004 had been entirely built around bilateral activity with Moldova, Ukraine and the three South Caucasus countries.

Keywords: Black Sea Initiative, European Union, Geopolitical Regionalism

R. G. Collingwood'un Tarih Düşüncesi: Tarih Felsefesi ve Tarihyazımı Süreçleri Üzerine Bir Tartışma

Utku YAPICI - Adnan Menderes Üniversitesi
Merve İrem YAPICI - Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Tarihyazımında nesnellik ve tarih yazıcısının geçmişin bilgisine ulaşılması / tarihin yeniden inşasındaki rolü konuları, tarih felsefesinin en tartışmalı konu başlıkları arasında olmayı sürdürmektedir. Bu çalışmada tarih alanının iki tartışmalı konu başlığı hakkında İngiliz İdealizmi'nin önemli tarih felsefecileri arasında gösterilen R.G. Collingwood'un ortaya attığı görüşlerin çözümlenmesi amaçlanmıştır. "Tarihyazımında nesnellik olası mıdır? Geçmişin bilgisine ulaşabilmek mümkün müdür? Eğer mümkünse hangi yöntemle mümkündür? Tarih yazıcısının bu noktadaki rolü nedir?" sorularına Collingwood'un verdiği yanıtlar tartışılmıştır. Collingwood'un *tarihsel imgelem, soru-yanıt ve yeniden canlandırma kuramları* bu bağlamda yorumlanmış, onun tarih-doğa bilimleri farkı üzerindeki vurgusu ve tarihte ilerleme/özgürlük konularındaki görüşleri incelenmiştir.

Collingwood, tarihin nesnesi olan olgunun biricikliğini ve kendi başına anlam taşıyıp incelenmeye değer olduğunu savunmuş, tarihçinin yasalar ve genellemelere ulaşma hedefinde değil tekil ve özel olgularla ilgilenme kararlılığında olması gerektiğini vurgulamıştır. Tarihin ancak tarihçi aracılığıyla ve tarihçinin zihninde yeniden canlandırmaya uğrayarak bugüne taşındığı görüşüne yer vermiştir. Sonuç olarak Collingwood, tarihyazımında nesnellığın ve geçmişin bilgisine ulaşmanın mümkün olduğunu savunmuş; bu süreçte tarihçinin yaşayabileceği güçlükleri vurgulamış, güçlükleri aşma noktasında tarih yazıcısının başvurabileceği yöntemler önermiştir. Ona göre her tarihçi kendi çağının çocuğu; bir başka ifadeyle kendi çağının değer yargılarının taşıyıcısıdır. Ancak eğer kendi döneminin değer yargılarından arınıp tarihte eyleyen aktörün düşünceleri ile kendi düşüncelerini özdeşleştirebilirse geçmişin bilgisine ulaşabilir.

Anahtar Kelimeler: Collingwood, Tarih felsefesi, Tarihyazımı, İdealizm, Nesnellik.

R.G. Collingwood's Idea of History: a Debate over Philosophy of History and History Writing Processes

Utku YAPICI - Adnan Menderes University
Merve İrem YAPICI - Adnan Menderes University

Abstract

Objectivity in history-writing and the role of historian in reaching the knowledge of past / reconstruction of history have been among the most disputable subjects of philosophy of history. The basic purpose of this paper is to analyze the idea of R.G. Collingwood – who was among one of the most important philosophers of history of British Idealism School – about those two controversial subjects of history. Collingwood's answers to the following questions are discussed: "Is objectivity possible in history-writing? Is it possible to reach the knowledge of past? If yes, then how? What is the role of historian at this point?" Collingwood's historical imagination, question-answer and reanimation theories are interpreted in this context and his stress on history-natural sciences difference and his views on historical progress/freedom are studied.

Collingwood defended unique character of the fact - object of history - and affirmed it as worth reviewing and emphasized that historian has to deal with unique and particular facts instead of pursuing to reach historical laws and generalizations. He concluded that history is transferred to today merely with reanimation in the mind of the historian. Consequently, Collingwood said that objectivity and reaching the knowledge of past are possible. He emphasized the difficulties by which the historian has to deal with in this process and proposed some methods that the historian can use in order to overcome those difficulties. According to Collingwood, every historian is the child of his/her own age, in other words a carrier of value judgments of his era. However, if he/she could be purified from the value judgments of his/her age and identify his/her idea with the historical actor's mind, it is possible to reach the knowledge of past.

Keywords: Collingwood, Philosophy of History, History-Writing, Idealism, Objectivity.

Ortaöğretim 9. ve 10. Sınıf Öğrencilerinin Tarihsel Materyallere İlişkin Soru Sorma Becerilerinin Belirlenmesi

Yasemin ER - Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Fatma GÜLTEKİN - Aksaray Üniversitesi

Özet

Günümüzde tarih öğretiminde pek çok yenilikçi yöntem ortaya konulmaktadır ve bu yöntemlerin ve bu yöntemlere ilişkin etkinliklerin içinde soru-cevap belirgin bir yer tutmaktadır. Tarih öğretiminde bilgiye ulaşmada doğru ve nitelikli sorular sormak büyük önem taşımaktadır.

Öğrencilerin soru sorma becerilerini edinmiş olmaları ve bu yolla sorgulayıcı bireyler haline gelmeleri hem ortaöğretimin hem de tarih dersinin amaçları arasındadır. Bununla birlikte, öğretmen ve ders kitapları üzerinde yapılan araştırmalar, mevcut soruların genellikle alt düzey bilişsel yeterliliklere yönelik olduğunu, böylelikle özellikle de yeni tarih eğitimi programında yer alan amaçlar ile tarih eğitiminin uygulama alanında farklılıklar olduğu görülmektedir. Ayrıca yine konuya ilişkin yapılan çalışmalar incelendiğinde, öğrencilerin soru sorma becerilerinin ne düzeyde olduğuna ilişkin bir belirleme yapılmadığı ortaya çıkmaktadır. Bu amaçla çalışmada, öğrencilerin tarihsel materyallere/kaynaklara soru sorma becerilerini belirlemek üzere araştırmacılar tarafından hazırlanan anket, yenilenen tarih programlarının uygulandığı tarih derslerinde dolayısıyla ortaöğretim 9. ve 10. sınıf öğrencileri üzerinde uygulanacaktır. Değerlendirme ölçütü iki boyutlu olarak ele alınacaktır. Bunlardan ilki, Bloom'un bilişsel taksonomisi diğeri ise J. Nichol'un soru türleridir. Öğrencilerin materyallere sordukları sorular bu iki ölçüt bağlamında değerlendirilecek, betimsel istatistikler kullanılacaktır

Anahtar Kelimeler: Soru Sorma Becerisi, Bloom Taksonomisi, Soru Türleri.

Determination of Asking Historical Questions Skills of Students on 9th and 10th Grade Classes in Secondary School

Yasemin ER - Gaziosmanpaşa University
Fatma GÜLTEKİN - Aksaray University

Abstract

Today, most new methods are brought up and question and answer method is one of the most commonly used method in history education. Asking true and qualified questions are very important to achieve information in history teaching.

Acquired asking question skills of students and became the questioning individuals are among the goals of secondary school and history education. However, the studies on teachers and textbooks show that present questions are generally directed for low-level cognitive competences. Thus, there have seen differences among goals of new history curriculum in secondary school and especially field of application on history education. In addition, researches prove us that there were no study about the level of asking question skill of students. So, in this study, the questionnaire is prepared to determine the asking questions skill concerning historical materials (sources) of students by researchers. This questionnaire is going to apply on 9th and 10th grade course applied new history curriculum. There will be two criteria used on evaluation. First criterion is Bloom's cognitive taxonomy and the other is Nichol's question types. The questions which are asked to materials by students will be evaluated according two criteria and descriptive statistics will be applied.

Keywords: Asking Question Skill, Bloom's Cognitive Taxonomy, Types of Questions.

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sözlü Tarih Yönteminin Uygulanışıyla İlgili Görüşleri: Üniversiteli Gençler Adıyaman'ın Yakın Tarihini Araştırıyor

Yasin DOĞAN - Adıyaman Üniversitesi

Özet

Bu çalışmanın amacı, Adıyaman'ın yakın dönem kültürel ve tarihi zenginliklerinin üniversiteli öğrenciler tarafından sözlü tarih yöntemiyle bilimsel ölçütler doğrultusunda ortaya çıkarılması ve sözlü tarih yöntemiyle ilgili öğrencilerin görüşlerinin değerlendirilmesidir. Araştırma'da Adıyaman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler öğretmenliği programına devam eden, Adıyaman'da yaşayan veya Adıyaman'ı bilen 30 öğretmen adayı İl merkezinde unutulmaya yüz tutmuş sözlü belleği canlandıracaklardır. Araştırmanın yöntemi sözlü tarih yöntemidir. Öncelikle öğrencilere ilk etapta bir aylık sürede sözlü tarih yöntemi anlatılacaktır. Öğrenciler daha sonra alan araştırması yapacaklardır. Araştırmanın verilerini üniversite öğrencileri özellikle birikimli ve sosyal hayatı iyi tanıyan yaşlı insanlarla görüşmeler yaparak ve bu görüşmeleri görüntü ve sesli kayıt cihazlarına kaydederek toplayacaklardır. Bu Araştırmada toplanan veriler deşifre edilerek içerik analizi yapılacaktır. Böylece öğrencilerin ve gençlerin yaşadıkları şehri, ilçelerini, tanımlarını sağlamak amaçlanmaktadır. Bu çalışma sayesinde hatıralarda ve hafızalarda kalan silinmeye yüz tutmuş Adıyaman tarihi gün yüzüne çıkartılabilecek ve genç nesille paylaşılacaktır. Ayrıca bizlere Adıyaman'ın gençler sayesinde gelecekte de sahipsiz kalmayacağını ve bu gençler sayesinde Adıyaman tarihi, kültürü Adıyaman'ı Adıyaman yapan her türlü değeri özümsemiş gençlerin olduğunu gösterecektir. Özellikle ileride sosyal bilgiler öğretmeni olacak öğretmen adaylarının Sözlü tarih yöntemine ve uygulama sürecine yönelik görüşleri değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sözlü Tarih, Adıyaman'ın Yakın Tarihi, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayları Yerel Tarih

**The Views on Oral History Method and Practice of Social Studies Teacher Candidates:
University Youth is Researching the Near History of Adıyaman City**

Yasin DOĞAN - Adıyaman University

Abstract

This research aims at exploration of historical and cultural richness of Adıyaman in recent past by university students on scientific and objective basis and publicizing our cultural heritage. It also will be evaluated to student's views on Oral history method. 30 teacher students attending to Social Studies Teaching Department at Faculty of Education, Adıyaman University, will try to revitalize the oral memory which tends to be forgot in central of Adıyaman. The teacher students to be chosen either live in Adıyaman or know Adıyaman well. The method of the research is oral history method. At the first phase oral history will be introduced to students in a course of two months. Then teacher students will do a field research. Data will be collected by recording voice and video of old and especially experienced people. Data will be decoded, redacted and analyzed. So the youth will recognize the city they live in, its towns and villages. This research will help reveal, revive and share the recent history of Adıyaman in memories. Especially Social Studies student's teacher's views on oral history method and practice will be explored.

Keywords: Oral History, the Near History of Adıyaman, Social Studies Teacher Candidates, Local History

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Dersinde Temel Kavramlarda Yaşanan Anlam Kargaşası

Yavuz ÖZDEMİR - Atatürk Üniversitesi
Elif AKTAŞ - Atatürk Üniversitesi

Özet

Yükseköğretimde zorunlu ortak dersler arasında yer alan Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Dersi öğrencilerin hem yakın tarihi anlamalarında hem de vatanseverlik ve ulus bilinci kazanmalarında önemli bir yere sahiptir. Dersin doğru bir şekilde anlaşılması ve hedeflediği amaçlarına ulaşması bazı kavramları doğru olarak anlamasına bağlıdır. Çünkü kavramları doğru anlamayan bir öğrencinin tarihi olayları anlamlandırması beklenemez. Bu nedenle öğretim yılının başlangıcında Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi derslerinde dersin anlaşılmasını ve yorumlanmasını sağlayan bazı kavramlar ele alınmaktadır. İnkılap, İhtilâl, Darbe ve İslahat kavramları dersin temel kavramlarını oluşturmaktadır. Yapılan bu çalışmada İnkılap, İhtilâl, Darbe ve İslahat kavramları sözlük anlamı, siyasî ve sosyal anlamları açısından irdelenmiş, aralarındaki benzerlikler ve farklılıklar ortaya konulmuştur. Böylece, öğrencilerin zihinlerinde meydana gelebilecek kavram kargaşasını önlemek için hangi noktalara dikkat edileceğine açıklık getirilmiştir. Kavram kargaşasının ortadan kaldırılması halinde öğrencilerin konulara daha vakıf oldukları görülmüştür.

İncelenen İnkılap, İhtilâl, Darbe ve İslahat kavramlarının öğrenci zihninde netlik kazanmasının dersin anlaşılması ve amaçlarına ulaşmasında önemli bir role sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Dersi, İnkılap, İhtilâl, Darbe, İslahat

The Mean Chaos That Lived in Ataturk Principles and Revolution History Course' Basic Concepts

Yavuz ÖZDEMİR - Ataturk University
Elif AKTAŞ - Ataturk University

Abstract

Ataturk Principles and Revolution History course that both on students can understand near history and cause students to earn patriotism and nation conscious has a good place. To understand course exactly and reach goals which were aimed depend on understanding some concepts. Because a student who doesn't understand concepts exactly, can't understand historical events. For that

reason at the beginning of the term some concepts that cause to be understood and be interpreted the course are handled in Atatürk principles and Revolution History course. This course's base concepts consist of revolution, coup and reform. In this study, concepts of revolution, coup and reform were handled point of dictionary mean, politics and social means, and were presented between these concepts' similarity and difference. In this way, it was clarified which point were paid attention to prevent concept chaos that happened in students' mind. It was seen students were aware of the structures in case of taking away concept chaos.

It was reached a conclusion that students have concepts of revolution, coup and reform, has a big role for understanding course and reaching goals.

Keywords: Atatürk Principles and Revolution History Course, Revolution, Coup, Reform

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Tutum Ölçeği: Açıklayıcı ve Doğrulayıcı Faktör Analizi Çalışması

Yılmaz KARADENİZ - Muş Alparslan Üniversitesi
Selçuk Beşir DEMİR - Muş Alparslan Üniversitesi

Özet

Bu çalışmada ilköğretim 8.sınıf öğrencilerinin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine yönelik tutumlarını ölçebilecek geçerli ve güvenilir bir ölçek geliştirmek amaçlanmıştır. T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Tutum Ölçeği (Tavşancıl,2005; Dunn-Rankin,2004; Devellis,2003; Karasar, 1995; Balcı, 1995). referans alınarak; 1.Madde Havuzu 2.Uzman Görüşü 3.Ön Deneme 4.Faktör Analizi 5.Güvenirlilik Hesaplama olmak üzere gerekli prosedürlere göre geliştirilmiştir.

İlgili literatüre göre madde havuzu oluşturulduktan sonra uzman yargısına başvurulmuştur. T.C. İnkılap Tarihi, Sosyal Bilgiler Eğitimi ve ölçe değerlendirme alanında uzman altı öğretim üyesinin görüşleri doğrultusunda taslak ölçekteki maddelere ekleme çıkarma yapılmıştır.Uzman görüşleri doğrultusunda en son halini alan ölçek taslağı Muş, İstanbul Ordu ve Diyarbakır,İzmir ilerinde, farklı sosyo-ekonomik gruplarda bulunan 24 ilköğretim okulunun 8. Sınıflarında öğrenim gören 930 öğrenciye uygulanarak ön deneme süreci tamamlanmıştır. Ön deneme süreci tamamlandıktan sonra elde edilen veriler üzerinde açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır.Faktör analizi sonuçlarına göre madde faktör yükü 0..50'nin altında olan tüm maddeler çıkartılmıştır. Başlangıçta 72 madde olan ölçek taslağı tüm süreç sonunda 38 maddeye düşmüştür. Maddelerin 19'u olumsuz, 19'u ise olumludur.

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Tutum Ölçeği için madde seçiminde tutum ölçeklerine madde seçmede kullanılan altüst grup ortalamaları farkına dayalı madde analizi, madde ayırıcılık gücü indeksi ve korelasyona dayalı madde analizi tekniklerinin tamamı ilgili literatüre uygun olarak kullanılmıştır.

Ölçeğin KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) değeri 0,87 ; ve Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı ise 0,89 bulunmuştur.. Maddelerin faktör yükleri 0.50 ile 0.83 arasında değişmektedir. Elde edilen bu sonuçlara göre ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğu söylenebilir. Ölçek ile ilgili istatistiksel bulgular ayrıntılı olarak sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tutum Ölçeği T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi, Sosyal Bilgiler,Geçerlik, Güvenirlik

Milli Eğitim Bakanı Hasan Âli Yücel Döneminde Ortaokul-Lise Tarih Programları ve Ders Kitaplarındaki Dönüşüm

Yusuf KESKİN - Sakarya Üniversitesi

Özet

1938-1946 yılları arasında Milli Eğitim Bakanlığı yapan Hasan Âli Yücel hem izlediği politika, hem de eğitimde yaptığı değişimler ile zamanına damgasını vurmuştur. Onun -özellikle Tarih eğitimi konusundaki- yaptığı bu uygulamalar daha sonraki dönemleri de etkilemiştir. Bu nedenle Hasan Ali Yücel dönemindeki -özellikle Tarih eğitimi alanında gerçekleştirilen- bu köklü değişimin incelenmesi gerekmektedir.

Bu çalışmada, 1938 yılından 1950 yılına kadar yayınlanmış olan Tarih dersi öğretim programları ile ulaşılabilen Tarih ders kitapları incelenmiş ve değişimin ana hatları tespit edilmeye çalışılmıştır. Programlar ve ders kitapları tarihsel yöntem içinde yer alan içerik analizi tekniğiyle incelenmiştir.

Araştırma sonucunda; özellikle bu dönemde Atatürk'ün belirlediği milli tarih anlayışından büyük bir sapma olduğu ve Avrupa (özellikle Yunan ve Roma) tarihinin önem kazandığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarih Eğitimi, Tarih Programları, Tarih Ders Kitapları.

Transformation of Middle and High School Programmes and Course Books during the Period of National Education Minister, Hasan Ali Yücel

Yusuf KESKİN - Sakarya University

Abstract

Hasan Ali Yücel who was the president of the board of education between 1938-1946, has marked the period by his changes and policies. His applications-particularly about history education-also influenced later periods. Therefore, the fundamental change- especially in the area of education of history- in his period must be examined.

In this study, history course books that can be reached with the history curriculum published from 1938 up to 1950 were examined and the main features are tried to be determined. Programs and textbooks are examined with the content analysis techniques that take place within the historical method.

As a result of study, it is determined that in this period there is a greater deviation from Atatürk's understanding of national history and history of Europe (especially Greek and Roman) becomes important.

Keywords: History Education, History Curriculums, History Course Books.